MARE MAGNUM FRATRUM SERUORUM ALME GLORIOSE VIRGINIS MARIE

Servi di Maria

¶ Reuerendo In christo patri sacre theologie ac diuini eloquii celeberrimo professori Fratri Marino baldo Veneto. Super almificā beate uirginis congregationem uicario generali: humilimus frater Ioannes petrus leono Venetus. .S.P.D.

Illos nāq̧ semp a teneris annis omni ueneratione dignos arbitratus sum. obseruādissime pater q cū laudis & glorie cupidū ingenuū animū eē deceat: non sibi ipsis more ferrarū/sed & pro cōi aliorū utilitate id quod quottidiano studii exercitio emerserint aliqua nō obscura exercitatiōis laude roborarint. Nā huius rei gratia. Cum plurimos/tum apud grecos/tum apud latinos pclaros euasisse aīaduerto. mihi fere ab incunabulis ppemodum adolescētulo tecū una iter uirtutis lucubratiōes ac līrarū creberima studia euigilanti a natura insertū. Suaq̧ sponte aīum īflamari actū ē: ut si aliqn̄ īgeniolli mei puitas alicui huic nr̄e aristrocratiæ emolumēto eē posset qd̄ cōi oīum fructui successisset. hæc sepe qdē tacitus excogitāte exploratū iri. P. T. Cēseo qn postq̄ mihi sacræ theologie: & si īmerito colata est dignitas: alīq ex diuinis exerpta in lucē/emitēda incœptui tradiderim/quæ enimuero iā ppemodū exausta fine claudere ni. P. T. R. Cæteriq̧ pr̄es mihi regendi onus In uenetiarū cōuētu posuissent. quo p charitate gaudeo tibiq̧ tanto duci ac patrono meo p mea in te singulari fide tantope letor: scis profecto pr̄ optīe quāto tecū a teneris unguiculis xp̄i glutino ac suaui amoris ui fuerim deuincitus/ut nihil abste/ nihilq̧ a tuo maturo. ac sapiēti cōsilio extra egerim/qd̄ ambob⁹ unū atq̧ idē uelle cōe nō esset/qua dere si qd tibi debiles mee & animi & corpis dedire uires in dies parturiūt: hoc tu solita benignitate suscipe/hoc fouere/hoc cōplecti nō desistito/ut Iā iam tibi cor apiā. pensitanti mihi qd nā muneris hoc tuo fertili anno/quo bn̄merito uicariatus fungeris officio/ alacri & lætabūdo aīo. sparsisq̧ manib⁹ deportarē. Contigit pr̄ uenerāde cōstitutiōes ipsas nr̄as/ac priuilegia ærgastulo quodā latitantia: aspexisse: q̄si hæc nr̄a quā tu scis rælygio: undiq̧ per lustri circōfusa gr̄a: nō eo quo cætere: tū uiuendi serie tū amplo poti

ref priuilegiorque tñ nobiliori obiecto longe alias antecel/
lit: Scriptorũ uitio falsis elimentis plerisq; erroribus circũse/
ptas/quod nõ parui doloris accessum dedit. Illico etenim de/
creui ipsas añdictas constitutiones: prius tñ diligẽter excusas/
ĩpressioni iusti apicis demãdare. qđ & feci: ut & ipsa cænobia
nr̃a late quo calle regi debeant uideant & cognoscant & uir/
ginis deuoti qua se occupent habeãt lectionẽ. Iam fere in lu/
cẽ missum opus. T. P. R. transmitto quod tam&si paruulum
donum. læto tñ animo accipe: meq;. P. T. dum hos spũs reget
arctus/tum aĩo/tũ fide mãcipatum trado/atq; fideliter dedo.
Bene ualeat. R. P. T. Cui mé iteꝝ atq; iteꝝ comẽdo. Da/
tum Venetiis. M. CCCCCIII. nono kl'. nouembris.

TABVLA

¶ Tabula super mare magnũ fratrum ser/
uoꝝ sancte marie/ordinis sancti augustini.

Bonifacius.ix.cōcessit frib⁹nfis/posse uti & gaudere oīb⁹gra/tiis & priuilegiis & indulgētiis fratrū heremitarꝝ fo.7.la.1.
Idē bonifaci⁹ cōcessitq̄ ī quolibet caplo gñali prior gñal' possit creare unū magrm in theologia. fo.7.la.2.
Idē bonifacius ꝓhibet q̄ nullus fratrū seruorum possit a sede aplica impetrare beneficiū uel officium/aut dignitatē ordinis sine speciali gratia generalis fo.8.la.1.
Ioannes uigesimus fratres nostros facit exemptos & liberos ab omni solutione & quocunq̄ onere & modo. Sicut fratres quattuor ordinum mendicantium. fo.8.la.2.
Idem ioānes cōcedit nobis ubiq̄ terrarum posse habere loca & ecclesias fo.9.la.1.
Martinus vi & urbanus. quintus/liberant & eximunt ordinem nostrum a iurisdictione & dominio episcopoꝝ/& decernunt ipsum īmediate subiectum sedi apostolice fo.9.la.2.
Idē Martinus cōcedit nobis facultatē mendicādi. fo.10.la.2.
Idem Martinus concedit nobis ubiq̄ terrarū posse accipere & habere loca & ecclesias. fo.11.la.2.
Idem martinus approbat mātellatas & sorores nostras/& eisdē dat regulam & formā seruiēdi deo fo.12.la.1.
Idem Martinus mātellatas & sorores nostras cōfirmat & priuilegium bonifacii de indulgentiis & exemptionibus fratrū heremitarū quibus gaudet ordo seruorum. fo.16.la.2
Innocentius.viii.supradicta per ṗdecessores suos cōcessa confirmat.fo.17.la.2.ubi incipit: Nos igitur.
Presbyteri prochiales nō pñt ꝓhibere fratribus seruorū quin ingrediant ꝓcessionaliter parrochias eorum ad leuādū cor/pora mortuoꝝ suorū ī eoꝝ cimiteriis sepeliēda. fo.17.la.2.
Cōsanguinei uel affines mortuoꝝ a ṗsbyteris parrochialib⁹ cogi nō pñt ad sepeliēdū corpa suoꝝ mortuoꝝ neq̄ ad diuina officia celebrāda alibi q̄ ī ecclīis frū3 suoꝝ ut supra prio.
Fratres seruorū non tenentur soluere quartam de bonis mortuorum qui non sepeliunt apud eos: sed nec de bonis mor/tuorum qui sepeliuntur apud eos que ad certos usus relin/quūt. Tertio nec de cādelis q̄ dant ad manus frūm/ut supra
De pie legatis non tenentur soluere decimā uel aliquā por/tionem sedi apostolice ut supra

Fratres seruoꝝ quo ad psonas & oia bona sunt liberi & exẽ pti/& nulli nisi sedi aplice imediate subiecti. Vt supra

Fratres seruoꝝ a iurisdictiõe inqsitoris heretice prauitatis oĩ no sunt exempti. fo.18.la.1.in uerbo Exemptionem.

Prior gñal ac ceteri pores ad cõrectionẽ sbditoꝝ suoꝝ suoꝝ sm excessus qlitatẽ pñt oib⁹ iuris remediis uti carceris itrusi onẽ/tortura & auxilio brachii scłaris.fo.18.la.2.i uerbo Lras

Prior generalis põt subditos suos absoluere a quibuscũq; ex cessibus etiam sedi aplice reseruatis/nisi quatuor casib⁹.fo.18 la.2.in uerbo Quodq; prior.

Generalis põt dispensare adulteriũ/sacrilegiũ/incestũ &c.pter homicidiũ uoluntariũ &c.fo.19.la.1.i uerbo Et nihilominns

Moniales & sorores nostre ad aliquẽ aliũ ordinẽ transire non possunt.fo.19.la.1.in uerbo: Et cum aliquando.

Nulla psona cum habitu fratrũ seruoꝝ põt sepeliri extra cimi teria eorundẽ.fo.19.la.2.in uerbo: Insuper.

Fratres seruoꝝ in ecclesiis eoꝝ curatis/possunt capellanũ se culare deputare/qui sit penitus exẽptus ab omni iurisdictio ne epi.fo.19.la.2. in uerbo: Ceterum.

Prior generalis/statim cum electus fuerit ab aplica sede intel ligitur confirmatus/neq; aliquis subditus ab eius absentia appellare poteft.fo.19.la.2.in uerbo: Illi preterea.

Priores cõuentuales nisi in capitulo generali uel puinciali eli gi possunt.fo.20.la.1.in uerbo: Attendentes.

Dicẽtes cõfessos fratrib⁹ seruoꝝ nõ rite cõfessos/sed iterũ de bere cõfiteri p hereticis habeant.fo.20.la.1.in uer.Rursus.

Inhibentes elemosynas faciendas fratribus seruoꝝ/etiã si ta les sint epi uel rectores parochiaꝝ/ipso facto sint excõicati: & p inquisitores puniẽdi.fo.20 la.2.in uerbo: Quod si.

Fratres seruoꝝ nõ tenent ad aliqua onera uel solutiones qs cũq; ẽt si frẽs tenerent/nisi de indulto ĩnocẽtii fiat special mẽ tio de uerbo ad uerbũ: ut supra.fo.20.la.2.in uerbo Ioãnis.

Sorores mãtellate & mãtellati siue pizochari oib⁹ priuilegiis fratrũ seruoꝝ tẽporalibus & spiritualibus gaudent.fo.21.la. 1.in uer bo: Et ut uirgines.

Frẽs suoꝝ sororibus & pizocharis & mãtellatis psonis sui or dinis/ẽt in domib⁹ eoꝝ pñt oia sacra ministrare. Ibidem.

Persone oblate & cōmisse dicti ordinis pari mō priuilegiis no stris gaudēt/& uti pñt.fo.zi.la.i.in uerbo:Ne oblati.
Legati de latere nēc quicūq; alius prelatus quacūq; auctori/ tate & apostolica suffultus/potest aliquem fratrū seruorum ad aliū ordinem recipere uel recipi facere/neq; aliquo modo a superioꝝ suoꝝ obedientia eximere/neq; ad bñficia recipiē/ da quacūq; habitura.fo.zi.la.z.in uerbo:Statuto uero.
Quicūq; prelatus nō remittit fratrē seruoꝝ ad supiores suos cū oib⁹bonis eiusdē/ipso facto sententiam excōmunicationis incurrat:ut supra ibidem.
Bñficia obtēta a fribus seruoꝝ sine aucte pape/& ipsius gene ralis licētia/tanq̄ uacātia possunt aliis conferre.Ibidem.
Frēs seruoꝝ apostatātes sūt ipso facto excōicati/& oibus bo nis ab illis quoquomō acquisitis possunt spoliari/& ad ordi nem applicari.Ibidem in finem.
Generalis seruoꝝ & quicūq; ali⁹ab eo deputatus/potest apo/ statas ubiq; etiā in curia romana capere/ligare/excōicare/icar cerare/& punire:fo.zz.la.i.in uerbo Cupientes.
Apostate nři ordīs nō pñt cōfessiōes audire nec ƥdicare.Ibidē
Nulla persona potest deferre habitū simile habitui nostro:fo. zz.la.i.in uerbo:Et preterea.
In generali capitulo potest generalis unum magistrū theolo/ gie creare:fo.zz.la.z.in uerbo: Vt autem.
Null⁹ pōt ad gradus bacalariatus ꝓmoueri/nisi p quinq; ānos philosophie & theologie studuerit:fo.zz.la.z.i uer.Ac pt̄ea
Fratres semel in uita & in mortis articulo p cōfessorē idoneū possunt consequi omniū suoꝝ peccatorum plenariā remissio nem & absolutionē:fo.zz.la.z.in uerbo:Vt autem.
Frēs nři ubiq; locis honestis pñt cū altari portatili celebrare: fo.z3.la.i.in uerbo quodq; illis.
Frēs nři tpe interdicti pñt celebrare diuina/& sorores & pizo cheras sui ordis admittere:fo.z3.la.i.in uerbo:Ac cū gñale.
Lrās bonifacii.ix.q cōcessit frib⁹seruoꝝ oibus priuilegiis fra/ trū heremitarū ad quascūq; gratias spirituales & tempora/ les & peccatorum remissiones extendit/ quomodo ad fratres & sorores nostri ordinis & non ultra:fo.z3.la.i.in uerbo cō/ firmationem quoq; litterarum.

Quicũq; christi fideles uisitantes ecclesias/ oratoria/altaria/& capellas fratrum seruorum easdem indulgentias & peccato/ rum remissiones ac si uisitarent singulas ecclesias/ oratoria/ loca fratrũ heremitarũ ubicũq; sita. Ibidem.
Idem innocentius: omnes indulgentias fratribus & domibus & ecclesiis fratrum heremitarum ubicũq; concessas & in fu/ turum a sede apostolica concedendas: ulterius ad priorem generalem & fratres seruorum/ac eorum ecclesiis & orato/ riis ubicũq; consistentib⁹ extendit. Ibidem.
Confugiẽtes ad frẽs seruoꝝ nõ in eccl'ia sed ĩ cõuẽtu/& ĩ toto ãbitu imunitate securitatis gaudẽt: fo. 23. la. 2. i uer. Cũ insup
Vt nulli possint fũdare nec fundata recipe eccl'ias ul' alia loca nisi ultra spaciũ. 140. canarũ. fo. 23. la. 2. in uerbo: Preterea.
Fratres de obseruantia siue quecũq; alie persone siue eccle/ siastice siue seculares querentes molestare cõuentus & loca per fratres cõuentuales possessa absq; generalis licentia ipso facto sunt excõmunicati. fo. 24. la. 1. in uerbo: Ne ut.
Generalis per se uel deputatus ab ipso debet cõuẽtus seruorũ reformare reqsitus uel quotiẽs opportunũ fuerit. Ibidem.
Iniurias inferẽtes uel onera uel grauamina imponẽtes fratri bus nr̃is conuẽtualib⁹ ad effectũ q; de locis & cõuentualib⁹ admoueãt uel recedant/ipso facto sunt excõicati. Ibidem.
Reformationib⁹ p priorẽ generalẽ uel p deputatos ab eo/oẽs tã frẽs q̃ laici acqescere debẽt/& illas oĩno obseruare. Ibidẽ
Laici ĩ reformatiõb⁹ factis aut faciẽdis circa cõuẽt⁹ ordis/cõtra uolũtatẽ gñalis se ĩtromittẽtes/ipso fcõ sũt excõicati. Ibidẽ.
Nullus etiã auc̃te ap'lica sciẽter uel ignorãter põt circa p̃dcãs reformationes aliqd imutare/addere uel ĩnouare. Ibidem.
Frẽs nr̃i ad audiẽdas alienas excoicatões ul' p̃mulgãdas a nul lo ẽt legato d̃ latere/iuiti cõpelli pñt. fo. 24. la. 2. i uer. porro
Frẽs seruoꝝ ubiq; mẽdicãtes ad aliqd soluẽdũ/nõ pñt reqri/co gi nec ĩpediri a q̃uis psona scl'ari uel eccl'iastica sub pena ex/ cõicatõis late snĩe. fo. 24. la. 2. in nerbo: Rursus.
Fratres nostri hoc priuilegio gaudent q; in diebus/& qnte do minice de passione faciunt sermonem in capella pape. fo. 25. la. 1. in uerbo: Ceterum autem.
Dñi epi & diocessani nõ pñt p cõsecrationib⁹ altariũ uel aliis

sacramẽtis ecclasticis a frib⁹ suoꝝ aliqd subsidii peteret: & denegãtes hmõi sacra pñt fres nri ad quoscũqꝫ alios recurrere. fo.25.la.primo in uerbo: Considerantes.

Prior generalis sup esum carniũ: Ieiunia & al's abstinẽtias & penitentias pticulr habitas aut alia quis bona cũ suis frib⁹ dispensare põt.fo.25.la.2.In uerbo Demum.

Frẽs suoꝝ hñtes bñficia ul'capellas ul'lras abilitatiuas ñ pñt in ordine/nec uictũ/nec locũ/nec aliq̃ administrationẽ uel dignitatẽ hre sine spãli lnia gñalis. fo.25.la.2.i uerbo: Demũ.

Fres suoꝝ gaudẽt oĩb⁹ grãs dignitatib⁹ & imunitatib⁹ spũalib⁹ & tpalib⁹ in gñe & i specie pari mõ & sine ulla differentia cõcessis ordinib⁹ mẽdicãtiũ & i futuꝝ cõcedẽdis .fo.26. la.primo. In uerbo Postremo.

Epi & rectores parochiales & alie psone eccliastice molestantes fres suorũ cõtra pdictoꝝ priuilegiorum tenorẽ & formã penas iterdicti suspẽsionis priuatiõis inhabilitatis incurrũt. fo.26.la.2.In uerbo Districtius.

Eisdẽ penas icurrãt si heredes testatorũ aut executores testamẽtoꝝ ad soluẽdas q̃rtas cõpellũt aliẽ q̃ supradcm̃ ẽ/Ibidẽ

Supradictas aũt penas icurrũt si cõfessis frib⁹ suoꝝ eucharistie sacrm denegãt qa dicũt fribus cõfessi sunt. Ibidem.

Ad easdẽ obligãt penas & maledictiões nõ solũ cõtra pdicta faciẽtes/sed ẽt cõsentiẽtes/& auxiliũ uel cõsiliũ pstãtes. Ibidẽ.

Quilibet i dignitate ecclistica cõstitut⁹ tãq̃ iudex cõptẽs & ordinari⁹ cõstitutus a fratrib⁹ seruoꝝ debet cõtra molestãtes & ingetãtes eos & iura eoꝝ eisdẽ fratrib⁹ iustitie cõplementũ p oĩa iuris remedia procedere plano sine strepitu & figura iudicii q̃cũqꝫ ẽt tales molestãtes sint dignitate armati/aut qbuscuis puilegiis eccliasticis decorati.fo.26.la.2.i uer.Nihilomi⁹

Quecũqꝫ ipetrata uel ipetrãda cõtra pdictoꝝ priuilegioꝝ formam & tenorẽ/nisi de hoc indulto fiat de uerbo ad uerbum specialis mentio/oĩa irrita fiant. Ibidem.

Transsũptis bulle pñtis eadẽ adhibẽda est fides sicut ꝓprie bulle/si talia trãssũpta fuerint manu alicuius notarii subscripta & sigillo auditoris camere aplice/uel alicuius curie episcopalis/uel protectoris siue generalis ordinis sigillata. folio.26.la.2.in uerbo: Et quia.

IN NOMINE DOMINI AMEn.
n OVERINT Vniuersi &
singuli pñs litteras siue pre
sens publicum transsumpti instru
mentum lecturi/quod nos Petrus
de uicentia dei & apostolice sedis
gratia Epũs cesenatis dñi nostri
pape & eius camerarii/necnon cu-
rie causarũ Camere apostolice au
ditor Romanæq curie ac apella-
tionum & reclamationũ in terris
sancte Romane ecclesie mediate
uel immediate subiectis interpositarum iudex ordinarius/ac
sententiarũ & cẽsurarũ in Romana curia lataꝝ executor. Ad
Reuerendi patris magistri antonii alabanthi de bononia sa-
cre theologie professoris fratrũ seruorũ beate marie ordinis
sancti augustini prioris generalis instantiam & requisitionem/
omnes & singulos sua cõiter uel diuisim interesse putãtes eo
rũq procuratores/si qui erant in Romana curia pro eisdem/
quosq infra scriptum tãgit negociũ/seu tangere poterit quo-
modolibet in futurum. Ad uidendũ & audiendum quasdam
litteras apostolicas scissimi in christo pris & dñi nri/dñi Inno
cẽtii diuina ꝓuidentia pape. VIII: cõfirmatõis indultoꝝ seu
priuilegioꝝ dicti ordinis/necnon innouationis/declarationis/
& extensionis eorũdem/eiusq ueras bullas plumbeas in filis
sericeis rubei/croceiq colorũ more Romane curie ĩpendẽtes/
plumbatas/sigillatas/& munitas produci & exhiberi/necnon
transsumi/& exẽplari/& ĩ publicã transsumpti formam redigi
mandari/auctoritatẽq ordinariã/& decretũ dicte curie ut mo
ris per nos tanquã iudicẽ ordinarium Romane curie interpo
ni/uel dicendũ causam si q̃ haberẽt rationabilem/quare pmis-
sa minime fieri debeãt allegandũ per edictũ publicum ut est
moris tẽpore uacationũ: citari mãdauimus & fecimus ad cer-
tũ peremptoriũ terminũ cõpetentẽ/uidelicet ad diẽ & horam
infrascriptas/quibus die & hora aduenĩẽtibus cõparuit in iu-

dicio coram nobis prefatus magister antonius de bononia pri
or generalis antedictus quandam citationis per edictum pub
blicum papiri cedula in audientia nostra per edictum publicum
huiusmodi affixam/lectam signatam & sigillatam. Aliterq; ini/
bi debite executioni demandatã representauit. Citatorũq; in
eadẽ cõtẽtoꝝ nõ cõparẽtiũ/neq; hmõi diei termĩo ĩ aliquo satis
facere curantiũ contumaciã accusauit. Ipsosq; contumaces re/
putari/& in eorum contumacia quasdã litteras apostolicas pre
nominati sanctissimi domini nostri/dñi innocentii diuina proui
dentia pape. viii: confirmationis: roborationis/innouationis/de
clarationis & extẽsionis/indultoꝝ/seu priuilegioꝝ ordinis an
te dicti mare magnum nũcupatas/eiusq; ueras bullas plumbe
as in filis sericeis/rubei/croceiq; coloꝝ more romane curie im/
pendẽ. sigillatas & bullatas/sanas/integras & illesas/nõ uitia
tas/nõ cancellatas/neq; in aliqua sui parte suspectas: sed omni
prorsus uitio & suspcẽtione carentes exhibuit atq; produxit:
quas trãssumi & exemplari/ac in publicã transsumpti formam
redigi mandari/auctoritatemq; ordinariã dicte curie decretum
per nos interponi debita cum instantia postulauit. Nos tunc pe
trus de uincentia: auditor prefatus dictos citatos non compa/
rentes reputauimus merito/id exigente iustitia contumaces: &
in eorum contumacia ad dicti magistri antonii prioris genera
lis eiusdem ordinis instantiam huiusmodi litteras apostolicas:
de ipsius manibus ad manus nostras recepimus/uidimus/tenui
mus/palpauimus/& diligenter inspeximus: & quia illas sanas/
integras & illesas non uitiatas/non cancellatas/neq; in aliq̃ sui
parte suspectas/sed omni prorsus uitio & suspectione carentes
reppꝑimus/ipsasq; per prouidũ uirum magistrum iacobũ quen
tinori/publicum apostolica & imperiali auctoritatibus dicteq;
curie. Notarium ĩfrascriptum transsumi & exemplari ac in pu
blicam transsumpti formam redigi/ac de uerbo ad uerbum de
bite collationari/& fideliter ascultari mandauimus & fecimus.
Quarum quidem litterarum tenor sequitur/& est talis:

INNOCENTIVS episcopus seruus seruorum dei/
ad perpetuam rei memoriam. Apostolice sedis intui

tus/& sincere deuotionis affectus/ quem ad beatissimam dei genitricem mariam semper uirginem gloriosam/omnium gratiarum ac uirtutũ meritis ornatam gerimus:equidem mentem nostram super gregem dominicum/nobis licet immeritis diuina dispensatione commissum/excitant & inducunt/ ut cultores uinee domini sabbaoth/apostolicis gratiis specialius ꝓsequamur:qui sub precipuo eiusdem gloriose uirginis Marie/ titulo militantes dinino cultu intendunt/ac pie uite studio uacant. Et quoniam professores fratrum seruorum beate marie/ ordinis sancti Augustini/ a primeua ordinis sui constitutione domino disponente: & quasi diuinitus / ex ore infantium serui marie uocati/ ob eius quidem reuerentiam hunc deuotum titulum semper coluerunt: Ac etiam ob memoriam passionis eiusdem in morte q̃ filii sui domini nostri iesu christi substinuit: nigrum & mestitie quippe habitum eligentes sibi deputaret. Sub quibus profecto / & seruitutis titulo:& meroris habitu sacer ordo prefatus: sic a suis primordiis plantatus in agro dominico laudum incrementis diuina Cooperante clementia successiue profecit in ecclesia dei: & inter alia p'antaria dominica puritate conuersationis/exercitio euangelice predicationis/dono / scientie / uirtutum nitore/& uite sanctitate dignoscitur specialiter insignitus/ propter que ipsos in agro predicto/ cultores / idoneos non immerito reputamus: messem ex cultu huiusmodi afferentes gratissimam creatori. Nos igitur gloriosissime domine nostre uirginis marie deuoto intuitu/& premissorum obtentu ordinem predictum a pluribus Romanis pontificibus/ predecessoribus nostris approbatum / speciali fauore prosequi proponentes/& intendentes q; idem sacer ordo sedis apostolice gratia continuo irroratus/ maioribus semper deo tribuente beata maria seruorum suorum patrona intercedente consurgat/& dilatet augmentis/ut ea que pro diuini cultus & religionis eorundem fratrũ incremento/animarũq; salute a predecessoribus nostris Romanis pontificibus ꝓuide facta sũt

deputarunt +

ſublatis ambiguitatibus/que exinde noſcunt emerſiſſe in ſua firmitate perſiſtant/noſtri miniſterii partes interponimus efficaces. Dudū ſiquidē a felicis recordationis. Alexandro. iiii. Benedicto. xi. Clemēte. vi. Vrbano. vi. Bonifacio. viii. Ioāne. xxiii. & Martino. v. Romanis pontificibus pdeceſſoribꝰ noſtris emanarunt: littere tenorum ſubſequentium.

1170 1254 A LEXANDER epiſcopus ſeruus ſeruorum dei. Dilectis filiis generali/priori fratrū ſeruoꝝ ſancte marie ordinis ſancti auguſtini. Salutē & apoſtolicā benedictionē. Deuotionis tue precibus benignū īpartientes aſſenſum/tibi tuiſq; ſucceſſoribus auctoritate preſentiū indulgemus/ut tu iidēq; ſucceſſores/ceteros priores/& fratres ſeruoꝝ ſancte marie ordinis ſancti auguſtini/uobis ſubiectos: iuxta eiuſdem ordinis inſtituta corrigere/ac alia circa eos que ad ueſtrum ſpectat officiū exercere: & ea aliis ueſtris fratribus cōmittere ad hoc idoneis/quotiens expedierit/ libere ualeatis. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā noſtre conceſſionis infringere uel ei auſo temerario contraire. Siquis aūt hoc attēptare preſumpſerit/indignationē oīpotentis dei/& beatoꝝ petri & pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datū Anagnie/Idus maii/Pontificatus noſtri anno quinto.

A LEXANDER epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei. Dilectis filiis generali & ceteris prioribus/ac fratribꝰ ſeruorum ſancte marie/ordinis ſancti auguſtini. Salutē & apoſtolicam benedictionem. Religionis ueſtre meretur honeſtas/ut uos ſpeciali gratia proſequentes uotis ueſtris fauorabiliter annuamus. Hinc eſt q̄ nos ueſtris ſupplicationibus inclinati/auctoritate uobis preſentium idulgemus/ ut illorum corpora qui apud loca ueſtra elegerint ſepulturam in eorum locorum cimiteriis ſepelire libere ualeatis: ſalua tamen iuſtitia illarum eccleſiarum/a quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Nulli ergo oīno hominum liceat hanc paginā noſtre conceſſionis infringere/uel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attēptare preſumpſerit indignationem oīpotentis dei/& beatorum petri & pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incur-

surū. Datū Anagnie/Kal̄is aprilis. Pontificatus nr̄i anno q̄nto
xi. ENEDICTVS episcopus seruus seruorū dei. Di
b lectis filiis generali & uiuersis prioribus & fratrib⁹
seruoꝝ scē marie ordinis sancti augusti. Salutem &
apostolicā benedictionē. Dū leuamus ī circuitu ocu
los nostros: & gregē dominicū nobis licet imeritis diuina dis
positione cōmissum undiq; iuxta pastoralis officii debitū contē
plamur uigilē/quantū nobis ex alto permittit curā libenter im
pendimus/ut cultores uinee dn̄i dei sabaoth/sic cultui salutis in
tendant/ꝙ eadem uinea palmites diffusos extendens/salutariū
producat fructuū ubertatē. Et licet erga singulos cultores hu
iusmodi p̄sonas/uidelicet ecclesiasticas/ap̄lica sollicitudo uerse
tur/erga tamem uiros religiosos/qui contēplationi celestium
mundanis relegatis illecebris pie uite studio sine intermissione
desudāt/eo propensiorē nos decet diligentiā adhibere quo ipsi
pro religionis fauore sunt amplius ap̄licis presidiis confouen
di. Sane uos qui ordinem sancti augustini per sedem apostolicā
approbatum profitemini & seruatis/& deuotionis affectu quē
geritis ad beatam mariam uirginem gloriosam assumptis uo
bis uocabulū ab eadem/uos seruos eiusdem uirginis humiliter
nominando dictūq; ordinem sancti augustini/nihilominus iuxta
pias & honestas institutiones uestre regule/in honorem ipsius
uirginis editas laudabiliter seruastis hacten⁹ & seruatis/ac uo
bis per specialia priuilegia/dicta sedes indulsit quod celebrare
possitis cap̄lm generale/ac in eodē capitulo/priorē uobis gene
ralem eligere/qui in fratres uestri ordinis correctionē & alia q̄
ad suum spectant officium libere ualeat exercere/quodq; ad se
pulturā possitis recipere illos/qui apud loca uestra elegerint se
peliri. Ex quibus dare inspicientibus satis innuit dictā uestrā re
gulam per eādem sedē existere quoddāmodo cōfirmatā. Nos
autē qui ad uirginē ipsam dominā nostrā libenter deuotionem
quam possumus exhibemus/nolentes ꝙ aliquis contra uos/ &
regulā ipsam quicq̄ possit detractionis impingere/quin eadem
regula plenā habeat ap̄lici muniminis firmitatē/ad oēm hesita
tionis materiā/circa hec de quoꝝ uis animis amouendā/uestris

Contir regle et ꝯstitutionū

ſupplicationibus inclinati/regulam & eius inſtitutiones predi ctas expreſſe auctoritate apoſtolica confirmamus/& etiā ap/ probamus/& preſentis ſcripti patrocinio communimus/eāq uobis concedimus/decernentes ipſam per uos fore perpetuis tēporibus inuiolabiliter obſeruādā. Nulli ergo oīno hoīum li ceat hāc paginā noſtre cōfirmationis/approbatiōis/cōceſſiōis/ & conſtitutionis infringere/uel ei auſu temerario cōtrahire. Si quis autē hoc attēptare preſumpſerit indignationē omnipo/ tētis dei/& beatoꝝ petri & pauli apſoꝝ eius ſe nouerit i cur/ ſuꝝ. Datū laterani. iii. Id. februarii. Pōtificat⁹ nři Anno prio.

1343.

C LEMENS eps̄ ſeruus ſeruorū dei. Ad perpetuam rei memoriā. Regimini uniuerſalis eccleſie quāq̄ immeriti diſponēte dn̄o preſidentes curis continu is angimur & aſſidua meditatiōe pulſamur/ut reli gioſorum quorūlibet ſtatus auctore dn̄o ſalubriter dirigatur/ & ne loca religioſorū eorundē/eorūq perſone ꝑpter alterca/ tiones quas īter eos interdum ſuſſitari cōtingit ſubeant ſpiri/ tualiter & tēporaliter detrimēta/ſed potius quorūlibet ordi/ num profeſſores in trāquilitate mentis & corporis deuotum & gratū prout ad id ſe dedicarunt impendāt dn̄o famulatum libenter noſtre prouiſionis remediū adhibentes/dudū ſiqui/ dē/pro parte quorundā fratrum ſeruorū ſancte marie ordinis ſci Auguſtini ꝓpoſito incōciſtorio. Corā felicis recordationis bn̄dicto papa. xii. p̄deceſſore noſtro/qđ quōdā petrus de Tu derto prior generalis fratrū dictoꝝ ſeruorū/in regimine & ad miniſtratiōe ſua male & partialiter ſe habebat/propter quod ſtatus predictorum fratrum in ſpūalibus & temporalibus re/ formatiōe non modica indigebat: Prefatus p̄deceſſor uolēs de his ſuper quibus eorūdē fratrū ſtatus reformandus exiſte/ ret plenius informari: predictum petrum/& nonnullos alios priores & fratres eorundem ſeruorum de quibus uiſum ſibi fuit expedire pro reformatiōe huiuſmodi facienda ad ſedem apoſtolicam fecit/perſonaliter euocari/eiſq uenientibus ad ſe dem antedictam uenerabilibus fratribus noſtris Petro pene ſtrino & Bertādo hoſtien̄. epiſcopis cōmiſit oraculo uiue uo/

cis/ut partes ipsas super hiis/que ad reformationem predictã spectarent/ad concordiam reducerent/& quecunque super hiis facerent/eidem predecessori postea fideliter referre curarent. Coram quibus petro & bertrando episcopis prefatis petro generali & aliis prioribus ac fratribus ut premittitur euo-catis personaliter comparentibus/& exibentibus nonnulla ca pitula secundum que statum dictorum fratrũ seruorum reforma tione indigere dicebãt/& auditis sup hiis que partes ipse corã ipsis super reformarionẽ hmõi dicere & proponere uoluerũt/ dictoque predecessore nostro postea sicut dño placuit sublato de medio nobisque diuina fauente clemẽtia ad apicẽ sũmi apo-stolatus assumptis & pmissis pro parte dictorum petri generalis & aliorũ priorũ & fratrũ propositis coram nobis. Nos ad re-formationẽ status dictorũ fratrũ solicitis studiis intẽdẽtes/pre fata capitula cum eisdem petro & bertrãdo episcopis exami nauimus diligenter. Et tandẽ nonnulla que pro reformatiõe salubri status dictorũ fratrũ suadente utilitate/& necessitate urgente expedire cognouimus statuenda prouidimus/& iter ac per eosdem fratres seruorum ppetuis futuris tpibus obser uanda. Statuimus igitur q per eosdẽ fratres per quos omni anno celebrari consueuit dictorũ fratrũ capitulũ generale/ex nũc de trienio in trienium tm̃/generale capitulum celebretur ad quod teneantur uenire prior generalis/qui ẽ/& pro tẽpore fuerit/& omnes priores prouinciales/necnõ & studiorum ge-neraliũ lectores in sacra theologia legentes/& etiam priores conuentuales & discreti put comoditate, ipsorum fratrũ ge-nerale capitulũ de ipsis conuentualibus prioribus/& personis discretis salubiter duxerit ordinandũ. Preterea statuimus q in qualibet prouincia/eorũdem fratrũ prouinciale capitulum anno quolibet celebretur/ad quod ueniat prior puincialis/& priores cõuentuales seu locales lectoresque in quacunque facul-tate legentes/& duo fratres discreti de singulis cõuentibus/si ue locis illius prouincie/electi a maiori parte conuentus qui duodecim fratres tm̃ uel minus habebunt unũ fratrem discre tum dũtaxat ad ipsa culpa prouincialia mittere teneãtur. In

capitula +

statutũ de nõ fieri omni [illegible] celebratione capli generalis

2. [illegible] capitulum prouincialem singulis anno

hiis autē prouincialibus capitulis/prior generalis ītereſſe/uel ſuum generalē uicarium ad ea mittere ualeat ſi & cum eidē priori uiſum fuerit expedire/& eiſdē capitulis aſſiſtat idē prior uel uicarius in correctionibus & aliis oportunis.In eiſdem autem capitulis prouincialibus eligantur ſtudentes pariſius
3. quotiēs fuerit oportunum. Statuimus etiam/quod ex nūc prior generalis qui erit pro tempore/in quolibet generali capitulo/de triēnio in triēnium ut premittitur in poſterū celebrādo ſine requiſitiōe aliqua/primo & ante omnia ſuo officio renunciare teneatur in manibus diffinitorum generalis capituli/qđ ſi non fecerit priuatus ſit eodem officio ipſo facto. Poſtquā uero renūciauerit poſſit pro ipſius meritis uel demeritis diffinitorum ipſius generalis capituli arbitrio/in eodē generalis prioris officio dimitti/uel ab eo penitus amoueri/& in locum ipſius alius idoneus per dictos capitulū ſurrogari & in caſu quo ut premittitur amouerēt/uel renunciare cōtēpneret/ per ipſos capitulum alius in priorem generalem ſufficiens & idoneus eligatur.Eiſdem fratribus auctoritate apoſtolica de
4. ſpeciali gratia concedentes / ꝙ priores generales dictorum fratrū qui erunt pro tempore/poſtquā ut premiſſum eſt/& alias iuxta morem hactenus inter eos obſeruatū electi fuerint/ & per generale capitulum approbati/eo ipſo ueri priores generales dictorū fratrum ſint effecti/& adminiſtrādi licentiam/ curamq; animarum habeant/ac in omnibus pro ipſorum fratrum prioribus generalibus perinde habeantur ac ſi ab apoſtolica ſede confirmationis litteras habuiſſent.Nullus tamē niſi expreſſe pfeſſus fuerit/& q inter dictos frēs nō ſteterit ad minus p uiginti annos cōtinuos in priorē generalē eorūdē fra
5. trum eligi ualeat aut aſſumi. Ordinamus inſuper ut amodo ſingularum prouinciarum predictarū fratres eligant unū fratrem prouidum & maturū in diffinitorē p gñali caplo: & fiat hmōi electio in prouinciali capitulo/quod īmediate pcedet capitulum generale.Diffinitores uero pro capitulis ꝓuinciali bus eligantur a fratribus in eiſdem capitulis prouincialibus
6. congregatis.Statuimus etiā ꝙ fratres cuiuſlbet ꝓuincie poſt

primum generale capitulum per ipsos celebrādum quācitius poterunt in aliquo loco eiusdē prouincie adhoc apto & ido/neo suum celebreť prouinciale capitulum hac uice cōgregandum prout in dicto generali capitulo fuerit ordinatū in quo unū ex dictis fratribus sufficiētē & idoneum in suum ꝓuincialem priorē eligant: qui sic electus infra mensem a tpe electionis hmōi cōsentire/& cōfirmationē a dicto priore generali uel eius generali uicario petere humiliter nō omittat/q̄ quidem electionem si canonica fuit idem prior generalis uel eius generalis uicarius/quē idem prior generalis iuxta modum infra scriptū deputare habebit ultra mensem a die qua petita fuerit non differat confirmare/ꝙ si ex iusta & rationabili cā idē prior generalis seu eius uicarius munus cōfirmationis dene/gauerit/cām seu causas hmōi suis publicis & autēticis litteris teneať exprimere/& electoribus quileū eligerāt itimare/& de alio sufficiēte & idoneo cū consilio conuentus loci ubi dictus prior generalis uel eius generalis uicariis fuerit usq͂ ad tūc immediate sequēs capitulū utiliter ꝓuidere. Circa confirmatio/nes autē electionum priorum ꝓuincialium imposterum cele/brandas modus p̄dictus per omnia obseruetur. In primis uero ꝓuincialibus capitulis dictorū fratrum celebrandis proui/de ordineť/de locis tēporibus/& difinitoribus/necnō & aliis oportunis/ꝓ subsequentibus ꝓuincialibus capitulis celebrandis. Statuimus insuper ꝙ in quolibet loco conuentuali di/ctorū fratrum/ubi ad minus duodecim fratres fuerint ipsi sibi eligant suum priorē conuentualem/qui infra quindecim dies post suam electōnē imediate sequentes cōfirmationem a priore suo prouinciali deuote petere debeat/& ipse prior ꝓuincialis infra alios quindecim dies subsequētes/electionem eādem dumtamē ipsas canonicas repererit debeat confirmare/uel si ipsam minus canonicā iuenerit causam seu causas ꝓpter quas eam confirmare omiserit/exprimat itimet/& una cū cōsilio discretorū loci ubi fuerit ꝓuideat/pro ut supra ꝓxime de priore ꝓuinciali extitit ordinatum. Volumus quoq͂ quod priores ꝓ/uinciales postquā tribus annis cōtinuis in prouincialatus of/

ficio prefuerint absoluantur seu remoueantur/penitus ab eo/
dem/ꝓhibentes quod ad idem officium saltim in eadē prouin
cia quouismodo ꝑ alios tres annos imediate sequētes nul/
latenus assumanť. Similiter diffinitores generalis capituli nō
eliganť ad idem diffinitiōis officium/nisi demum elapsis duo
bus generalib⁹ capitulis imediate sequētibus/possint tamen
alias licite indiffinitores prouincialis capituli eligi pariter &
assumi. Diffinitores etiā prouincialis capituli ad idē officinm
nisi duobus elapsis capitulis prouincialibus nullatenus assu/
manť Priores etiā cōuentuales anno uel ad longius biennio
in suis prioratibus habeant presidere. Statuimus etiam quod
prior generalis dictorū fratrum/qui erit pro tēpore in sui no
uitate/& antequā suum exequatur officiū in presentia genera
lis capituli corporale ad sancta dei euangelia p̄stare debeat
iuramētū/ꝙ erit fidelis sancte romane ecclesie/domino pape/
suisq; successoribus/& quod in prouisionibus/ꝓmotionib⁹/cō/
firmationib⁹/repulsionibus/destitutionibus/& maioribus cor
reptionibus faciendis/sine acceptione ꝑsonaꝝ fm deum & re
ctā suā cōscientiā/& beati Augustini regulam/nec nō & eorū/
dem fratrum statuta & consuetudines laudabiles fideliter se
habebit/& suum officium exercebit/quodq; priores ꝓuincia/
les in suorū prouincialium capitulorum/& priores cōuentua/
les in suorum cōuentualiū/nec non & diffinitores generalium
capitulorū/in ipsorum capitulorum generaliū/& diffinitores
capitulorū ꝓuincialium in ipsorum capitulorū prouincialium
presentia iuret ꝙ in ꝓuisionibus & ceteris superius expressis
quantū ad ipsorū officiū pertinuerit fideliter se habebūt. Hor
tamur in super & monemus omnes & singulos fratres predi/
ctos/ut nullus eorūdem munera seu donaria suis superiorib⁹
per se uel per alium audeat quomodolibet impartiri/ipsiq; su
piores illa recipere nō presumāt. Nulli ergo omnino hoīum
liceat hanc paginam nostrorū statutorū/ordinationū/cōcessio
nis/uoluntatis/prohibitionis/& hortationis infringere uel ei
ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attēptare p̄sum
pserit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri &

pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum auinioñ. x. kl'. aprilis. Pontificatus nostri anno quarto.

U RBANVS Episcopus seruus seruorum dei. Dilectis filiis Andree priori generali/& fratrib⁹ uniuersis seruorū beate marie ordinis sancti Augustini p̄sentib⁹ & futuris. Salutē & apostolicā bñdictionē. Sacer ordo/uester in agro dñico diuina dispositione plātatus & gloriose uerginis marie titulo spāliter in signitus apostolicis gratiis digne meret̄ attolli cuius ꝓfessores mundanis a se relegatus illecebris, celestium contemplatiōi uacātes insistūt iugiter profectibus animarum. Nos uero ad eundem ordinē apostolice considerationis dirigentes intuitum/Libenter eum apostolicis & gratiis in hiis maxie que aiarū ꝓfectū & salutē cōspitiūt decoramus uobis & ordini p̄dicto ea libenter cōcedēdo p q̄ ordo ipse ad diuini noīs eiusq; glo'ose genitricis gloriā & honorē ꝓsperis sp successib⁹ gratulet̄ & uotiuis ꝓficiat icremētis. Sane sicut fide digna relatiōe pcepimus ī diuersis mūdi ptib⁹ sunt q̄plures ex uobis ī sacerdotio cōstituti & ī sacra pagina magr̄i/& al's eruditi/& multa ēt discretiōe uigētes/& al's sufficiētes & utiles ad irrigādū mētes fideliū rore uerbi dei/nō solū ī erudictiōe s̄mōis, sed ēt ī cōfessionū audictiōe & pñiarū ipositiōe/p quos pōt circa aiarū eorūdē salutē magna in dei eccl'ia deo ꝓpitio utilitas ꝓuenire. Ea pp dilecti in dño filii u'ris ī hac pte supplicatiōib⁹ iclinati cōstitutionē q̄ incipit sup cathedrā dudū p felicis recordatiōis. bonifaciū. papā. viii. editā & postmodū/p pie memorie. Clemētē. papā. v. p̄decessores nr̄os in uiēnneñ. cōcilio innouata sup cōfessionibus & ipendēdis/sicut eadē cōstitutio fr̄es mendicātiū ordinū/de quibus dū taxat habet̄ mētio ī eadē cōp̄hēdit ad uos extēdim⁹ p p̄ñtes uolētes & ap'lica auctē decernētes/q̄d p̄fata cōstitutio & oia ī ea cōtēta/sup cōfessionib⁹ aud/ēdis/pēitētiis iponēdis & absolutiōib⁹ ipēdēdis dūtaxat/q̄ auctē pñtiū uobis cōpetere uolumus sicut p̄dcīs fr̄ib⁹ mēdicātiū ord nū/cōpetit in cōcusse ac integral'r obseruet̄/ita q̄ cōsiderata ꝑsonarum quas ad id habueritis idoneas ac cleri & populi q̄ntitate eorūdem fr̄um

quos ad huiusmodi audiendarũ confessionũ officiũ elegeritis metiamini numerũ congruentẽ & minime in aliquo exceden/tem/ut sic moderatione seruata/nec alios/quibus hoc p ean/dem constitutionẽ concedit/ad inuidiã & scandalũ/nec locoꝝ ordinarios/qbus frẽs ordinis uestri a uobis electos pñtare debetis/cõtra uos aliquatenus ꝓuocetis. Nulli ergo oĩno homi nũ liceat hanc paginẽ nr̃e extensionis/uolũtatis & cõstitutio/nis infringere: uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attẽptare p̃sumpserit/indignationẽ oĩpotentis dei/& beatorũ petri & pauli aplõꝝ eius/se nouerit incursurũ. Datum Rome apud scm̃ petrũ. xviii. kal'. maii. Põtificatus nr̃i anno secũdo.

u RBANVS eps̃ seruus seruoꝝ dei. Ad ꝑpetuã rei mẽoriã. Sacre religiõis sub q̃ dilecti filii/prior general' & frẽs seruoꝝ scẽ marie/ordinis sci augustini sedulũ & deuotũ exhibent dño famulatũ promereť honestas ut ad ea libenter intendamus/per que fratribus ipsis euagandi auferať materia/& tollať occasio delinquẽdi/ac fugiẽdi or/dinis disciplinã. Sane sicut exhibita nobis nuꝑ pro parte dilectoꝝ filioꝝ. Andree prioris generalis & fratrũ eorundẽ peti/tio cõtinebat/cõtingit interdũ/ꝙ nõnulli ex eisdẽ fratribus cupientes ꝓ cõmissis per eos culpis penas effugere/uel alias cõ/fictis causis ad ordinẽ sancti benedicti p̃textu artioris regule fingentes se ad frugẽ melioris uite trãsire se transferũt & de inde/ut plurimũ procurãt se prefici in rectores parrochialium ecclesiarũ nõ absq; suarũ/& alioꝝ periculis animarũ/& ipsiꝰ ordinis pre iudicio atq; grauamĩe/& nõnunq̃ etiã ad ordinẽ mẽ/dicantiũ quasi ad equalẽ se regulã trãsire fingentes potius leuitatis q̃ deuotionis cause se transferri procurãt in sui ordis non modicũ detrimentũ. Quare pro parte ipsorũ andree & fratrũ nobis extitit humiliter supplicatũ/ut prouidere ipsis & eorum statuĩ super hiis de oportuno remedio paterna diligẽtia curaremus. Nos igitur intẽdẽtes fraudibus & malitiis huiusmodi quantum in deo possumus salubriter obuiare/hmõi supplicationibus inclinati/auctoritate apostolica tenore pre/sentiũ statuimus/ & etiã ordinamus/ꝙ nullus ex predictis fra

tribus seruorũ sancte marie/qui in suo ordine regularẽ pfessio nẽ emiserit tacite uel expresse ad aliquẽ alium etiã sci benedicti uel quorũcunq mendicantiũ ordinem trãsire ualeat/ absq sedis apostolice licentia spãli:decernentes ex nunc irritum & inane/quicqd in cõtrariũ a quocũq quauis auctoritate cõtingerit attẽptari. Non obstantibus qbuscunq cõstitutionibus apostolicis & statutis/& cõsuetudinibus ordinum predictorũ contrariis/cõfirmatione apostolica/uel quauis alia firmitate uallatis/necnõ priuilegiis & ĩdulgentiis & litteris apostolicis generalibus uel spãlibus/quorũcunq tenorum existant per que presentibus nõ expressa/uel totaliter nõ inserta effectus eorũ impediri ualeat quomodolibet/uel differri/& de quibus quorũq totis tenoribus esset in pñtibus specialis mẽtio faciẽda. Nulli ergo omnino hoĩum liceat hanc paginã nostre constitutionis/ordinationis infringere/uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attẽprare psumpserit indignationẽ omnipotentis dei/& beatorũ petri & pauli apostolorũ eius se nouerit incursurum. Datum Rome apud sanctũ petrum.xviii.kl.maii Pontificatus nostri Anno secundo.

BONIFACIVS episcopus seruus seruorũ dei. Dilectis filiis priori generali & fratribus seruorũ scẽ marie ordinis sancti Augustini. Salutẽ & apostolicã bñdic. Sacra uestra religio sub qua uirtutũ dño deuotum impẽditis famulatum digne nos excitat & inducit/ ut illa uos gratia fauorabiliter psequmur/quã uestris fore conspicimus necessitatibus oportunam/hinc est q nos uestris in hac parte supplicationibus inclinati/ omnes libertates/immunitates priuilegia/ac indulgentias uenerandis domibus ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini/ab apostolica sede concessa/domibus uestris concedimus/& ut eis utamini libere sicut illi/uobis auctoritate presentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam nostre concessionis infringere/ uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei/& beatorum petri & pauli apostolorũ eius/se nouerit ĩcursurũ.

Datum Rome apud sanctum petrum .iiii. kal. decembris. Pō-tificatus nostri/anno quinto.

B. ONIFACIVS episcopus seruus seruoꝝ dei. Dilectis filiis priori generali & fratribus seruoꝝ beate marie ordinis sancti augustini. Salutē & aplicā benedictionē. Syncere deuotionis affectus: quē ad nos & Romanā. geritis ecclesiā nō indigne ꝓmeret/ut petitionibus uestris/ṗsertim per quas/nt pie desideratis in ecclīa dei: cui licet īmeriti disponēte dn̄o ṗsidemus/utilitas poterit ꝓuenire fauorabiliter annuamus. Hinc est ꝙ nos uestris i hac parte supplicationibus inclinati/ut prior generalis uestri ordinis qui pro tēpore fuerit/in quolibet caplo generali ipsi⁹ ordinis unum fratrē eiusdē ordinis/quē ad hoc duxerit eligendū: & q sacra theologia/honorē magisterii recipere uoluerit: & quem ipse prior per suam & saltē quatuor alioꝝ i eadem sacra theologia magistroꝝ diligentē examinationē/ad hoc sufficiētem ac aptum & idoneū esse repererit/sup quo prioris ac magroꝝ huiusmodi consciētias honeramus ad huiusmodi magisterii honorem ꝓmouere/& sibi docendi licentiā in facultatē theologia cōcedere/seruatis cōstitutiōib⁹ uieneñ. cōcilii: & aliis solēnitatibus in talibus fieri cōsuetis/libere & licite possit deuotioni uestre/auctoritate aplica tenore presentiū elargimur. Nos enim eidē fratri sic ꝓmoto/ut uti & gaudere possit & debeat quibuscūꝙ gratiis/priuilegiis/libertatibus & indulgētiis quibus in dicta facultate parisius magistrati gaudent/& quōlibet potiunt aucte ṗdicta concedimus per pn̄tes. Ita tn̄ ꝙ ex hoc ṗfatus ordo ad prestandū eidē fratri sic ꝓmoto pro suis expensis uel aliis necessariis rōne dicti magisterii ultraꝗ ātea minime teneat/eadē aucte cōcedimus p pn̄tes/& eadē aucte indulgemus/ꝙ hmō frat sic ꝓmot⁹ de illa cōgregatione in ꝗ ꝓmotus fuerit si ibidē fuerit studiū gn̄ale. Aliogn de illa cōgregatione cēseat/in qua hmōi studiū existat/ul que ꝓximior fuerit loco/ut ṗmittit caplm hmōi extiterit celebratū. Nō obstātib⁹ qbuscūꝙ priuilegiis ac statutis & cōsuetudinib⁹ studioꝝ & ordis ṗdictoꝝ cōtrariis iuramēto cōfirmatōe aplica/uel ꝗ

cũq; infirmitate alia roboratis/ēt si de illis & totis eoꝝ tenoꝛ ribꝰ spālis & expssa ac de uerbo ad uerbũ eēt in nřis lřis mētio faciēda/que alias uolumus in suo robore pmanere. Nulli ergo oino hoium liceat hāc paginā nře cōcessionis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siqs aũt hoc attēptare psūpserit indignationē oipotentis dei & btōꝝ petri & pauli apłorũ/ eius se nouerit incursurũ. Datũ Rome apud sanctũ petrũ.iii. Kal.februarii. Pontificatus nostri anno nono.

BONIFACIVS eps seruus seruoꝝ dei/Ad pptuā rei memoriā. Pastoralis officii debitũ/cui disponēte dño psidemꝰ exposcit/ut circa statũ psonarũ ecclia sticaꝝ pſti religiosaꝝ salubrit ītēdamꝰ/& ut eiꝰ matia uagādi/ ac i solētiaꝝ & iobediētie uitia subtrahat̄ studeamꝰ sollicite p uidere. Cũ itaq; sicut exhibita nobis nup p pte dilecti filii ioānis fratrũ suoꝝ btē marie ordis sci augu. prioris gñal' petitio cōtinebat sepe cōtingat/q; frēs dicti ordis platuras/dignitates officia/& ēt alia bñficia eccłiastica priore gñali ipsiꝰ ordis pro tpe exñte/isscio sibi cōferri/uel al's se ad illa pmoueri pcurat: & pp collatōes uel pmotōes hmōi/frēs ipsi ut plimũ isolētes & uagabũdi ac reprobi reddunt̄/& nō paucoꝝ pbent materiā scādaloꝝ/p pte dicti prioris nobis fuit humilr supplicatũ/ ut sup hoc puidere de opportũo remedio de benignitate apłica dignaremur. Nos igit̄ hmōi supplicatōibꝰ iclinati auctē apłica tenore pñtiũ statuimꝰ/& ēt ordinamꝰ/q; de cetero pptuis tpibꝰ/nullꝰ fratrũ dicti ordis/qcũq; ēt apłica auctē platurā seu dignitatē/aut offm/ul' quodcũq; aliud ecclīasticũ bñficiũ p frēs dicti ordis gubernari seu regi cōsuetā seu cōsuetũ absq; prioris gñalis dicti ordis p tpe exñtis licētia spāli/pterq ex idulgētia sedis apłice/faciēte plenā & expssam/ac de uerbo ad uerbũ de indulto hmōi mētionē assēq ualeat quoquomō. Nos enim ex nũc irritũ decernimus & inane/si secus sup his a quoq̄ q̄uis a uctē sciēter/uel ignorāter cōtingerit attēptari. Nulli ergo oīno hoiuꝫ liceat hāc paginā nře cōstitutōis/ordinatōis & decreti ifrigere/ul' ei ausu temerario cōtraire. Siqs āt hoc attētare psūpsit idignatōeꝫ oipotētis dei/& btōꝝ petri &. pauli apłoꝝ eiꝰ

se nouerit incursurũ. Datum Rome apud santum petrũ.iii. kl'.februarii.Pontificatus nostri Anno nono.

IOANNES episcopus seruus seruorũ dei. Ad perpetuam rei memoriã. Super gregem dominicum licet immeriti diuina dispositione constituti/sub humilitatis & religiõis habitu deo dicatas personas/ut liberius perpetuo dño famulent/ac earũ uotum cum maiori ualeant animi adimplere quiete fauoribus apostolicis prosequentes libenter ipsas ab oppressionibus releuamus/ac earum quantũ possumus cõmoditatibus prouidemus. Sane pro parte dilectorũ filiorũ stephani generalis ac aliorũ priorũ & fratrũ domorũ & locorũ seruorũ beate marie ordinis sancti augustini. In ciuitate & dioce.ac dominio florentiũ consistẽtium/nup nobis exhibita petitio cõtinebat. Quod collectores caritatiui subsidii nuper super psonis ecclesiasticis secularibus & regularibus ordinum quoruncũq; fratribus ordinũ mendicantium dũtaxat exceptis ciuitatis & dioce.ac dominii predictorum impositi certis tunc expressis terminis ab eisdem personis/exigendi/leuãdi/& recipiendi ab eisdem fratribus domorũ & locorũ/ciuitatis & dioce.ac dominii pdictorũ eo ptextu quod domus & loca eorundẽ priorũ & fratrum seruorũ beate marie/ex ipsorũ institutiõe dotari possint exigere/leuare & recipere/nisi fuerint & nitunt/ipsisq; preterea graues & diuersas intulerunt molestias & offensas in eorũ & ordinis sui predicti magnũ preiudiciũ atq; dãnũ. Et sicut eadem petitio subiungebat licet domus & loca priorum & fratrum seruorum beate marie pdictorũ ex eorũ institutione huiusmodi possint dotari ut preferẽt:tamen etiã ex institutiõe predicta/ipsi ad instar hmõi fratrũ ordinũ mendicantiũ xpiane religionis doctrinã & uerbum dei populo pdicãt xpiano/& a xpi fidelibus helemosynas petunt pro suis necessitatibus & oneribus supportandis. Quare pro parte priorũ & fratrũ seruorũ beate marie pdictorũ qui ut asserunt ex domorũ & locorum suorũ huiusmodi dote onera ipsis incũbentia nequeãt supportare fuit nobis humiliter supplicatũ/ut ipsis suisq; successoribus/prio-

ribus & fratribus domorum & locorũ ac aliorum quorũcunq; ubicunq; consistentiũ huiusmodi circa predicta/& quodcunq; aliud similiter ĩponendum subsidium ꝓuidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igiť attendentes quod licet hu-iusmodi domus & loca fratrũ seruorũ beate marie predictoꝝ dotati possint/tamẽ ipsi priores & fratres ad instar fratrũ pre dictorum uiuunt ac uolentes ipsis eorũq; ordini super premis sis de oportuno remedio prouidere/aucte apostolica tenore presentium declaramus & decernimus eosdem priores & fra tres qui sunt & erunt pro tẽpore domorum & locorum hmõi etiã ubiq; consistentiũ a predicti & cuiusuis similis uel dissimi-lis per nos seu aucte apostolica quãdocunq; super personis ec clesiasticis ubicunq; constitutis imponendi subsidiĩ exhibitiõe sicut eorundẽ ordinum mendicantium fratres fore exemptos penitus & liberos/& ad aliquid ex subsidiĩ hmõi soluendũ nõ teneri/nec ad id per quoscunq; quauis aucte posse cõpelli/aut quomodolibet molestari. Non obstantibus q; domus & loca p̃dicta dotata existant ut prefertur/necnon cõstitutionibus & ordinationibus apostolicis/ac aliis in litteris subsidiorũ hmõi cõtentis/ceterisq; cõtrariis qbuscunq;. Nulli ergo oĩno hoĩum liceat hanc paginã nostre declarationis & cõstitutionis infrin-gere/uel ei ausu temeratio contraire. Si quis autẽ hoc attem-ptare p̃sumpserit indignationem omnipotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorũ eius se nouerit incursurũ. Datũ. Bo nonie. vii. kl'. aprilis. Pontificatus nostri Anno quarto.

.23. IOANNES Episcopus seruus seruorũ dei. Dilectis filiis stephano priori generali & fratribus seruorũ sanctae marie ordinis sancti Augustini. Salutem & apostolicam benedictionem. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositione plantatus/& gloriose uir ginis marie titulo spẽliter insignitus/apostolicis gratiis digne mereť attolli cuius ꝓfessores mũdanis a se relegatis illecebris & celestiũ cõtẽplationi uacãtes insistũt iugiter ꝓfectib⁹ aĩarũ. Nos aũt ad dictũ ordinẽ quẽ in statu firmo solido & stabili uo lumus p̄manere: ap̃lice cõsiderationis ĩtuitũ dirigentes ad ea

libēter ītendimus p q̄ ordo ipe/q ut afferit pauca domos & loca respectiue habet uberi⁹ualeat ꝑpagari/ufis igit in hac pte supplicationib⁹ īclinati/uobis & fuccefforibus ufis q erunt ꝑ tpe quecūq; domos & loca/ad hoc tamen congrua & honesta que in qbusuis regnis/ꝑuiciis ac terris uobis & eisdē successoribus largitiōe xp̄i fideliū cōcedi aut largiri canonice cōtingerit dote fm ipsius ordinis īstitutionem pro domibus & locis ip̄is cōcedenti primit⁹ afsignata:recipiēdi necnon apud illa de nouo/fundādi/edificādi/seu cōstruēdi/eccl'ias/cāpanilia cū cāpanis Cimiteriis/domibus/Ortis/Ortaliciis/& aliis necessariis officinis/ac loca ip̄a cū eisdē domib⁹/Ortis/Ortaliciis/Cimiteriis/ecclesiis/cāpanilib⁹/cāpanis/& officinis ꝑ usu & habitatione ufis ac eorūdē successorū habēdi & ꝑpetuo remanēdi/q̄cūq; sedis apostolice cōstitutiōe cōtraria nō obstāte/ac ēt diocesanoꝶ locoꝶ/& quorūlibet alioꝶ licētia ul' cōsensu sup hoc minime regsita.Jure tñ prochialiū ecclīaꝶ/& quorūlibet aliorū in oīb⁹ ſp saluo/plenā & liberā tenoř p̄ntiū largimur licētiā Volētes nihilominus & uobis auctē ap̄lica cōcedentes/q; fr̄es ordinis ufiq ꝑ tpe in eisdē domib⁹ residebūt/utant/& gaudeant oīb⁹ priuilegiis/gratiis exēptionib⁹/& libertatib⁹ qb⁹ uos ex cōcessionib⁹ ap̄licis utimini & gaudetis. Nulli ergo oīno hoīum liceat hāc paginā nr̄e cōcessiōis & uolūtatis īfringere:uel ei ausu temerario cōtraire.Si qs aūt hoc attēptare p̄sumpserit idignationē oīpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorū eius se nouerit icursuꝶ.Datū.Rome apud scm̄ petrū. Nonis octobris.Pontificatus nostri anno tertio.

MARTINVS Ep̄us fuus seruoꝶ dei. Ad ꝑpetuam rei memoriā.Ap̄lice sedis ꝑuidētia circūspecta/ꝑsonas sub religiōis obseruātia uacātis assidue studio pie uite benigno fauore ꝑsequit/& q̄ ꝑ diuini cult⁹ augmēto & ꝑsonarū iparū pace/cōmodo & qete/ꝑuida deliberatiōe fcā fuere cōsueuit ap̄lico munimine roborare.Dudū siqdē quondam urbanus in sua obediētia de qua plures ex dilectis filiis priore generali & fr̄ibus fuotū scē marie ordis scī Aug.tūc erāt.vi.noiat⁹/suas cōcessit lr̄as tenoris subsequētis.

u RBANVS Eps fuus fuoꝝ dei. Dilectis filiis Andree priori generali & uniuersis frib⁹ fuorũ scẽ marie ordis sci Augustini pñtib⁹ & futuris. Salutẽ & aplicã bñdictionẽ. Sacro scã Romana eccl'ia mater cũctoꝝ xpi fideliũ & magistra i agro uirtutũ urĩ ordinis cui altissimus dñs bñdixit & idecore sacre religiõis sub q̃ eidẽ dño eiusq; gẽitrici deuotũ exhibetis & sedulũ famulatũ exultat & iubilat pferti dũ pspicit q̃ uos ad alta uirtutũ gradati p bono tũ opeꝝ exercitiũ & pclara scitaris merita cõscẽdẽtes trahitis ad diuie maiestatis obseqũ alios nõ solũ p doctrine uerba sed ẽt p exẽpla uitã ducẽdo purissimã/& uerbi pdicatiõib⁹ isistẽdo ac diuie laudis frequẽtieq; celebrisq; ueneratõis instãtie ex q̃ gl'ia diuie maiestat[attollit ɗuotissime psistẽdo/pp q̃ nos & pdicta eccl'ia/uos & urm ordinẽ pdcm quẽ erga nos & eandẽ eccl'iam deuotõe plucere cõspicim⁹/isra claustra nrĩ pectoris pnis affectib⁹ ãplectẽtes circa bonũ statũ urm/tot[studiis uigilam⁹/ut deo ppitio a noxiis ptegamini & suscipiat[sp salubria incremẽta. Volẽtes igit pmissoꝝ intuitu/uos ac loca ura pñtia & futura progatiua spãl'fauor[& gre isignire/ac singulari priuilegio decorare. Vris in hac pte supplicationibus inclinati/uos urasq; psonas/ac oĩa loca ura tã pñtia q̃ futura ab oi iurisdictiõe ptãte dñio uisitatõe charitatiui subsidii subuẽtionũ/& exactionũ q̃rũlʒ pstatiõe necnõ a sinodal'& alteri⁹ cuiusuis cõgregatõis euocatõe oiuʒ & singuloꝝ patriarchaꝝ/archiepoꝝ/epoꝝ/& quorũlibet alioꝝ iudicũ ordiarioꝝ/ɗ spãlis dono gre plẽarie eximim⁹& totalr liberam⁹/uosq; ac psonas & loca ipsa in ius & pprietatẽ bti petri & sedis aplice & sub eorũ & nra ptectiõe spãli & imediate suscipiẽtes decernim⁹/uos ac psonas & loca pdicta soli & imediate sedi pdicte subiacere uolẽtes q̃ locoꝝ diocesani ul'alia q̃uis psona/i psonas uras ul' loca pdicta utpote prsus exẽpta/& dicte sedi imediate subiecta nõ possint aucte ordinaria excõicatõis/suspẽsionis uel iterdicti/aut al's sñias specialiter uel generaliter promulgare uel alias etiam ratione cuiuslibet delicti seu cõtractus aut rei de qua ageretur ubicunque committitur delictum initatur contractus/aut res ipsa consistat potestatem dominium aut iu

risdictionē aliquā quomodolibet exercere. Felicis recordatio/
nis Innocentii pape.iiii.p̄decessoris nostri circa exēptos/ que
incipit Dolentes. & aliis constitutionibus apl'icis incontrariū
editis nō obstantibus quibuscūq;/nos enī quaslibet excōicatio
num/suspensionū interdicti/sentētias & quoscūq; p̄cessus quas
uis penas & sentētias generales uel speciales continētes quas
seu quos contra uos seu aliquē uestrū uel p̄dicta loca contra
tenorē & formā presentiū/quolibet p̄mulgari uel haberi cō/
tigerit/irritas decernimus & inanes. Nulli ergo oīno hominū
liceat hāc paginā nr̄e exemptionis/liberatōis susceptōis & cō
stitutōis infringere/uel ei ausu temerario cōtraire. Siqs āt hoc
attēptare presumpserit indignationem omnipotentis dei/ &
beatorū petri & pauli apl'or̨ eius/se nouerit incursurū. Datū
Rome apud sanctū petrū.vii.id.april'. Pōtificatus nr̄i anno.ii.
Cum itaq; sicut exhibita nuper nobis execrabili alias uigēte
tandē cooperante dn̄o p̄pulsato scismate ad sūmi apostolat⁹
fastigia diuina dispositione uocatis pro parte dictor̨ magistri
& fratrū petitio cōtinebat/ipsi post assumptionē eandē spiritu
uidelicet & aīo in unitatis gl'ia positi/& unicū gregis dn̄ici in/
tuentes pastorē ab eo pro ipsarū potiori subsistētia litterarū
illas apl'icis peramplius fulciri desiderent ministeriis/ut impu/
gnationū eos alias forsitan contingentiū subductis materiis
ipsi p̄cedente tēpore litterarū huiusmodi tenatius cōmodos
& integritate letentur. Nos itaq; eorundē prioris & fratrum
in hac parte supplicationibus inclinati litteras predictas/ ac
omnia inde secuta rata habētes/& grata illa auctoritate apo
stolica ex certa scientia confirmamus/ac presentis scripti pa/
trocinio cōmunimus. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc
paginam nostre confirmationis & cōmunitionis infringere/ul'
ei ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attēptare p̄sum/
pserit indignationē omnipotentis dei/& beatorū petri & pau/
li apostolorū eius se nouerit incursurum. Datum Gebennis
vi.id.iulii. Pontificatus nostri Anno primo.

m ARTINVS episcopus seruus seruorum dei. Di/
lectis filiis priori generali & fratribus seruorū scē

marie ordinis sancti Augustini. Salutē & apostolicā bñdic. Sacre religionis sub qua deuotū & sedulū exhibetis dño famulatum promeretꝰ honestas/ut uotis uestris illis presertim ꝑ que uestris cōmodo & utilitati consulitꝰ quantū cum deo possumus fauorabili ter annuamus. Sane pro parte uestra nuper nobis exhibita ꝑtitio continebat/quod licet uos a tēpore cuius contrarii memoria non existit ad instar aliorum fratrū mē dicantiū pro uite uestre necessariis elemosynas & suffragia a christi fidelibus publice ꝑ ciuitates & loca ubi morā trahitis & alibi ꝑtere/& in elemosynam recipere cōsueueritis tamē nōnulli locorum ordinarii asserentes uos & uestrum ordinem mendicantes existere uobis inhibuerunt/& quotidie inhibere non cessant/ne in eoꝝ ciuitat.bꝰ & diocesis elemosynas & suffragia huiusmōi ꝑtere & exigere quoquo modo presumatis in nō modicū uestrum & uestri ordinis preiudiciū/incōmodū/ atq; damnū. Cum autem sicut eadem ꝑtitio subiungebat fructus redditus & prouētus ex possessionibus & bonis imobilibus/que largitione fideliū in nōnullis ciuitatibus & terris tenetis & possidetis/& in quibus domos cum ecclesiis & aliis necessariis habetis prouenientes pro uita & sustētatione fratrū in eisdem pro tempore cōmmorantiū sine elemosynis & suffragiis huiusmodi minime sufficiant/ipsiq; fratres rerum inopia & necessitate causantibus domos & ecclesias non sine diuini cultus diminutione/& uestri ac ure religionis obprobrio & offuscatione/ꝓpter hoc relinquere cogerentꝰ pro parte urā nobis fuit humiliter supplicatum/ut uobis & statui uestro super premissis opportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui diuinum cultū nostris temporibꝰ non minui/sed augeri intensis desideriis affectamus/huiusmodi supplicationibꝰ inclinati/auctoritate apostolica decernimꝰ & declaramus/uobisq; ꝙ in quibuscūq; ciuitatibus terris & locis/in quibus domos cum ecclesiis & aliis officinis possessiones tamen sufficientes pro uictu fratrū in illis cōmorantium non habentes ad presens habere dinosciminii/ac dante domino ipsorū largitiōe fideliū/uos habere cōtinget in futurū &

Auctoritas mendicandi fratribus suis ... ordinum mendicantium ...

alibi ad instar fratrum ordinū mendicantiū/eorundē mendicare ac a fidelibus ipsis elemosynas & suffragia pvictu & sustentatione uestris ppetuis futuris tpibus publice petere & recipere/ac in usus uestros cōuertere/libere & licite ualeatis: eadem auctoritate cōcedimus per psentes constitutionibus apostolicis ac aliis contrariis non obstantibus quibuscunqȝ. Nulli ergo omnino hoīum liceat hanc paginā nostre constitutionis declarationis & cōcessionis infringere/uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis aūt hoc attēptare presumpserit indignationē omnipotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorū eius se nouerit incursurum. Datu Mantue. iii. noñ. nouembris. Ponti ficatus nostri anno primo.

¶ m ARTINVS eps̄ seruus seruoꝝ dei dilectis filiis stephano priori generali & fratribus seruorum sanctę marie/ordinis sancti augustini. Salutē & apostolicam benedictionē. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositione plantatus/& gloriose uirginis marie titulo specialiter insignitus apostolicis gratiis digne mereatur attolli/cuius pfessores mundanis a se relegatis illecebris celestium contēplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum. Nos autem ad dictum ordinē quem in statu firmo solido & stabili uolumus permanere/apostolice considerationis intuitum dirigentes ad ea libenter intendimus/per que ordo ipse qui ut asseritur pauca domos & loca respectiue habet uberius/ualeat ppagari. Vestris igit̄ in hac parte supplicatiōibus inclinati/uobis & successoribus uestris/qui erunt pro tempore quecūqȝ domos & loca ad hoc tamē cōgrua & honesta/ que in quibusuis regnis/prouinciis & terris uobis & eisdē successoribus largitione christi fidelium concedi aut largiri canonice contigerit dote fm ipsius ordinis institutionē pro domibus & locis ipsis concedenti primitus assignata recipiēdi/nec nō apud illa de nouo fundandi/edificādi. seu cōstruēdi eccl'ias cāpanilia cū cāpanis/cimiteriis/ortis/domib⁹/ortaliciis/& aliis necessariis officinis ac loca ipa cū eisdē dōib⁹/ecclesiis/cāpanilibus/cāpanis/cimiteriis/ortis/ortalitiis/& officinis pro usu & habitatōe uřis & eorundē successoꝝ hñd./& ppetuo retinēdi/qua

Auctoritas ... recipiendi loca ...

cũq; sedis apl'ice cõstitutõe cõtraria nõ obstãte/ac etiã dioce/ sañ.locoꝝ & quorũlibet alioꝝ licẽtia uel cõsensu sup hoc mi/ nime reqsita/ Iure tñ parrochialiũ ecclĩaꝝ & quorũlibet alio/ rũ in oibus semp saluo plenã & liberã tenore pñtium licentiã elargimur. Volẽtes nihilominꝰ& uobis auctẽ apl'ica cõcedẽ/ tes/ꝙ frẽs ordis nr̃i q̃ ꝑ tpe in eisdẽ domibꝰresidebũt/utanĩ & gaudeãt oibus priuilegiis/gratiis/exceptionibꝰ/& libertatibꝰ: q̃bus uos ex cõcessionibꝰ apl'icis utimini & gaudetis. Nulli er go oino hoium liceat hãc paginã nr̃e cõcessionis & uolũtatis ĩfringere. Siq̃s ãt hoc attẽptare pſũpserit/idignationẽ oipotẽ/ tis dei & btõꝝ petri & pauli apl'oꝝ eiꝰ se nouerit ĩcursuꝝ. Da tũ rome apud scãm mariã maiorẽ.ii.kl'.iulii.Põtifi.nr̃i ãno.vi.

m ARTINVS eps̃ seruus seruoꝝ dei/Ad ppetuã rei memoriã.Sedis apl'ice ꝓuidẽtia circũspecta ꝑsonas sub regulari obseruãtia uacãtes assidue studio pie uite benigno fauore ꝓseq̃t/& ea queꝓ eaꝝ statu sa lubriter dirigẽdo ꝓuide ordinata sũt/ut illibata ꝑsistãt apl'ico cõsueuit munimine roborare. Sane petitio ꝑ parte dilectoꝝ fi lioꝝ prioris generalis & fratrũ/ac dilectarũ i xp̃o filiarũ/soro rũ ordis seruoꝝ scẽ marie ƒm regulã & ĩstituta btĩ augu.uiuẽ tiũ/qui q̃dẽ frẽs & sorores de cõsortio seruoꝝ scẽ marie nun/ cupãt/nobis nup exhibita cõtinebat ꝙ ipsi quandã regulã/si/ ue religiose uiuẽdi formã. In qua nõnulla honesta & rationa bilia ac regulari discipline congruẽtia statuta & ordinamenta fore noscuntur/hactenus laudabiliter obseruarunt prout ob/ seruant/quodq; licet fratres sorores & ordo hmõi uariis ꝑ se/ dem apostolicã sint priuilegiis cõmuniti tñ pro solidiori eoꝝ subsistẽtia/& ut clemẽtia altissimi operãte de uirtute in uirtutẽ gradiẽtes deuotionẽ reddere ualeãt dño famulatũ desiderãt huiusmodi regulã seu uiuẽdi formã per sedẽ eandẽ approbari Quare pro parte prioris & fratrũ/ac sororũ eorundẽ nobis fuit humiliter supplicatũ ut regule siue uiuẽdi forme huius/ modi robur apostolice cõfirmationis adiicere/illãq; per ipsos fratres & sorores imperpetuũ obseruari mandare de benigni/ tate apostolica dignaremur. Nos igitur qui sup premissis oi/

bus & singulis relatiōe plenaria & fideli fuimus clarius in for mati/hmōi supplicationibus inclinati/regulam seu uiuēdi formā/quā per singula eius capitula/Clare & distincte/ac de uerbo ad uerbum presentibus fecimus annotari/necnon statuta & ordinatiōes p̄dicta rata habentes/& grata illa auctoritate apostolica ex certa scientia confirmamus/& presentis scripti patrocinio cōmunimus/& nichilominus regulam siue uiuendi formam eandem per ipsos fratres & sorores presentes & posteros uolumus & mandamus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari. Tenor uero regule siue uiuendi forme huiusmodi sequitur & est talis. ℂ Incipit regula fratrum & sororū seruorū sancte marie/de consortio seruorum sancte marie nuncupatorꝫ. De recipiendis eorum cōdictione. CAPITVLVM PRIMVM. In primis ut hic ordo continuū & perpetuū de bono in melius recipere ualeat incremētum/ ꝙ ex receptione personarum bene dispositarum plurimum noscitur dependere. Volumus & ordinamus ꝙ nullus recipiatur ad ordinem huius fraternitatis nisi de licentia prioris generalis eiusdem/uel ipsius uicarii seu correctoris fraternitatis pro tempore deputati illius loci/premissa tamen diligenti examinatiōe/ꝙ sit honeste uite & bone fame/ac de heresi nullatenus suspectus quinimo sit ueritatis & catholice fidei zelator precipuus/qui etiam antequā habitum huius religiōis recipiat/de alienis si qua habuerit satisffaciat ad plenum/& proximis reconcilietur/necnō paratū siue conditum testamentum tenere studeat/iuxta consiliū & ordinationem confessoris discreti/& eadem exanimatio fiat de mulieribus ingressum huius ordinis petentibus/habentibus tamen uiros non pateat ingressus ad consortiū dicte fraternitatis nisi de uirorum suorꝫ licentia/& cōsensu/fiat publicum instrumentum. Idem quo ad hec seruari uolentes in uiris uxores habētibus/nisi obstaret in ipsis uel altero ipsorum aliqua causa que legitima iudicaret consilio discretorꝫ. ℂ De habitu fratrū & sororum. CAPITVLVM SECVNDVM. Omnes autem tam fratres q̄ sorores dicte fraternitatis induantur panno nigro/qui nec

in colore/nec in ualore nimiam preciositatem pretendat/sicut conuenit honestati seruorũ xp̄i & beate marie. Tunice quoq; habeant manicas usq; ad pugnum/& sint stricte & clause/cori gias de corio tãtum habeant quibus sorores cinganṫ. In bus sis etiam/calciamentis & ceteris omnem mundanã resecẽt ua nitatem. Vela uero sororum & bide sint alba de panno lineo uel canapino. ℭ De benedictiõe uestium siue habitus & mõ recipiendi ad hunc ordinẽ. CAPITVLVM TERTIVM.

Recipiatur recipiẽdus in loco capituli fraternitatis uel an/te altare ecclesie fratrũ illius loci & a priore generali siue ui/cario uel correctore dicti ordinis seruorum sancte marie pre/dictis/qui prior uel uicarius seu corrector existente inducẽdo/& petente humiliter flexis genibus recipi presentibus aliqui/bus aliis fratribus ordinis eiusdem & quibusdam de confra/tria uiris discretis/benedicat prius habitum eius qui debet re cipi hoc modo. uidelicet. Ostende nobis domine misericordiã tuã. Dñs uobiscũ. Oremus dñe yhu xp̄e qui tegimen nr̄e mor talitatis iduere dignatus es &c. Postea uero tali habitu bene dicto & per receptũ seorsum indutũ/atq; gradũ altaris reuer/so & ante priorem siue uicarium uel correctorem genu flexo dicit prior uel uicarius seu corrector. Veni creator spiritus/& fratres qui ei assistent ipsum prosequãtur usq; ad finem. De/inde dicaṫ kyriel'. xp̄el'. pater noster &c̃. Emitte spm̃ tuũ &c̃. Saluum fac seruũ tuũ &c̃. Dñs uobiscũ &c̃. Oremus deus qui corda fidelium sancti spũs illustratiõe docuisti &c̃. & Preten/de domine famulo tuo &c̃. & Rñso amen/aspergaṫ sic indu/tus a priore uel uicario seu correctore aqua benedicta/deide omnes fratres fraternitatis p̃sentes ipsum recipiant ad oscu/lum pacis/& eo modo ante altare recipiantur mulieres quẽ/admodum est de fratribus supradictum. ℭ De professione siue modo profitendi. CAPITVLVM QVARTVM. Cõ pleto anno uel ante si priori uel uicario seu correctori predi ctis/aut cui commiserit & etiam maiori parti fratrum profes/sorum fraternitatis uisus fuerit idoneus ad professionem re/cipiatur/profitebitur autem hoc modo uidelicet. Ad hono/

rem dei omnipotentis/patris & filii & spiritus sancti & beate marie uirginis. ego. N. Coram uobis priore seu uicario uel correctore fratrum ordinis seruorum sancte marie de consortio talis loci profiteor uelle me de cetero uiuere sm formam & regulam fratrum & sororum dicti ordinis usq ad mortem. Mulieres uero eodem modo profiteantur coram priore/uel ut supra & priorisse uel cui commiserit. ℭ De statu permanente in hoc statu. CAPITVLVM QVINTVM. Statuimus autem ut nullus frater nec soror huius fraternitatis & ordinis post talem supradictam professionem de hoc ordine egredi ualeat nec eisdem ad seculum reuerti liceat/sed bene libere possint transire ad unam de approbatis religionibus/tria uota solemnia profitentibus. ℭ De horis canonicis dicendis. CAPITVLVM SEXTVM. Fratres & sorores dicant quottidie omnes horas canonicas/nisi infirmitate impediantur Pro matutinis dicāt uigintiocto pater noster/pro uesperis quattuordecim/& pro qualibet aliarum horarum septem Ad honorem uero beate marie semper uirginis/pro qualibet hora tot aue maria quot pater noster dicere teneant: Pro bñdictione autem mense/dicant unum pater noster/cum uero surgunt de mensa similiter dicant unum pater noster pro gratiarum actione/uel psalmum. Misere mei deus/uel laudate. qui sciunt: omnes etiam qui sciunt symbolum apostolorum uidelicet. Credo in deum/dicant illud semel in principio matutinarum & etiam ante primam/& quando completorium fuerit terminatum/qui autem sciunt & dicunt horas canonicas quemadmodum faciunt clerici/predicta pater noster & aue maria dicere minime teneantur. ℭ De surgendo ad matutinum CAPITVLVM SEPTIMVM. Ad matutinas dominicis diebus & festiuis/a festo omnium sanctorum usque ad festum resurrectōis dñice/omnes surgant. In aduentu autem domini & quadragesima surgant omni nocte Qui uero occupantur quottidiano opere manuali horas suas dicere poterunt de mane usque ad uesperas exclusiue/de sero uespe-

tas & completorium simul dicant. ¶ De confessiõe & communione. CAPITVLVM OCTAVVM. Omnes quater in anno ad minus uidelicet: In festo natiuitatis domini. Resurrectionis ipsius. Pentecostes & assumptionis/aut natiuitatis beate uirginis peccata sua confiteantur diligenter & eucaristie deuote studeant recipere sacramentum / nisi forsan ex aliqua causa rationabili alicui ex ipsis esset a suis confessoribus interdictum. Qui autem ex deuotione sua sepius uoluerit infra annum communicare petita a suo prelato licentia & obtenta deuotionem suam cum dei benedictione poterit executioni demandare. ¶ De silentio obseruando. CAPITVLVM NONVM. In ecclesia dum celebrant misse uel decantatur diuinum officium seu actualiter proponitur ibidem uerbum dei omnes silentium seruare studeant & orationi ac diuino officio diligenter intendant nisi ex aliqua speciali/& occurrente necessitate aliquid submisse loquatur.

¶ De reuerentia exhibẽda ecclesiarum prelatis. CAPITVLVM DECIMVM. Fratres & sorores ecclesias quarũ parrochiani existunt iuxta canonicas sanctiones & bonos mores/& cum omni deuotione studeant uisitare / & ecclesiarum suarum prelatos uidelicet/Episcopos & inferiores summe reuereantur. Ipsorumque iura absque omni diminutione fideliter eis soluant/& hoc tam in decimis q̃ in oblationibus alias quomodolibet cõsuetis. ¶ De ieiunio. CAPITVLVM VNDECIMVM. A dominica prima/de aduentus usque ad natiuitatem domini quottidie tam fratres q̃ sorores ieiunẽt. Et similiter a dominica in quadragesima usque ad pascha resurrectionis domini idem obseruent. Ferias aũt sextas ieiunabunt omni tempore/Et ieiunia omnia ab ecclesia instituta Qui autem uoluerint amplius ieiunare seu austeritates alias facere/poterunt habita licentia a suo prelato/uel de consensu cõfessoris discreti. ¶ De cibo. CAPITVLVM.XII. Fratres & sorores hmõi fraternitatis uti poterunt carnibus die

bus dominicis & tertia & quinta feria. Ceteris uero dieb⁹ se abstineant/nisi sint infirmi aut multum debiles/uel nisi precipuum festum fuerit illa die/aut quia essent in itinere constituti. ¶De discursu. CAPITVLVM. XIII. Vagos curiososq; discursus per ciuitatem non faciant/sorores uero sole nō discurrant/maxime iuniores ad nuptias & coreas/siue ad dissoluta & mundana conuiuia/siue ad uana spectacula/nullo modo accedant: de ciuitate uero seu castro uel loco ubi habitāt/ nō exeant/etiam causa peregrinationis/absq; speciali licentia prioris/uicarii/uel correctoris dicte fraternitatis. ¶De armis a fratribus non ferendis. CAPITVLVM. XIIII. Inuasionis siue impugnationis arma secum fratres non deferant/nisi pro defensione fidei christiane/aut ex alia rōnabili causa/& de suorum prelatoꝝ licentia. ¶De infirmis uisitandis & ꝓcurādis. CAPITVLVM. XV. Deputenẗ per correctorē duo ex fratribus/qui cum quēpiam ex eisdem nouerint infirmari ipsum q̄citius poterunt/charitatiue studeant uisitare/& statim a principio ad recipiendū penitentiā/& alia ecclesiastica sacramenta eundem efficaciter exhortenẗ:& si necesse fuerit ministerium corporale ꝓut cōmode poterunt/eidem studeant exhibere: si uero fuerit paup̄/necessaria de bonis propriis uel cōmunib⁹ prout facultas permiserit/sibi ministrare procurēt/& idem faciant sorores circa īfirmas ex eis. ¶De obitu fratrū & sororū & suffragiis eorum. CAPITVLVM. XVI. Quādo continget aliquē ex fratribus ab hac luce migrare/ceteris confratribus qui sunt in hac ciuitate uel castro nuncieẗ/ut procurēt defuncti exequiis personaliter interesse/a quibus non recedant/donec corpus traditū fuerit sepulture/hoc idem inter sorores decedentes/uolumus obseruari. Preterea infra octo dies post ipsius defuncti sepulturā/īmediate sequētes/quilibet frater & soror dicat pro aīa eius/sacerdos unā missam: sciēs uero psalterium/psalmos quinquaginta. Illiterati uero centū Pater noster dicant: & in fine cuiuslibet/Requiem eternam &c̄. Et p̄ter hec quilibet infra annum pro fratrū & sororum/tam uiuorum q̄ defunctoꝝ salute/tres missas faciat celebrari: qui uero sciūt

psa lterium/illud dicant:& ceteri quinquaginta Pater noster dicere teneantur. ℭ De institutione correctoris & priorisse. CAPITVLVM.XVII Correctore fraternitatis mortuo uel amoto/prior seu uicarius cum consilio antiquorũ de fraternitate/alium instituat correctorem/singulis autem annis infra octauas pasce uel alio tẽpore/priuatus prior uel uicarius habeat consilium cum antiquioribus de fraternitate sup amotione uel confirmatione correctoris: & sic eundem confirmare uel amouere poterit ſm ꝙ ipse cum prefatis iudicauerit expedire. Consimiliter etiam de consilio dicti prioris uel uicarii/ & aliquorum de fraternitate magis antiquorum/poterit corrector ordiare de subcorrectore uel uicario fraternitatis/& etiã postmodũ confirmare/& amouere ſm ꝙ eis uisum fuerit expedire. Qui subcorrector uel uicarius tantam potestatem habeat/quantam corrector sibi concedet:& eadem forma in institutione & destitutione priorisse seruetur. ℭ De officio correctoris & priorisse. CAPITVLVM.XVIII. Correctoris officium erit/cum omni diligentia seruare in se queꝙ in regula descripta sunt/& sollicitam dare operam/ut ab aliis confratribus obseruetur. Si quos uero uiderit transgredientes/ aut etiam negligentes charitatiue corripiat & emendet/uel si magis sibi uideatur expediens priori uel uicario predictis/ut corrigat poterit intimare. Priorisse etiam erit officiũ sollicite ecclesiam uisitare. Ceteras etiam sorores excitare ad obseruantiam regularem diligenter etiam per seipsam/& alias quibus imponet obseruare/ꝙ ĩ incessu statu & habitu nihil per aliquã consororem fiat qđ cuiusꝗ merito turbare possit aspectum/precipue tamen attendat/ut sorores cum quoꝗ uiro cuiuscũꝗ cõditionis existat/familiaritatem contrahant/maxime iuniores: nisi forsan talis uir sorori illi attingat infra tertium consanguinitatis gradum ad longius/cum hoc ꝙ sit bone uite & fame. ℭ De correctione fratrũ atꝗ sororũ. CAPITVLVM XIX. Siquis notatus fuerit de aliqua familiaritate suspecta: & ter admonitus per prelatum/si non se emendauerit/excludatur ad tempus a capitulo & consortio ceterorum confratrum

qui si nec sic se correxerit/tunc de fratrum consilio discreto/ rum de ipsorum penitus consortio publice excludatur / nec admittatur de cetero / nisi cum fratribus omnibus uidea/ tur esse correctus. Item siquis confratri uel alteri cuicū/ ꝙ obprobrium dixerit ꝙ sonare infamiam uideatur/ aut ex ira quempiam percusserit/uel ad locum sibi prohibitum ire presumpserit/ seu inobedientiam quamcunq; commiserit/ aut etiam prelato mendacium ex industria dixisse deprehensus fuerit abstinentia panis & aque / uel exclusione a capitulo: aut etiam consortio aliorum fratrum plus uel minus secun/ dum conditionem persone & exigentiam delicti grauius/ et leuius corrigatur. Item siquis commiserit peccatum ~~carna/ le~~ mortale / talis de consilio maioris partis professorum fraterni/ tatis illius loci/ secundum exigentiam culpe/ & conditionem persone/grauius uel leuius puniatur: sic tamen ꝙ sit cete/ ris in exemplum/quam punitionē si ferre recusauerit/de cōsi/ lio discretorum de ordine expellatur. Circa sororū correctio/ nem:illud idem uolumus in oībus obseruari. ¶ De congre gatione fratrum & sororum:& institutione superiorum suorū necnon statuto totalis subiectionis istius status sub priori ge nerali/& prioribus prouincialibus eiusdē ordinis. CAPITV LVM.XX. In quolibet autem mense semel certa die & ho/ ra per supradictos priores uel uicarios ad ecclesiam fratrū ser uorum sancte marie conuocentur fratres omnes confratrie p̄. dicte/uerbum dei & etiam missam/si hora competens fuerit pa riter audituri/& tunc per ipsos priores uel uicarios ipsis lega tur regula ista/& exponatur/ac de agendis fratres informent & negligentes corrigent & emendent/ prout ſm deum/& istam uiuendi formam uiderint expedire: In quolibet etiā mē se/prima sexta feria/sorores ad ecclesiam huiusmodi conue/ niant/similiter uerbum dei & missam communiter auditure: quibus etiam legatur hec regula/& exponatur/de suisq; ex/ cessibus corrigantur/ut supra uolumus/ꝙ in qualibet ciuita/

te & terra ubi fuerint fratres & sorores confratrie huiusmodi habeant in correctorem uel uicarium aliquem idoneum fratrem sacerdotem de ordine predicto/ quem postulauerint a prioribus prefatis/aut quem ipsi priores uel uicarii/ per se uel per alios eis assignare decreuerint. Volentes insuper & statuentes uniuersos fratres & sorores huiusmodi confratrie/ubicunq; existant directioni & correctioni ipsius generalis uel prioris prouincialis / pro eorundem ampliori conseruatione / & promotione totaliter subiacere quantum ad illa uidelicet/que eorundem uiuendi modum & formulam concernere dinoscuntur. ℭ De dispensatione facienda rationabili stante causa. CAPITVLVM VIGESIMVMPRIMVM. Corrector fraternitatis cũ fratribus & priorissa/ cum sororibus suis / cum uicario eis deputato / cum ipsis in abstinentiis / ieiuniis & austeritatibus aliis in supradictis capitulis contentis ex causa legitima cũ expedire uiderint / poterunt dispensare. ℭ De obligatione huius regule & uiuendi forma. CAPITVLVM VLTIMVM. Demum quemadmodum in constitutionibus ordinis sancti Augustini continetur. Item uolumus & ordinamus ꝙ in ista regula seu forma uiuendi habeatur uidelicet: ꝙ preter diuina/& ecclesie precepta atq; statuta in ea contenta in reliquis huiusmodi regule constitutionibus siue ordinationibus fratres & sorores ad culpam nullatenus obligentur/ sed solum ad penam/ que cum a prelato uel generali continget/ex quauis transgressione imponi per transgressorem/ humiliter & prompte suscipiatur:& etiam opere perficiatur. Cooperante gratia domini redemptoris nostri iesu christi / qui cum patre & spiritu sancto uiuit & regnat deus:per omnia secula seculorum amen. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hãc paginã nostre confirmationis/ uolũtatatis & mãdati infringere uł ei ausu temerario cõntraire Si qs aũt hoc attẽptare ꝑsumpserit idignationẽ oĩpotẽtis dei

& beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incur/
surum. Datū Rome apud sanctum petrum. xvii. kl'. aprilis. Pō
tificatus nostri anno septimo.

m ARTINVS Episcopus seruus seruorum dei: Ad futuram rei memoriam Iniunctū nobis desup apo stolice seruitutis officium tunc digne peragere nō ambigimus/si ad ea que religionis ad augmentum & personarum/que mundanis propulsis illecebris/agnum in maculatum uoto pio comittantur statū feliciter. & quiete dir rigendum processisse cōperimus ut potioris muniminis presi dio gratulentur fauorem apostolicū libenter extendamus. Sa ne pro parte dilectorū filiorū prioris generalis & fratrum ser uorum sancte marie ordinis sancti Augustini nobis nup exhi/ bita petitio continebat. quod licet olim bonifacius in sua obe dientia tunc papa. viii. nuncupatus/priori & fratribus eisdem pro eorum religionis augméto ac pace & quiete/ut ipsi & eo rum domus ac loca omnibus & singulis priuilegiis/libertati/ bus/immunitatibus/exēptionibus/& indulgentiis laudabilib⁹ uti & gaudere possent & deberent/quibus ordinis fratres fra trū heremitarū p̄fati sancti quibusuis suis domibus atq; locis cōmorantes eis ab apostolica sede concessit gaudebant/seu quomodolibet potiebantur per suas litteras indulserit. Ipsiq; prior & fratres seruorum indulto huiusmodi in nonnullis eo/ rum domibus atq; locis usi fuerint/tamē quia postea per nos & predecessores nostros/& qui pro Romanis pontificibus se in eorum obedientiis tunc gerebant nōnulle generales reuo cationes de similibus exemptionibus facte fuerunt/ipsi prior & fratres seruorum propterea dubitant indultum huiusmodi illibatū minime permāsisse/aut de presenti permanere in gra/ uamen ipsorum inquietudinem atq; grauamen. Quare p̄ par te eorundem prioris & fratrum seruorum uobis fuit humili/ ter supplicatum ut ad huiusmodi ambiguitatis tollendum du bium pro similibus pace & quiete eidem indulto robur apo/ stolice confirmationis adiicere de benignitate apostolica di/ gnaremur. Nos igitur ad cōmoda & profectus dicti ordinis

fratrum seruorum operosa meditatione recipientes ac hmõi supplicationibus iclinati/priuilegia/libertates/imunitates/exẽ ptiones & indulgentias hmõi priori & fratribus seruorũ ante dictis ut pmittit/concessa & concessas/rata & gratas ac grata & ratas habentes illa ac illas/aucte apostolica tenore pñtium cõfirmamus & pñtis scripti patrocinio cõmunimus. Non obstantibus pmissis necnon constitutionibus & ordinationibus apostolicis/ac statutis & cõsuetudinib⁹ dicti ordinis fratrũ seruorũ/ceterisq3 cõtrariis qbuscunq3. Nulli ergo oino hoium liceat hãc paginã nostre cõfirmationis & cõmunitiõis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siqs autẽ hoc attẽptare presumpserit indignationem oipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorũ eius se nouerit icursurũ. Datũ. Rome apud sanctos apostolos. viiii. kl. nouẽbris. Pontificatus nostri anno octauo. NOS Igitur attẽdentes q dictus ordo in agro dñico diuina dispositione plantatus/& gloriose uirginis marie titulo a primeua sua fundatione spãliter insignitus ac illius aliquot pfessores mundanis a se relegatis illecebris/celestiũ cõtẽplationi dediti/multa refulgẽt gloria/& redolẽt gratia sanctitatis & ppterea illius statũ psperũ & tranquillum intensis zelantes affectibus. Alexãdri. Benedicti. Clementis. Vrbani. Bonifacii. Ioannis & Martini predictorũ uestigii inherentes/ motu pprio/nõ ad infrascripti prioris generalis uel eorũdem frum seruo4 beate marie/ordinis sancti Augustini/aut alterius pro eis nobis sup hoc oblate petitiõis instantiã/sed de nr̃a mera uoluntate/& deliberatione/ac ex certa nostra sciẽtia/alexandri/benedicti/clemẽtis/urbani/bonifacii/ Ioannis & martini pdecessorũ pdictorũ litteras dicto ordini frum seruorũ beate marie/& illius domibus/ecclesiis/locis & pfessoribus in genere uel in specie/sub quacũq3 uerborum forma cõcessas quas ac si de uerbo ad uerbũ/una cũ lr̃is. alexãdri bñdicti/clemẽtis urbani/bonifacii/Ioannis & martini predecessorũ hmõi in serte forent/presentibus haberi uolumus pro expressis ac oĩa & singula in eis cõtẽta aucte aplica/tenore pñtiũ/inouamus & approbamus/ac robur ppetue firmitatis obtinere debere de-

cernimus. Procꝫ potiori cautela omnia & singula/per alexan-drum/benedictum/clementem/urbanum/bonifacium/ Ioannē & martinum/prefatos pro & in fauorem dicti ordinis fratrum seruorum beate marie/& illius domorum & personarum etiam oblatarum/commissarum/& mantellatarum/ac aliarū quarumlibet personarum ecclesias/domorum predictarum uisitantium: & illis pias helemosynas erogantium quomodolibet ordinata/statuta/decreta/concessa/& indulcta/uim uigorem/& efficatiam habere/ac fieri & obseruari debere/motu/scientia & auctoritate predictis de nouo ordinamus/ statuimus/ pariterqꝫ decernimus/ac ordini/domibus & professoribus predictis/etiam concedimus & indulgemns/Et quia sicut ex dilecti filii antonii alabâtis de bononia theologie ꝓfessoris prioris generalis dicti ordinis relatione percipimus/nosqꝫ ipsi in minoribus constituti experientia didicimus/ circa litteras & priuilegia huiusmodi nonnulla dubia sunt/postmodum exorta/habita super illis matura deliberatione/motu/scientia & auctoritate similibus. PRIMO dicti alexandri litteras per quas generali & ceteris prioribus/ac fratribus seruorum/predictis indulgetur/ut corpora eligentium apud eorum loca sepulturam: sepelire libere ualeant in ea parte in qua dicitur/ salua tamen iusticia illarum ecclesiarum/a quibus mortuorum corpora assumentur/ut litibus/que exinde oriuntur obuiemus/illucidando declaramus indultum huiusmodi intelligi etiam debere quo ad hoc/ut fratres ipsi nullius super hoc petita licentia/parrochias in quibus corpora predicta forent/ cum cruce processionaliter ingredi/ac ipsa leuare/& ad eorum ecclesias sepelienda deferre possint/ubi hoc consuetum foret/uel presbyteri de eleuatione requisiti id facere recusarent. Nec cogantur inuiti etiam pretextu cuiusuis consuetudinis ipsi uel defunctorum consanguinei illa ad parrochiales eccl'ias aut alia loca deferre/& cū uel sine illis inibi celebrare ul' celebrare facere ꝑ ipsis defunctis diuina officia/añ uel post sepulturam eorundem. Iusticiam uero ecclesiarū a quib⁹ corpora ipsa sumūtur/iuxta eiusdē alexandri ꝑdecessoris nr̄i uo-

luntatem saluam esse debere decernimus eo casu quo dūtaxat apud loca ipsorū fratrum predicta corpora sepeliunt. Si uero non apud eos/sed alios etiam mēdicantium ordinū professores corpora ipsa contingeret sepeliri. Ex hiis que ad fr̄es p̄dictos apud quos tunc corpora ipsa nō sepelirentur/& bōis defunctorum quomodolibet obuenirēt/quouis particulari ,ul' uniuersali titulo directe uel per obliquum nullam canonicā aut parrochialē portionē dare teneant. Nec similiter aliqua portio debeatur de hiis/que ad certos determinatos usus eisdem fratribus uel eorum domibus in genere uel in specie etiā de bonis eorū/quorum cadauera apud eos contingeret sepeliri relicta & legata forent/nec etiam in casibus/in quibus p eiusdem alexandri/ac aliorum predecessorum nostrorum̄ specialia priuilegia fratres ipsi absolutione quarte sunt exempti. Nec alio casu de candelis que dantur ad manus fratrū quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In aliis uero quā in premissis casibus quibus quarta ipsa soluenda ueniret. Conuentiones si que sunt inter fratres predictos/& locorum ordinarios/ac ecclesiarum rectores inite laudabiles & honeste/ac illis cessantibus. Ius commune seruetur in posterum. Et si forte per nos uel sedem apostolicam de pie legatis & relictis in genere uel in specie decima uel alia portio/seu quarta alterius pie/uel non pie cause/quauis ratione hactenus concessa foret/aut in posterum concedi/solui/aut dari/uel mandari contingeret/fr̄es p̄dictos/& illorum domos/eisq̄ legata & relicta/seu alias i eorū fauorē disposita i cōcessiōe & mādatis hm̄oi decernim⁹ & uolum⁹ nō icludi. EXEMPTIONEM quoq̄ ordini/ domib⁹/fr̄ib⁹ btē marie fuorū & bonis eorūdē p urbani & ioannis p̄decessorū hm̄oi lr̄as p̄dictas & illius/ac inde secutorū quorūcūq̄ cōfirmationē & rati habitionē in martini etiā p̄decessoris nr̄i p̄fati lr̄is predictis cōtentas/ utpote notarias allegatione & ꝓbatione nō indigere/ac quaslibet excōmunicationis/suspensionis/& interdicti sententias quoscunq̄ processus/ quasuis penas/& sn̄ias generales ul' sp̄ales cōtinētes/quos & quas promulgari/uel haberi/ac alia omnia/cōtra ordinē/do/

mos/fratres/locaq predicta/necnon personas oblatas & man/tellatas eiusdem ordinis/& ipsorum omnium bona/ quecunq in ipsorum exemptione huiusmodi quomodolibet comprehē sa/etiam ratione cuiuscūq contractus/uel delicti seu rei/de q ageretur/ubicūq iniatur contractus/cōmittatur delictū/& res ipsa cōsistat/ferri uel haberi contigerit etiam exemptione huiusmodi aliter non allegata/utpote notoria nullius roboris uel momenti/& pro infectis haberi debere/ac domos/frēs/ locaq/necnon psonas oblatas & mantellatas dicti ordinis/ipsorumq omniū bona predicta sub nostra ac beati petri & apostolice sedis protectione suscepta/etiam ab inquisitore heretice prauitatis pro tempore existenti eiusq omnimoda iurisdictione penitus eximimus exemptaq perpetuo fore & esse pari motu/scientia & auctoritate decernimus. LITTERAS uero p̄fati alexandri/per quas tunc existenti & successoribus suis fratrum seruorum beate marie predictorum generalibus indulsit/ut ceteros priores & fratres dicti ordinis eis subiectos iuxta ipsius ordinis instituta corrigere/ac alias circa eos que ad ipsorum officium spectarent/quotiens expediret exercere ualerent/cum sepe reuocētur in dubium/pro qbus excessibus corrigi & penis puniri debeant/declarantes/ampliantes & extendentes/ut fratres predicti ab eiusmodi excessibus abstineant. Ac de illis correctionē & punitionē meritas facili⁹ habeāt & patiantur/ac uiuant iuxta ipsorum ordinis regularia instituta quod generalis & quibus ipse id specialiter cōmiserit prouinciales dicti ordinis/priores pro tēpore existente/ceteros priores & fratres eiusdem ordinis/etiam de obseruantia/tanq eidem generali subiectos corrigere/& contra illos pro cōmissis per eos excessibus & delictis quibuscūq pcedere/illosq propterea iuxta excessuum delictoꝝ cōmissorum/huiusmodi exigentiā/etiā per carceris intrusionē & torturā/aliasq iuris oportuna remedia/ac inuocationē auxilii brachii secularis/quotiens oportuerit quacūq appellatōe nō obstante punire uel puniri facere per se uel alios. QVODQVE prior generalis eiusdē ordinis pro tēpore existens tam corrigēdos & pu/

niendos quã reliquos priores & fratres predicti ordinis pro/
fessores ab huiusmodi aliisꝗ excessibus & delictis per eos cõ/
missis/etiam simonie prauitate/qualitercũꝗ irretitos/& ad se
dem predictam ꝓpterea destinandos:dũmodo priores/frẽs/ꝓ
fessores predicti heretici relapsi/scismatici/litterarũ apostolica
rum/falsificatores/aut prohibitorꝝ ad partes infideliũ delato/
res non fuerint/ac a penis/quas illorum occasione incurrissent
absoluere. Ac cum illis super irregularitate ob premissa cõtra
cta dispensare/& prioribus prouincialibus dicti ordinis absol
uendi & dispensandi/ut prefertur facultatem communicare.
ET NIHILOMINVS ut dicti ordinis professoribus omnis
uagandi tollatur occasio/ & ad predictam sedem recurrendi
subtrahatur proposse necessitas generali pro tempore existẽ
ti dispensandi cum eiusdem ordinis beate marie seruorũ pro/
fessoribus/ex adulterio/sacrilegio / incestu/ & quouis alio ne/
fando/ & illicito coitu prouenientẽ defectum patientibus/nec
non cum his/qui ex quauis causa/preterq̃ homicidii uolunta/
rii/bigamie & mutilationis mẽbrorum irregulares forent/post
q̃ ordinem ipsum professi fuerint/ut defectu & irregularitate
huiusmodi nõ obstantibus/irregulares ipsi/ad quoscũꝗ etiam
sacros ordines promoueri/acin illis etiam in altaris ministe/
rio ministrare/& tam ipsi irregulares quã defectum natalium
patientes predicti/ad quecũꝗ administrtões & officia dicti or
dinis/eligi deputari & assumi/illaꝗ gerere & exercere libere &
licite ualeant/ motu/scientia & auctoritate predictis facultatẽ
concedimus/ac pariter & indulgemus. ET CVM aliquãdo
contingat monasteria/domos & loca monialium/sororꝝ/man/
tellatarum & pixocherarũ dicti ordinis monialibus ita desti/
tui/ut de illorum reformatione spes nulla supersit. Conueniẽ/
tiusꝗ sit ꝙ illorum sic destitutorꝝ bona ad ipsos fratres deue/
niant/quorum erãt cure cõmissa q̃ ad alios/idcirco que sic de/
stituta existunt/& destitui contingent in futurũ monasteria/ do/
mos & loca predicta cum eorum omnibus & singulis bonis/
& pertinentiis perpetuis usibus fratrũ domos dicti ordinis mo
nasteriis destitutis huiusmodi propinquior/ex nunc prout ex

tunc applicamus/ita ꝙ fratres ipsi de illis eorundem mona/
steriorum structuris & edificiis possint pro eorum uoluntate
disponere/prouiso ꝙ illorũ ecclesie & oratoria ad profanos
usus non redigantur/sed in illis celebrentur diuina officia cõ
sueta/ac tam domorum & locorum destitutorum huiusmodi/
q̃ omnes alie & singule sorores mantellate pizochere predi/
cte ad aliquem alium ordinem transire nequeant/prout dicti
ordinis fratrum seruoꝝ professores sunt astricti. INSVPER
cum nonnulli ad predictum fratrum seruoꝝ beate marie ordi
nem gerentes precipuum deuotionis affectum/ordinent eorũ
cadauera cum habitu fratrum predicti ordinis/aut soroꝝ seu
mantellatarum eiusdem sepeliri/ne ex illorũ corporũ ad alia
loca delatione ordinis & fratrum predictoꝝ uiri & ordinatio/
ni eorundem irrogetur intentui/decernimus talium cadaue/
ra cum tali habitu nisi apud fratres ipsos in eorum cimiteriis
nec alibi posse/absq; fratrum domus loci/in quo tales decesse
rint expressa licentia & assensu. CETERVM ut si rõne par
rochialium ecclesiarum apud quas domus fratrum eorundẽ
constructe fuere/uel construentur in futurum locorũ ordina/
rii in eosdem fratres aliquã superioritatẽ uendicare tẽptarẽt/
ne eorundem fratrum quies in aliquo perturbetur/ipsis fra/
tribus concedimus/ut in sic concessis/& quas eis concedi con/
tingerit in futurum curatis ecclesiis possint per capellanũ a ge
nerali/uel de illius cõmissione a prouincialibus seu aliis prio/
ribus dicti ordinis pro eorum nutu eligendum/ponendum &
amouendum/curam dictarũ ecclesiarum exercere. Qui q̃diu
capellanat⁹ huiusmodi fungetur officio/ac si dicti ordinis fra/
trum seruorum professor existeret eorundẽ fratrum libertate
& exemptione fruatur/ecclesieq; predicte & illarum bona/ea.
dem qua domus fratrum dicti ordinis prerogatiua letentur.
ILLI PRETE rea particule litterarũ clementis predecesso
ris predicti/in qua fratribus dicti ordinis/ꝙ priorem generalẽ
dicti ordinis certo modo eligere possint conceditᷣ/motu/ sciẽ/
tia/& auctᵉ predictis adiicimus/ꝙ idem generalis prior sic ele
ctus/postq̃ electionis sibi p̃sentato decreto cõsenserit intelli/

gatur/auctoritate ap'lica cōfirmatus/ac eo ipso libere exerce/at & administret/que ad suum generalatus ptinet officiū. Reiecta quauis professorꝶ dicti ordinis/& aliorꝶ sibi rōne dicti officii subditorꝶ appellatōe quā ab eius p̄ceptis/ monitionibus/ordinationibus mandatis & decretis regularis discipline eorundē quomodolibet interponi cōtingeret. ATTENDENTES Insup ꝙ prouincialium & conuentualiū priorū electiones eo firmiores & gratiores erūt/quo solēnius celebrabunt: uolumus/ac motu sciētia & auctē sepedictis/statuimus ꝙ prouincialiū & conuentualiū quorūlibet priorꝶ dicti ordinis electiones in generali uel ꝓuincialibus cap'lis per frēs dicti ordinis fieri consuetis perpetuis futuris tēporibus fieri debeant/& fratres predictos ad electiones huiusmodi/sic & non aliter faciendas teneri & obligatos esse declarantes/ac quicquid sec⁹ attemptari contingeret seu fieret/irritum & inane decernentes. RVRSVS quia intelleximus ꝙ & si pie memorie ioānes papa uigesimussecūdus/etiam predecessor noster illorum opinionem/qui asserebant/ꝙ confessis predictis & aliis quorūcūꝙ mendicantium ordinum fratribus/ad audiendas cōfessiones iuxta iuris dispositionē deputatis pro tēpore tenebantur eadē peccata rectori eorꝶ parrochialis eccl'ie iterū cōfiteri/ reprobauerit:& deinde recolēde memorie. Eugenius papa. iiii. similiter predecessor noster reprobationē huiusmodi approbando/cōtra talia asserētes/tanꝗ de heresi suspectos p locorꝶ ordinarios inqri & ꝓcedi mādauerit/ac successiue:nicolaus p̄decessor p̄fatus a ioāne & eugenio p̄decessorib⁹ hmōi gesta ī p̄missis robur ppetue firmitatis obtinere debere decreuerit/ nihilomin⁹ nōnulli adhuc eorūdē ihērētes ꝓteruie opinionem predictam/& desuper damnatos & male sonātes/ac reprobos factos articulos ueros esse/affirmare non uerentur/ut talium presumptuosa temeritas tanto minus inualescat/quanto plurium erit superiorum correctioni subiecta/concessam contra tales opinantes/per eiusdem Eugenii predecessoris litteras locorū ordinariis facultatē/ad inquisitores heretice prauitatis extendimus/ac uolumus/ꝙ inquisitores ipsi quicunꝙ fue/

rint/eadem qua ordinarii contra tales auctoritate fungātur/
QVODQVE si per quoscunq; processus/lites & contro/
uersias inter fratres ecclesiarum rectores & ordinarios predi
ctos emergentes/ordinarii ipsi seu quicunq; alii ad inhibitio/
nem helemosynarū per xp̄i fideles fratribus ipsis faciendaꝝ/
quocunq; modo fuerint prolapsi:uolumus:& presentium te/
nore decernimus /omnes & singulos inhibētes huiusmodi/ex
cōmunicationis sententiam ipso facto incurrere/ac contra eos
dem heretice prauitatis inquisitores prefatos ad omnem sim
plicem dictorū fratrū/requisitionem/tanquā contra hereticos
posse ac debere procedere. IOANNIS quoq; predecessoris
predicti declarationem atq; decretum quod priores & frēs/q
pro tempore essent domorum/& locorum prefati ordinis/ubi
cunq; consistentium/a quacunq; etiā per ipsum/seu auctē apo
stolica quandocūq; super personis ecclesiasticis/ubicunq; con/
stitutis imponēdi subsidii exhibitione/sicut mendicantiū ordi/
num fratres/exēpti penitus & liberi/ad aliqd huiusmodi subsi
diis soluendum non tenerentur/ad non solutionē collectarū/
seu exactionum quarūlibet uel uigesime/ac nullas noualium
eorum que propriis manibus & sumptibus colunt ac ortorū/
uirgultorum & piscationum eorum decimarū exactiones/nec
nō quecunq; bona dictorū fratrum/& onera que etiā sub cu/
iusuis alterius quarte uel caritatiui subsidii quo ad ecclesias
usq; ad presentem concessionem eidem ordini/uel eius domi/
bus aut locis unitas uel concessas/aut datii/pedagii/uel gabel
le imbottati/ aut alio quouis nomine indicentur/per locorum
ordinarios/clerum aut populū/siue principes/& dominos tē/
porales/ac alios quoscunq; exigerentur/etiam quauis aucto/
ritate eisdem/motu/scientia & auctoritate extendimus/ac de/
cernimus/dicti ordinis fratrum seruorū professores/etiā si de/
cime/& onera huiusmodi/per quoscunq; exemptos/etiā men/
dicantium ordinum professores solui mandarentur cum qui/
busuis etiam derogatoriaꝝ derogatoriis ac fortioribus & ef
ficatioribus clt̄s ad decimarum & onerum predictoꝝ solutio
nem non teneri ac in illoꝝ solutione/ cessando/ censuras aut

penas aliquas nō incurrere/nisi pñtibus/nō per generales/aut alias clausulas spālē mentionē importātes/sed al's sit specifice derogatū earūdē pñtiū de uerbo ad uerbum inserto tenore. ET VT/uirgines/uidue/& coniugate psone/sorores mātellate/seu pizochere dicti ordinis fratrū seruorū nuncupate pdicte tanto feruētius iuxta eorum uiuendi ritum & morem sub cura/& fm instituta eiusdē ordinis ac ordinata/per prefatum martinum pdecessorē nostrū diuinis studeant uacare beneplacitis/quāto maioribus priuilegiis & fauoribus pfate sedis ppterea cognouerint se/refectas/motu/sciētia/& auctē pte fatis uolumus/& eisdem personis cōcedimus/ꝙ omnibꝰ & singulis/priuilegiis/immunitatibus/fauoribus/gratiis/ & indultis spiritualibus & tēporalibus ordini & fribus predictis concessis & concedendis/& quibus illi in genere quomodolibet potiuntur & gaudēt/tam in uita q̄ in mortis articulo/& circa peccatorum remissionē/& iniunctarum penitentiarum relaxationem/ac quascunqꝫ tēporales & plenarias indulgētias/potiri & gaudere ac participes esse possint/& debeant/liceatqꝫ fratribꝰ eisdem/sororibus pizocheris/& mantellatis personis pdictis/ etiā in domibus quotiens opus fuerit/ac in paschate/ eucharistie/& extreme unctionis sacramenta ministrare/& quādo eas decedere contingerit/illarum cadauera ad eorūdem fratrum ecclesias tumulanda deferre/etiam parrochialium ecclesiarū psonarū siue rectorū licentia de super minime requisita. ET NE OBlati dicti ordinis/qui in illo ad instar oblatorum ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini pdicti recepti fuerunt/& recipientur in futurū pro ut uigore priuilegiorū dictis fratribus seruorum beate marie/a predecessoribus nostris romañ. pontificibus concessorū recipi poterunt/& pro tempore poterūt/eorū pure deuotionis ad ordinē fratrum seruorum huiusmodi frustrenē effectu/omnia & singula circa fratres/& sorores siue pizocheras & mantellatas nūcupatas predictas in quibuscunqꝫ priuilegiorum predictorum/& presentibus litteris statuta/concessa & ordinata/aut illis & fratribus predictis in eorum cōmodum & fauorem indulta ad easdem dicto

ordini fratrum feruorũ beate marie/& pro tempore oblatas
& cõmiffas utriufq́ fexus perfonas/fciẽtia/motu/& auctorita/
te prefatis extẽdimus.& ampliamus:ac in eis locum haberet
perinde/ac fi pro eifdem oblatis pfonis/& circa illas emanaf/
fent/decernimus/uolumus & ordinamus. STATVTO ue/
ro litterarũ urbani predeceſſoris antedicti/cauenti q̃ nullus
ex predictis fratribus/qui in fuo ordine regularẽ profeſſionẽ
emififſet/ad aliquem alium/etiam fancti benedicti/uel quorũ/
cunq́ mendicantiũ ordinem tranfire ualeret/motu/fcientia/&
auctoritate predictis addimus/& uolum⁹/q̃ nullus cuiufcũq́
alterius ordinis.abbas/generalis/uel prelatus/fiue perfona fe
cularis cuiufcunq́ ftatus/gradus/ordinis/uel conditionis exi/
ftens/quauis etiã apoftolica/ac generali uel fpeciali auctẽ fuf
fuletus aut fuffulta predictos fratres feruorum beate marie/
recipere uel retinere/nec aliqui apoftolice fedis legati etiam
delatere/aut maior penitentiarius eifdem fratribus a predi/
cto fuo ad aliquod alium ordinẽ hmõi fe/transferendi fiue be
neficia aliqua recipiendi uel retinendi habilitatẽ uel difpẽfa/
tionẽ ullam cõcedere/aut fratres eofdẽ a fupiorũ fuorũ regu/
lari obedientia quomõlibet eximere poffit uel debeat abfq́
fpeciali licentia in dicto ftatuto contenta/& de uerbo ad uer/
bũ exprimẽda. Quodq́ nihilominus/abbates/generales/feu
p̃lati/uel perfone hmõi/qui aut que tales fr̃es cõtra ftatuti p̃/
dicti & p̃ntis nr̃e uoluntatis formã & tenorẽ aliquẽ ex fr̃ibus
predictis recepiſſent uel recipiẽt in futurum illos cũ oĩbus &
fingulis bonis que fecũ haberent:& a domo feu ꝯ conuentu/
a quo tp̃e tranflationis hmõi diceffrant fecũ attulerant/ ad
domũ feu cõuẽtũ p̃dictos remittere teneanť/fñiam excõicatio
nis late fñie de facto incurfuri/quotiens monitione premiffa a
fuperioribus dictorũ fratrum requifiti/illud facere recufaue/
rint & nihilominus beneficia/que p fr̃es predictos habilitatis
aut difpenfationis hmõi p̃textu obtinerenť oĩno uacare cenfe
antur & per illum ad quem illorũ collatio pertinebit alii uel
aliis idoneis perfonis /tanquã uacantia libere & licite confer
ri poſſit & affignari.Quodq́ fratres predictorum qui a dicto

ordine discessissent siue discedent illius habitum relinquen/
do/& censuras ecclesiasticas incutendo/bona omnia per eos
postquam professionem dicti ordinis emiserint quomodoli/
betacquisita/ad predictum ordinem deuoluatur eo ipso/mo/
tu/scietia/& auctoritate similibus statuimus atq; decernimus.
CVPIENTES Insuper cunctos xpi fideles a norma recti/
tudinis & rationi tramite deliros ad reconciliationis gra/
tiam domino propitio redire priori generali fratrum seruo/
rum beate marie ordinis sancti Augustini predicti/nũc & pro
tempore existenti / q; oẽs & singulos uagos/relapsos/& apo/
statas dicti ordinis/ut ad eundẽ ordinẽ/pro ut tenenẽ humilr
& deuote reddeãt/& ppria que hñt supioribus suis assignent/
eisq; obedientiã & reuerẽtiã debitas exhibeãt/& regulr uiuãt
iuxta eiusdem ordinis fuorũ salutaria instituta/oĩbus iuris re/
mediis oportunis cõpellere/& illos q sup his in obediẽtes si/
ue rebelles fuerint/excõicare/capere/ligare/incarcerare/& als
discipline regularis rigori per se ipsum uel alios ab eo de/
putatos/in quocunq; habitu & loco/etiam si in romana curia
tales apostatas contingeret inueniri/in qua prout extra eam
priorẽ predictum super illius subditos tã expresse q̃ tacite p/
fessionis emisse uigore ordinarium/aucte apostolica deputa/
mus/subdere libere & licite possit/motu/sciẽtia/& aucte pre/
fatis cõcedimus facultatẽ. Inuocato ad hoc quotiẽs opus fue
rit/auxilio brachii secularis. Ac inhibemus/ne apostate predi
cti cõfessiones audire/uel docere quoquomõ p̃sumant/nisi ad
aliũ ordinẽ in quo licite hmõi exerceantur officia/de prioris
generalis p̃dicti licentia speciali se transtulerint. ET PRE/
TEREA inhibemus/ut nullus siue in cuiussuis religionis or
dine siue extra ordinẽ cõstitutus habitum frum seruorũ p̃ di/
ctorũ aut illi/ita cõsimilẽ/q; per illũ frater seruorũ beate ma/
rie credi/nullaq; mulier/pizochera/foror/aut mantellata/siue
monialis alterius ordinis habitum cõsimilem habitui monia/
lium/sororum/pizocherarum siue mantellatarum dicti ordi/
nis frm suoꝝ uel illi cõsimilẽ q; ipsi⁹ psona cẽseri possit deffer
re ualeat/absq; sedis apstolice licẽtia speciali. Ita ut qcũq; illũ

aliter gestare repertus fuerit correctioni generaliũ & ꝓuincia-
liũ ordinis huiusmodi iuxta illorum arbitrium puniẽdus subii-
ciatur. VT AVTEM capitulum generale dicti ordinis eo cẽ
lebrius sit/quo inibi plures ad theologie magisterii gradũ de
beant promoueri/litteras bonifacii ꝑdicti/per quas priori ge-
nerali/qui dicti ordinis pro tẽpore fuerit/ꝙ in quolibet eiusdẽ
ordinis capitulo generali unum illius fratrem/quem duxerit
eligendũ ad id repertum idoneũ ad huiusmodi magisterii ho-
norem promouendi licentiam elargitus est/ampliando priori
predicto duos dũtaxat dicti ordinis fratres/unum citra monta
num/& alterum ultramontanũ/si tunc inueniatᷣ/ alias in ultra
montani/citramontanum/& in citramontani defectum ultra-
montanum aliũ ad magisterii theologie gradum predictũ or-
dinatione litterarum dicti bonifacii/necnõ modo & forma stu
dii in promotionibus graduum & graduandorum predicto or
dini/datis atꝙ concessis circa premissa seruatis/promouendi li
centiã & facultatem/motu/sciẽtia/& auctoritate prefatis elar-
gimur. AC PRETEREA ne de sufficientia promouendo-
rum huiusmodi hesitetur/statuimus ꝙ nullus frater predicto-
rum ad bacalariatus/nisi per quinꝙ annos continuos/& ad mã
gisterii theologie gradus/nisi per tres alios annos post assecũ
tionem bacalariatus huiusmodi/iuxta alicuiꝰ uniuersitatis cõ-
suetudinem in facultatibus huiusmodi studuerit quomodoli-
bet promoueri possit. Quodꝙ prouincia & conuentus de quã
promouendi ipsi fuerint oriundi/illis de congruis & sufficien-
tibus expensis in talibus promotionibus iuxta uniuersitatis ĩ
qua promouebuntur morem uel consuetudinem requisitis &
opportunis totaliter prouidere teneantur: si & quatenus ĩ ali
qua uniuersitate/ubi studium uigeat/aut ĩ capitulo dicto ordi
nis generali & non alibi ad gradus predictos se faciant ꝓmo
ueri. Decernentes ꝙ fratres ipsi promouendi ad huiusmodi
gradus licẽtiam uel indultũ ab apostolica sede impetrare nõ
debeant/sine speciali & expressa dicti generalis licentia/ac irri
tum & inane/quicquid secus fieri contingeret uel attemptari.
VT AVTEM predicti fratres tanto feruentius diuinis bene

placitis insistant/quanto maioribus se uiderint spiritualibus
gratiis fore munitos/omnibus & singulis dicti ordinis profes
soribus presentibus & futuris/ut confessor idoneus dicti ordi
nis/quem ipsorum quilibet pro se duxerit eligendum/ eorun/
dem confessione diligenter audita pro cōmissis per eos exces
sibus & peccatis/etiam si talia forēt/ propter que sedes aposto
lica esset merito consulenda/semel in uita & semel in mortis
articulo plenariam absolutionem/& peccatorū huiusmodi re/
missionem/etiam si ante factam dicti ordinis professionē eos
decedere contingeret. QVODQVE liceat eis habere alta
re portatile/super quo in locis ad id cōgruis & honestis per se
ipsos/si presbyteri fuerint/uel alias per idoneos presbyteros
missas & alia diuina officia/etiā anteq̄ illucescat dies/circa ta/
men diurnam lucem/& absq̧ alieni uiris preiudicio. Et tempo
re generalis interdicti ordinaria solum/non autem auctorita/
te apostolica appositi in locis predictis/preterq̄ in ecclesiis ab
ordinarii obedientia non exemptis quotiens ab eis contige/
rit interdici. AC CVM generale terre fuerit interdictū in
ecclesiis & locis prefati ordinis dūmodo causam nō dederint
interdicto/& clausis ianuis excōmunicatis & interdictis exclu
sis/& submissa uoce celebrare seu celebrari facere/necnō eius
dem interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis sorores
pizocheras/mantellatas/oblatas cōmissasq̧ personas/ipsorūq̧
fratrum/ac monasteriorꝝ monialium ordinis predicti/procura
tores & negocia gerentes utriusq̧ sexus admittere prefatis/
motu/sciētia/& auctoritate indulgem⁹. CONFIRMATIO
NEM quoq̧ litterarum bonifacii predicti qui priori & fratri/
bus seruorum huiusmodi/ut ipsi & eorū domus & loca/omni/
bus & singulis priuilegiis/libertatibus/īmunitatibus/exēptio/
nibus/& indulgentiis laudabilibus uti possent/quibus fratres
ordinis fratrum heremitarum sancti augustini prefati eis ab
apostolica sede concessis/usi fuerant in martini prefati litteris
insertarum/per eūdem martinum factam/ad quascūq̧ litteras
& gratias spirituales & temporales/ac concessiones indulgē/
tias peccatorum remissiones/alme urbis stationes in genere

uel in specie/fratribus & sororibus/pizocheris seu mantellatis & aliis eiusdem ordinis fratrum heremitarum utriusq; sexus personis/necnon eiusdem ordinis domorum & locorum/ capellas & oratoria uisitantibus concessas/& quas in futurū ab apostolica sede concedi contingerit/ad generalem aliosq; priores & fratres/necnō ecclesias/oratoria/domos/& loca ordinis fratrum seruorum huiusmodi iu quibuscūq; prouinciis/ ciuitatibus/terris/seu locis consistentia/motu/scientia/ & auctoritate sepedictis extendimus/eisdemq; prioribus & fratribus seruorum q; omnibus imunitatibus/libertatibus/& indulgentiis prefatis/ubilibet locorum fungi & gaudere libere possint/quib⁹ dicti ordinis heremitarum/priores generales/& fratres domos atq; loca in quibusuis prouinciis siue locis uti/fungi/ & gaudere possunt/siue poterunt quomodolibet in futurum. Quodq; uniuersi christi fideles uere penitentes & confessi/qui ecclesias/oratoria/& loca ordinis fratrum seruorum huiusmodi pro tempore uisitabunt/illas indulgentias & peccatorum remissiones consequantur/quas consequerentur/si uisitarent singulas ecclesias/oratoria/atq; loca fratrum heremitarum huiusmodi ubicūq; sita in omnibus & per omnia perinde/ac si imunitates priuilegia/libertates/& indulcta predicta/prioribus fratribus/domibus & locis/ordinis seruorum huiusmodi/ ac indulgentie/& peccatorum remissiones/predicte uisitantibus ipsius ordinis seruorum/domos/ecclesias/loca & oratoria/pari modo a principio concessa fuissent/& imposterum concederentur/similiter indulgemus. CVM INSVPER ad ecclesias eorundem fratrum seruorum refugiētes a iure & apostolicis priuilegiis concessa securitate gaudeant/& nōnulli in dubium reuocent interdum/quid ecclesie appellatione contineatur ad tale dubium submouendum domos ipsorum fratrum seruorum/ cum ortis/ortaliciis/claustris/officinis/& locis omnibus infra illorū ambitum inclusis comprehēdi/& dicta immunitate gaudere: qua ecclesie ipse gaudent/seu poterunt imposterum gaudere/pari motu/scientia/& auctoritate declaramus/imunitatē ipsā quatenus expediat ad illa etiam extendentes. PRETEREA

quieti dictorum fratrum seruorum attendẽtes ac scandala & dissensiones que inter ipsos & aliorum quorumcũq; ordinum monachos/canonicos/siue fratres occasione recipiendorum/ aut construendorum locorum exorta sunt/& possent pro tempore exoriri/tollere cupientes/motu/scientia & auctoritate iã dictis prohibemus/ne aliqui sancti benedicti/uel aliorum non mendicantium/monachi seu canonici quorumcũq; mendicantium reliquorum ordinum fratres/eorũ domos/ecclesias oratoria siue loca q̃cũq; iuxta domos/ecclias & oratoria/uel loca eorundem fratrum seruornm/nisi ultra spacium centum quadraginta chanarum per aerem mensurandarum accipere uel de nouo fundare aut edificare/nec fundata uel edificata recipere. NE VT TAM monachi/canonici/& fratres predicti/quam etiam eiusdem ordinis fratrum seruorum de obseruantia fratres nuncupati/necnon laici utriusq; sexus cuius dignitatis/gradus/ordinis uel conditionis fuerint/& si marchionali/ducali/ comitali patriarchali/ archiepiscopali/ episcopali/& alia qualibet ecclesiastica presulgeant dignitate & auctoritate/domos/ecclesias/oratoria/uel loca per fratres conuentuales seruorum huiusmodi habita & possessa/aut monasteria monialium uel sororum cure ipsorum fratrum conuentualium seruorum beate marie cõmissa aliis fratribus monialibus/uel sororibus etiam eiusdẽ ordinis sub excõmunicationis late sententie/pena eo ipso totiens quotiẽs ipsos cõtrafacere contingerit incurrenda/quouis nomine nuncupatis quomodolibet concedantur/aut q amotis/exinde fratribus & sororibus illos/& illa inhabitantibus reformentur/& alii fratres aliene moniales aut sorores eorum loco surrogentur/& substituantur ibidem/seu q domos ecclesie/oratoria & monasteria predicta aliis assignentur uel committantur procurare/ querere/seu tẽptare/nisi apud priorem generalem dictorum fratrum seruorum pro tempore existentem/qui teneatur & debeat/quotiens opportunum fuerit/& fuerit requisitus per se uel ab ipso deputandos / domos/ monasteria/ & loca ipsa

abbatia li +

debite reformare/& que correctione/& emendatione indige rent/corrigere/ac emēdare. Nec etiam ad effectum ammotio nis huiusmodi a domibus suis eisdem fratribus seruorum cō uentualibus/ac eorum cure cōmissis monialibus & sororibus iniurias uel grauamina aliqua inferre/seu ab eisdem fratrib⁹ seruorum eorūq; cure cōmissis monialibus & sororibus predi ctis/pro rebus & bonis que haberent/ac negociationis cā nō defferēt/pedagia/guidagia/gabellas/aut alia quouis nomine nuncupata/noua/onera/petere/exigere/leuare/quoquomō pre sumant. Ac uolumus/motuq; scientia/& auctoritate predictis statuim⁹& ordinam⁹/q; fratres ipsi cōuentuales/ac moniales sorores & alii quicunq; reformationibus quas fieri continget per generalem aut de illius speciali commissione prouincia les priores fratrum seruorum predictos acquiescere/illasq; ob seruare omnino teneantur & debeant. Quodq; layci predicti in faciendis reformationibus huiusmodi: alias quam ut pfer tur/nullatenus se intromittant/aut ne fiant/opponant/uel con tradicant/nec q; postmodum facte reformationes alterent uł mutentur/aut in eis aliquid ultra addatur/ querere audeant/ sub eadē excōmunicationis sententia/si contrafecerint/eo ipō ex tunc incurrenda/decernētes/irritum & inane/si secus super hiis a quoq̄/quauis etiam apostolica auctoritate scienter uel ignoranter/harum non in serto tenore contigerit attēptari.

PORRO dictorum fratrum seruorum quieti & cōmodita tibus prouidere uolentes/q; per litteras apostolice sedis uel quorūcunq; etiam de latere legatorum/aut subdelegatorum eiusdem imposterum impetrandas ad litteras ipsarum execu tionem/aut illarum uigore citationes/cōmissiones/uel censu rarum ecclesiasticarum promulgationes faciendum/nec cau sas aliquas audiendum a quoq̄ inuiti compelli possint/nisi de presenti indulcto & ordine fratrum seruorum huiusmodi spe cialis mentio in predictis litteris habeatur/eisdem fratribus seruorum/motu/scientia/& auctoritate prefatis indulgemus.

RVRSVS ut ex litteris martini predecessoris antedicti/q priori generali & fratribus seruorū predictis/quod in quibus

cunctis ciuitatibus/terris & locis in quibus domos cum earum ecclesiis/& officinis/possessiones tamen sufficientes pro uictu fratrum in illis cōmorantium non habētes/ad instar fratrum ordinum mendicantium/mendicare/ac helemosynas & suffragia petere possint concedit:ipsi fratres seruorum uberiorem fructum & gratiā ualeant reportare/ac ne rerum pr/manēt inopiā illorum uictui/& necessitatibus subuenire uolētes eisdē motu/sciētia/& auctoritate decernimus.Quod fratres huiusmodi/in omnibus ciuitatibus/terris & locis predictis/absq ulla quota uel portione aut onere/seu solutiōe quouis nomine nuncupatis/de iure uel cōsuetudine ciuitatū/terrarū & locorū eorūdem requisitis/danda uel porrigenda mendicare/ac helemosynas & suffragia / pro ipsorum uictu & necessitate petere & recipere/libere/& licite ualeant.Inhibentes oīb⁹ & singulis tā ecclesiasticis quā laycis psonis quacūq dignitate fungētibus/ne sub excōicationis late sētie pena eo ipso quo cōtrafecerint incurēda fr̄es seruoꝝ pdictos ad dādū uel soluēdū aliquid rōne mēdicātis/& helemosynarū pdictaꝝ cogere/aut ab eisdē frātribus petere/nec illos ꝓpterea impedire quoquomō psumāt. CETERVM attēta meditatione pensantes quātū utilitatis ad exaltationē xp̄iane fidei/& euāgelice ueritatis/dicti fr̄es seruorū hactenus attulerint/& adiuuante dn̄o afferre ualeant in futurū/ac ꝓpterea uolentes/ut tenemur/illos consimilibus/pdicatorū/minorū/heremitarum/ sancti Augustini/ac beate marie de monte carmello /quattuor ordinū mendicantiū ꝓfessoribus cōcessis in simili p̄rogatiuis. Quod de cetero fr̄es seruorū pdicti locū habeāt sermonē faciēdi in capella nostra/epiphanie/& quinte dn̄ice quadragesime de passione nūcupate singulorū annorū diebus/locū ipsum eisdem fratribus seruorū diebus pdictis ad hmōi sermonē faciendū / prout alii dictorū mendicantiū ordinū fr̄es suis loco & tp̄e habēt & faciunt penitus assignātes/paribus/motu/scientia/& auctē statuimus atq decernimus. CONSIDERANTES etiam/q pro ecclesiarū/altariū/& locorū omnium dicti ordinis seruorū/cōsecratiōib⁹/& ecclesiasticis sacramētis ab ordinariis/siue dio-

cesanis episcopis/habendis fratres ipsi nullatenus sint grauā/di/motu/sciētia/& aucte predictis uolumus/statuimus atq; decernimus/quod nullus ab eisdē fratribus/sub cuiusuis consuetudinis ꝑtextu/uel aliquo quouismodo/pro consecrationibus/oleo sancto & aliis ecclesiasticis sacramētis hmōi aliqd petere uel extorquere ꝑsumat. Quinimo epi consecratiōes & oīa sacramēta ꝑdicta/libere & gratiose absq; ullius rei pceptione uel solutione eisdē fratribus quotiens oportunū fuerit impēdere teneantur/salua tamē refectiōe cōsueta/in prādio uel in cena in cōsecrationibus ecclesiarū uel altariū. Quod si facere recusauerint/aut sedes diocesanorū uacauerint/liceat fratribꝰ predictis cōsecrationē & oīa sacramēta predicta/a propinquori/seu quocūq; alio maluerint catholico antistite/ gratiā & cōmunionē apostolice sedis habente absq; ulla contradictiōe ꝑpetere atq; recipere. DEMVM si precepta ieiuniorum/& abstinentiarum/quibus dicti ordinis fratrum seruorū professores iuxta illorum regulam sunt astricti ob diuersitatem/multitudinem/ac cōplexionē fratrum eorūdem relaxari/& mitigari debere/tēporū & locorū cōdictionē exposcēt/siue discretio predicti & pro tpe existenti/generalis prioris fratrum seruorum hmōi id fieri debere cognouerit/priori generali ꝑ tpe existentiq; personarū locorū & tēporū qualitate pensata/cum utriusq; sexus dicti ordinis professoribus iuxta sue arbitrium conscientie/sup ieiuniis/abstinētiis predictis. Ac etiam preterq̄ tēpore quadragesimali esu carnium / necnon preter xpi fideliū largitionē,super ipsis ꝓfessoribus relictis,seu donatis/uel hereditario aut alio quocunq; iure ad eos ꝑtinētibus pro illorū usu/quibuscunq; bonis per eosdem quibus relicta seu donata fuerint siue pertinuerint/percipiēdis/& usufructuandis dispēsare ualeat predicta aucte/concedimus & indulgemus. DEMVM ne domus & loca professorum beate marie seruorum huiusmodi/superfluis & indebitis eorundem fratrum professorum oneretur impensis/oportunum remedium adhibentes/motu/scientia/& aucte prefatis/statuimus q; omnes & singuli

pfessores hmõi beneficia ecclesiastica/cum cura uel sine cura aut super illorũ fructibus/redditibus & prouentibus/pensiones/annuas/uel capellas seruitiales etiã parui ualoris existentia/nũc & pro tpe obtinentes/locum uictum/& uestitum in domibus uel locis ac in illis/& ordine pfatis/offm̃ & administrationem/seu prelaturã aliquã/necnõ/uocẽ actiuam & passiuã/in dicto ordine fratrũ seruorũ/quomodolibet habere nõ possint/nec debeant/nisi quotiens & quando generali predicti ordinis pro tempore existenti uidebitur & eius arbitrio placebit/siue id ex speciali apostolice sedis licentia eisdem professoribus fuerit indultum. POSTREMO Cum predicti sicut predicatorum/minorum/heremitarum sancti Augustini/& beate marie de monte carmeli/ordinum professores huiusmodi pro fidei catholice dilatione/continue in defesse laborent/fructusque afferant/ in dei ecclesia salutares & propterea fuerint uariis per sedem predictam priuilegiis decorati/ut quos par labor/pariaq; merita coniungunt/paria coniungant priuilegia & fauores/eisdem fratrum seruorum professoribus/ut concessis dictis fratribus/predicatoribus/minoribus/heremitarum sancti Augustini/& beate marie de monte carmeli/priuilegiis indulgentiis/gratiis & fauoribus/& indultis tam spiritualibus / quam temporalibus/a predictis & aliis Romanis pontificibus predecessoribus nostris/aut aliis auctoritate habentibus/que omnia/ac si nominatim exprimerentur / hic haberi uolumus pro expressis/& nostre approbationis munimine solidamus/ac decernimus / robur perpetue firmitatis obtinere/potiri/& gaudere possint ac debeant perpetuis futuris temporibus/in omnibus & per omnia prorsus & sine ulla differentia/perinde / ac si que eisdem / predicatorum/minorum / heremitarum sancti Augustini/& beate marie de monte carmeli ordinibus predictis sunt concessa/prefato ordini fratrum seruorum nominatim concessa fuissent/aut cocedent/in futurũ/& que p magistro pdicatorum:& ministro generali minorũ/ac puincialibus prioribus predicatorum & mi

nistris minorum fratrũ/ac heremitarũ sancti augustini/& beate marie de monte carmeli priori/& uicario generali ordinum predicatorum/necnon monasteriis monialium/sub eorundē predicatorum/minorum/heremitarũ sancti augustini/& beate marie de monte carmeli ordinum cura.& fm ipsorum quatuor ordinum instituta uiuentium sunt statuta/pro generali & prouincialibus/prioribus/& uicariis dicti ordinis seruorum/& monasteriorum monialiũ dicti ordinis sub eorum cura/& fm ipsius ordinis seruorum instituta uiuentiũ/uice uersa quo ad premissa omnia & singula statuta sint & esse censeantur. DISTRICTIVS Inhibentes eisdē locorum ordinariis sub interdicti ingressus ecclesie & suspensionis a regimine/& administratione suarum ecclesiarum/ac parrochialiũ ecclesiarum rectoribus/& aliis quibuscũq sub excõmunicationis & priuationis earundē parrochialium ecclesiarũ/ac omniũ aliorum beneficiorum ecclesiasticorum que obtinent/necnõ inhabilitatis ad illa & alia imposterũ obtinenda/penis/per eos qui contrafecerint incurrendis. Ne ordinis predicti fratrum seruorum/domus/ecclesias/loca/& professores preter aut contra predictarũ/alexandri/benedicti/clemētis/urbani/bonifacii/ioannis/ac martini predictorum & aliorum quorumcũq predecessorum nostrorum & presentium nostrarũ litterarũ tenorē/inquietare/seu molestare/& eos/aut testatorũ ultimarũq uoluntatũ executores & heredes/seu quoscũq alios directe uel idirecte ad solutionē alicui⁹ partie prochial' seu canonice uel alterius portiõis/nisi prout supra expressum est/seu oneris/& ad faciendum celebrari/aliquod officiũ in eorum ecclesiis/uel alibi dum apud ipsos fratres decedentiũ cadauera tumulant/ante uel post eorum sepulturã cogere. Nec confessis dictis fratribus seruorum pro tēpore eucharistie/seu extreme unctionis sacramēta sine rõnabili causa denegare/uel illorum exhibitionē malitiose differre/aut eorum parrochianis/ne dictis fratribus confiteantur prohibere uel persuadere nec etiã ad premissa/seu aliquod premissorum/auxiliũ/consiliũ uel fauorē dare/directe uel indirecte/quõquomodo presumãt. ET NIHILO MINVS cuilibet in dignitate ecclesiastica cõstituto/& metro

politane uel alterius cathedralis ecclesie/cāonico/qui a p̄dicti ordinis fratrū seruoꝝ prioribus & fratribus/ac illoꝝ/seu ad cō modū eoꝝ romane eccl'ie sindicis desup deputat[reqsitus fue rit/per ap'lica scripta insolidū mādamus/quatenus ipsi per se ul' aliū/seu alios premissa/ubi & quādo opus fuerit solēniter pu/blicantes/ac eidē fratrū seruoꝝ ordini illorūq; domibus/eccle siis/locis & ꝓfessorib⁹in p̄missis efficacis defensiōis p̄sidio assi/stētes/faciant eos pacifica possessiōe/uel quasi priuilegiorū & concessionū hmōi gaudere non p̄mittentes eos/seu testamen/torum executores & heredes predictos contra illoꝝ tenorē per ordinarios & rectores p̄dictos/aut quoscūq; alios indebite molestari/aut eis grauamina iniurias atq; dāna īferri/seu quo modalibet irrogari/ac etiā sumarie/& de plano sine strepitu & figura iudicii sola facti ueritate inspecta contra quoscūq;/cuius cūq; qualitatis & cōditionis existāt/& quacūq; ecclesiastica/ ēt patriarchali/ archiep̄ali/aut mūdana forent dignitate & exem ptione muniti/in quibuscūq; causis per eos intuēdis quacunq; rōne uel cā que excogitari possit eis ministrent iustitie cōple/mentū/exequētes/q; per eos fuerit ordinatū/& illos quos cen/suras & penas predictas incurrisse cōstiterit:illis irretitos esse declarent/ac faciant & mandent interdictos/suspensos & excō municatos publice nūciari/& ab oībus artius euitari/ac legit/timis sup his habendis seruatis processibus illos quotiēs op⁹ fuerit iteratis uicibus aggrauare ꝓcurent.Cōtradictores au/ctoritate nostra appellatione postposita cōpescendo.Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstante pie memorie bonifacii pape.viii.etiā predecessoris nostri/qui/bus cauet/ne qs extra ciuitatē suam & diocesim/nisi ī certis & exceptis casibus/& in illis ultradictā a fine sue dioce.ad iudi/ciū euocet/seu ne iudices a sede ap'lica deputati extra ciuitatē & diocesim in qbus deputati fuerint/cōtra quoscūq; ꝓcedere: aut alii uel aliis uices suas cōmittere p̄sumāt/& de duabus di/ctis in cōcilio generali/necnō q̄ incipiūt sup cathedrā bonifacii viii.p̄fati. Et dudū Vieneñ.cōcilii/ac reco'ēde memorie calixti pape.iii.etiā p̄decessoris nr̄i lr̄is/aliisq; ap'licis/ac ēt ī ꝓuincia/

libus/& finodalibus conciliis editis generalibus ul' specialib⁹/ necnon bone memorie ottonis/& ottoboni olim in regno an glie apl'ice sedis legatoꝝ/constitutionibus & ordinationib⁹ ec clesiarū quoq; ac locoꝝ quorūlibet statutis & cōsuetudinibus & inter quoscūq; dicti ordinis fratrū seruoꝝ ꝓfessores ac lo/ coꝝ ordinarios/seu rectores ꝑdictos initis & cōclusis/ac hacte nus obseruatis pactis & cōuentionibus etiā iuramēto.cōfirma tione apl'ica/uel quauis firmitate alia roboratis: nec nō oībus illis/que alexāder/bñdictus/clemens/urbanus/ bonifacius/ioā/ nes & martinus prefati in dictis eoꝝ litteris uoluerūt nō ob/ stare/cōtrariis quibuscūq;/quibus oībus illa/ac si de uerbo ad uerbū insererent/& derogatoriarū q̄scūq; derogatorias clau/ sulas in se continerēt pñtibus pro expressis/habētes illis alias in suo robore ꝑmansuris quo ad premissa specialiter & expres se derogamus. Aut si patriarchis/archiepis/epis/& rectoribus ac laicis ꝑfatis/seu quibusuis aliis cōmuniter/uel diuisim a se/ de aplica indultum existat/q; interdici/suspendi/uel excōmuni/ cari/aut extra uel ultra certa loca/ad iudiciū euocari non pos/ sint/per litteras apl'icas nō facientes plenā & expressam/ac de uerbo ad uerbū de indulto huiusmodi mentionē & qualibet dicte sedis indulgentia generali uel speciali cuiuscūq; tenoris existat/per quā ꝑsentibus nō expressam/uel totaliter nō inser/ tam effectus earū & cōcesse in eis iurisdictionis executio īpedi ri ualeat quolibet uel differri/& de q̄culusq; toto tenore habē da sit in nostris lr̄is mētio specialis. Nos eni ex nunc illa & q̄/ cūq; alia/que in futurū per nos uel sedē apl'icam quolibet con cedi/statui uel ordinari/cōtra alexādri/bñdicti/clemētis/urbani bonifacii/ioānis & martini ꝑdecessoꝝ ꝑdictoꝝ ac ꝑsentiū lraꝝ hmōi tenorē/nec nō secus sup his a quoq̄ q̄uis aucte sciēter ul' ignorāter attētari cōtigerit paribus/motu/sciētia &, aucte/irri ta & inania/nulliusq; roboris uel momenti esse decernimus.

ET QVIA difficile foret pñtes lr̄as ad singulas prouincias originaliter destinare uolum⁹/& ut preferē decernimus q; trās sumptis earū manu cuiuscūq; notarii publici uel ꝓrectoris qui est/& qui ꝑ tpe erit ꝑdicti ordinis fratrū seruoꝝ uel causarum

camere generalis auditoris/aut alicuius epalis uel archiepa-
lis curie/seu dicti ordinis prioris generalis sigillo munitis ea
prorsus i iudicio & extra/ubicūq exhibita uel ostensa fuerint
fides adhibeat in dubia/que ipsis originalibus litteris adhi-
beretur si ipse actualiter forēt exhibite uel ostense. NVLLI
ERGO omnino hominū liceat hanc paginā nostre inouatio-
nis/approbationis/constitutionis/ordinationis/statuti/ decreti/
declarationis/confirmationis/ampliationis/extensionis/indul-
ti/uoluntatis/addictonis/inhibitionis/& derogationis infrin-
gere:uel ei ausu temerario contraire : Siquis autem hoc at-
temptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei/&
beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incur-
surum. Datum Rome apud sanctum Petrum. Anno in-
carnationis dominice. Millesimo quadringentesimo octua-
gesimoseptimo/sexto Kalendas iunii. Pontificatus nostri an-
no tertio. Quibus quidem premissis omnibus & singulis/tā-
q̄ rite & legitime factis & celebratis in iudicio coram nobis
nostram & dicte curie causarum camere apostolice auctorita
tem iudiciariam & ordinariam desuper interposuimus/ &
presentibus interponimus pariter & decretum/ uolentes / &
eadem auctoritate decernentes/q huic nostro presenti trās-
sumpto seu publico transsumpti instrumento/cum dictis ori-
ginalibus litteris apostolicis superius insertis de uerbo ad uer
bum auscultato/collationato/& concordato/de cetero in iu-
dicio/& extra/alias ubiq locorum stetur/illiq detur & adhi-
beatur talis & tanta fides/qualis & quanta dictis origina-
libus litteris apostolicis data fuit/& adhibita dataq & ad-
hibetur/daretur q & adhiberetur/si in mediū producerentur.

IN QVORVM OMNIVM & singulorum fidem ac
testimonium premissorum / presentes litteras / siue presens
publicū trassumpti/seu uidimus nuncupatū instrumentū/ ex-
inde fieri/& per notarium publicum/ scribamq nostrum in-
frascriptū subscribi & publicari mandauimus. Sigilliq proprii

dicte curie causa℞ Camere apostolice quo in talibus utimur iussimus & fecimus appensione cōmuniri. Datū & actū Rome in domo habitationis nostre. Sub a natiuitate dn̄i millesimo q̄dringentesimo octuagesimoseptimo/ Indictione quinta. Die uero ueneris uigesimaquarta mensis Augusti Pōtificatus prefati Santissimi domini nostri/domini Innocētii pape viii. Anno tertio presentibus ibidem discretis uiris magistris Lotheriode tornellis: & Ioanne desiderii. dicte curie Notarius testibus ad premissa/ omnia & singula/uocatis habitis & rogatis.

MARE MAGNVM FRATRVM SERVORVM FELICITER EXPLICIT

Impressum Venetiis
per presbyterum
Felicem de consortibus
Venetum: anno domini. M.
.CCCCCIII. Nono
klēdas nouēbris
Cum gr̄a &
p̄uilegio
per
DECEM ANNOS

Regula beati Augustini epī & confessoris. Caplm primū

A Nte omnia fratres charissimi diligat deꝰ. deīde proximus. quia ista precepta sunt prīcipaliter nobis data. Hec igitur sunt que ut obseruetis precipimus ī monasterio constituti. Primum propter ꝙ in unum estis cōgregati/ut unanimes habitetis ī domo. Et sit uobis cor unum & anima una in deo.

Quod nullus debet habere proprium. Capitulū. II.

T non dicatis aliquid propriū/sed sint uobis omnia cōmunia:& distribuatur unicuiq; uestrum a preposito uestro, uictus & tegumentum, non equaliter omnibus. qa nō equaliter ualetis oēs: sed potius unicuiq;/sicut cuiq; opꝰ fuerit. Sic enim legitis in actibus apostolorum, quia erāt illis omnia cōmunia/& distribuebatur unicuiq; sicut cuiq; opus erat.

De igrediētibꝰ monasteriū & rebus eoꝝ. Caplm .III.

Vi autē aliquid habebant in seculo, quando igressi sunt monasterium/libenter uelint illud esse cōmune/ Qui autem non habebant/non ea querāt in mōasterio que nec foris habere potuerunt. Sed tamen eorum infirmitati quod opus ē tribuat. ēt si paupertas eorum quādo foris erāt/ nec ipsa necessaria poterant inuenire. Tamen non ideo se putent esse felices/quia inuenerunt uictum & tegumentū quale foris inuenire non potuerunt. Nec erigant ceruices quia sociantur eis ad quos foris accedere non audebant: sed sursū cor habeant/& terrena uana non querant ne incipiant monasteria diuitibus esse utilia/nō pauperibus cū diuites illic hūiliantur/& paupes illic inflant.

Q̄d diuites alios p̄ suis diuitiis uel nobilitate non cōtēnāt. Cap. IIII.

Vrsus ēt illi q̄ aliq̄d uidebant ēē in seculo/nō habeāt fastidio fratres suos q̄ ad istam sanctā

societatem ex paupertate uenerũt. Magis autem studeant nõ de parentũ diuitũ dignitate. sed de pauperũ fratrum societate gloriari. Nec extolant si cõmuni uite aliqd de suis facultatibus cõtulerũt. Nec de suis diuitiis magis supbiant quia eas in monasterio parciunt q̃ si eis in seculo fruerentur. Alia quippe quecũq iniquitas in malis operibus exercet ut fiãt: superbia uero etiã bonis operibus insidiatur ut pereant. Et quid prodest dispergendo dare pauperibus & paupere fieri. cũ anima misera supbior efficitur diuitias cõtẽnendo q̃ fuerat possidendo? Omnes ergo unanimiter: & cõcorditer uiuite: & honorate in uobis deũ in uicem cuius templa facti estis.

De instantia orationis: Capitulum. V.

o Rationibus instate horis & temporibus cõstitutis. In oratorio nemo aliquid agat nisi ad qđ factũ est: unũ & nomẽ accepit: ut si forte aliqui etiã preter horas cõstitutas: si eis uacat & orare uoluerint. non eis sint ĩpedimẽto qui ibi aliquid agendum putauerint. Psalmis & hymnis: cũ oratis deum: hoc uersetur in corde qđ pfertur in ore. Et nolite cantare nisi q legitis esse cantandum. Quod autẽ non ita scriptum est ut cantet nõ cantetur.

De sanorum discreta refectione. Capitulum. VI.

c Arnem uestrã domate ieiuniis & abstinẽtia esse & potius quantũ ualitudo permittit. Quãdo autẽ aliquis nõ põt ieiunare: nõ tamẽ extra horã prandii aliquid alimentorum sumat nisi cum egrotat.

De religione mense. Capitulum. VII.

c Vm accediris ad mensam donec inde surgatis: qđ uobis secũdũ cõsuetudinem legitur: sine tumultu & cõtemptionibus audite: ne sole uobis fauces sumant cibum: sed & aures esuriant uerbum dei.

Quod nõ debẽt alii turbari si infirmi misericorditer tractentur. Cap. VIII.

q Vi infirmi sunt ex pristina cõsuetudine si aliter tractantur in uictu: non debet aliis molestũ esse nec in iustũ uideri eis: quos aliqua fecit consuetudo fortiores. Nec illos feliciores putẽt: qa sumũt q non

sumūt ipi: sed sibi potius gratulētur: qa ualēt qđ nō ualēt illi.

De discretione habenda circa delicatiores. Cap. IX.

e T si eis q uenerūt ex moribus delicatioribus ad mōasteriū/aliqd alimētoꝝ/uestimētorū opimētoꝝ ue daẗ/ qđ aliis fortioribus/& iō felicioribus nō daẗ/cogitare debēt qbꝰ nō daẗ/quātū de sua seculari uita/illi ad istā descē/derint/quāuis usq ad alioꝝ q sunt corpore firmiores/frugali/taté puenire nō poterūt. Nec debent uelle omnes qđ paucos uidēt amplius/nō qa honoranẗ: sed qa tolleranẗ accipere/ne cōtingat de testanda puersitas/ut in monasterio ubi quātum possunt/fiunt diuites laboriosi/fiant parperes delicati.

De refectione conualescentium. Capitulum. X.

s Ane queādmodū egrotātes/necesse habēt minus accipere ne grauenẗ.ita & post egritudinē sic tractādi sunt ut citius recreenẗ/etiā si de humilima seculi paupertate uenerint/tāq̄ hoc illis cōtulerit recētior egritudo qđ diuitibus anterior consuetudo. Sed cū uires pristinas reparauerint/redeāt ad feliciorē cōsuetudinem suā/que famulos dei tanto amplius decet/quāto minus īdigent/ne cibi eos teneat uoluptas iam uegetatos/quos necessitas leuarat in firmos.

De qualitate uestimentorum. Capitulum. XI.

q Llos sane extimēt ditiores q in substinēda pauptate fuerit fortiores: Meliꝰ ē.n. Minꝰ egere ꝙ plus hr̄e. Nō sit nōbilꝰ hitꝰ ur̄/nec affiectet[uestibꝰ placeẗ/sꝫ mōibꝰ.

Qualiter se habeant extra domū. Capitulum. XII.

q Vādo ꝓceditis simlꝰ ābulate/cū ueneritꝭ/quo itis simlꝰ state. In icessu/statu/hitu/& i oībꝰ motibꝰ urīs: nihil fiat/qđ cuiꝰq̄ offēdat aspectū/sꝫ qđ urām deceat sanctitatē. Oculi urī & si iacianẗ i aliq̄ feminaꝝ/i nullā figanẗ. Neq enī qñ ꝓceditis/femīas uidere ꝓhibemini/sed appetere: ulꝰ ab ipis appeti uelle/criminosū est. Nec solo tacito affectu/sed affectuꝰ quoq & aspectu/appetiẗ & appetit cōcupiscētia femiarū. Nec dicatis uos hr̄e aīos pudicos si hēatꝭ oculos ipudicos/qa i pudicus oculus/i pudici cordis ē nūtiꝰ. Et cū se iuicē sibimet ēt tacēte/ligua/cōspectu mutuo/corda nūtiāt ipudica

ẽt secũdũ cõcupiscentiã carnis alterutro delectant ardore/ẽt I tactis ab imunda uiolatione corporibus/fugit castitas ipsa de moribus. Nec putare debet q in feminã figit oculum/& illius in se ipse diligit fixum ab alus nõ se uideri cum hoc facit: uidetur omnino & a quib⁹ se uideri non arbitrat. Sed & si lateat/ & a nemine hominum uideatur/quid faciet de illo de super inspectore quem latere nihil potest? An ideo putandus est non uidere quia tanto uidet pacientius quanto sapientius? Illi ergo uir sanctus timeat displicere/ne uelit femine male placere. Illum cogitet omnia uidere ne uelit femine male uideri. Illi⁹ nãq & in hac cã cõmendatus est timor. ubi scriptũ est Abhominatio est domino defigens oculũ. Quando ergo simul estis in ecclesia/aut ubicũq femine sunt. inuicem uestram pudiciciã custodite. Deus enĩ qui habitat in uobis ẽt isto mõ custodiet uos ex uobis.

Quod fratres nõ debẽt celare peccatũ alterius. Cap. XIII.

e T si hãc de qua loquor oculi petulãtiã i aliquo uestrũ aduerteritis/statim admonete ne mala cepta pgrediant. sed de pxio corrigantur. Si aũt post admonitionẽ/iterũ uel alio quoq die/id ipum eũ facere uideritis/iã uelut uulneratum sanandum prodat/quicũq hoc potuerit inuenire. Prius tamẽ est alteri uel tertio demonstrãdum/ut duorum uel trium testium possit ore conuinci/& cõpetenti se ueritate coherceri. Nec uos iudicetis eẽ maliuolos quãdo hoc indicatis/ magis quippe innocentes non estis si fratres uestros quos indicando corrigere potestis/tacendo pire permittitis. Si enim frat tuus uulnu⁹ haberet i corpore/quod uelit occultari dum timet secari/non ne crudeliter a te sileretur & misericorditer indicaretur? Quãto ergo potius debes manifestare ne deterius putrescat in corde. Sed anteq̃ aliis demonstret per quos conuincendus est. si negauerit prius preposito debet ostendi/ si admonitus neglexerit corrigi/ne forte possit secretius correctus nõ innotescere ceteris. Si autẽ negauerit/tunc neganti adhibendi sunt alii etiam coram omnibus/ut possit nõ ab uno teste argui/sed a duobus uel tribus conuinci.

De punitiõe f͠ris inhoneſti uel offendentis. Cap. XIIII.

c Onuictus uero ſecundum arbitrium prepoſiti uel etiã pſbyteri/ad cuius diſpenſatiõem pertinet arbitrium/ debet emendatoriam ſubire uindictã. Quã ſi ferre recuſauerit/etiam ſi ipſe nõ abſceſſerit/de ueſtra ſocietate piiciatur. Non enim & hoc fit crudeliter/ſed miſericorditer/ne cõtagione peſtifera plurimos perdat.

De dilectione hominum & odio uitiorum. Cap. XV.

e T hoc quod dixi de oculo nõ figẽdo/ẽt in ceteris iueniendis/ indicandis/ phibendis/cõuincendis/iudicandiſq; peccatis diligenter & fideliter obſeruetur/cum dilectione hominum & odio uitiorum.

De punitõe fratris q recipit aliquid occulte. Cap. XVI.

q Vicunq; autem in tantum progreſſus fuerit malũ/ut occulte ab aliquo litteras/uel quodlibet munus accipiat/ſi hoc ultro cõfitetur/parcatur illi & oretur p eo. Si autem deprehenditur atq; conuincitur/ſecundũ arbitriũm prepoſiti/uel preſbiteri grauius emendetur.

Q d ueſtes & alimẽta i cõi ſtẽt & de cõi dent. Cap. XVII.

u Eſtes ueſtras ĩ unũ habeatis/ſub uno cuſtode uel duobus/uel quod ſufficere poſſint/ad eas excutiendas ne a tinea ledantur. Et ſicut paſcimini ex uno cellario/ſic induamini ex uno ueſtiario. Si fieri poteſt ad uos nõ pertinet/ quod uobis indumentũ pro tẽporũ cõgruentia proferatur. utrũ hoc recipiat unuſqſq; quod depoſuerat/an aliud qđ alĩ habuerat. dum tamẽ unicuiq; prout cuiq; opus eſt non negetur. Si autem hinc inter uos contẽtiones & murmura oriuntur/dũ cõqueritur aliquis ſe deterius accepiſſe q̃ prius habuerat/& indignum ſe eſſe q͂ non ita ueſtiatur/ſicut alius frater eius ueſtiebatur. hinc uos probate quantũ uobis deſit ĩ illo interiore ſancto habitu cordis/qui pro habitu corporis litigatis. Sed tamẽ ſi ueſtra tollerat ĩfirmitas/ut hoc recipiatis quod depoſueratis in unum tamen locum ſub cõibus cuſtodibꝰ habete q͂ ponitis. ita ſane ut nullus ſibi aliquid operetur ſed oĩa opera ueſtra in unũ fiant maiori ſtudio atq; frequentiori a lacritate/q̃ ſi uo

bis singuli propria feceritis. Charitas enim de qua scriptum est/ꝙ non querit que sua sunt/sic intelligit. quia cõia propriis non ꝑpria cõibus ante ponit. Et ideo quãto magis rem cõem quã ꝑpria uestra curaueritis/tanto uos amplius proficere noueritis/ut in oibus quibus utitur transitoria necessitas/supemineat que permanet charitas.

De omni donatione facta alicui specialiter ad cõmunitatem esse ducendam. Capitulum. XVIII.

c Onsequens ergo est ut ẽt cum quis suis filiis aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus in monasterio cõstitutis/aliquam contulerit uestẽ/siue quodlibet aliud inter necessaria deputandũ/nõ occulte accipiatur sed sit i potestate prepositi/ut in rem cõem redactũ cui necesse fuerit prebeatur. Quod si aliqs rem sibi collatam cellauerit furti iudicio condamnetur.

Quod uestes de prepositi arbitrio lauent. Cap. XIX.

i Ndumenta uestra secundum arbitrium prepositi lauentur/siue a uobis/siue a fullonibus/ne iteriores anime sordes contrahat munde uestis nimius appetitus.

Qđ i necessitate nõ debet negari lauacrũ corpis. Cap. XX.

l Auacrum etiã corpori cum infirmitatis necessitas cogit/minime denegetur. Fiat sine murmure de consilio medicine/ita ut ẽt si nolit/iubente preposito faciat qđ faciendũ est pro salute. Si autẽ uelit & forte non expedit/ sue cupiditati non obediatur. Aliquãdo enim/etiam si noceat/prodesse creditur quod delectat. Denique/si latens est dolor in corpore famulo dei/dicẽti qđ sibi doleat/sine dubitatiõe credatur. Sed tamen utrũ sanãdo illi dolori/qđ delectat expediat/si nõ ẽ certũ medic⁹ cõsulat.

Quod nullus extra claustrũ sine socio uadat. Cap. XXI.

n Ec eant ad balnea siue quocũq; ire necesse fuerit/minus q̃ duo uł tres. Et ille q habet aliquo eũdi necessitatem cum quibus prepositus iusserit ire debet.

Q đ unus esse debet ifirmoꝝ ꝑcurator. Cap. XXII.

e Grotantium cura siue post egritudinem reficiendorũ

sine aliqua ĩbecilitate/ēt sine frebribus laborantium/ uni alicui debet iniungi/ut ipse de cellario petat quod cuiqȝ op⁹ esse prospexerit.

Quod officiales sine murmure dent que poscuntur dum licita petantur. Capitulum. XXIII.

Siue autem qui cellario/siue qui uestibus/siue qui codicibus preponunt. sine murmure seruiant frībus suis.

De libris. Capitulum. XXIIII.

Odices certa hora singulis diebus petant/extra horam qui petierit non accipiat.

De uestimentis & calciamentis. Capitulum. XXV.

Estimenta uero & calciamenta/quando fuerint indigē tibus necessaria. dare non differant/sub quorum custodia sunt que poscuntur.

Quod lis cito finiatur si interuenerit. Capitulū. XXVI.

Ites aut nullas habeatis aut quamcellerrime finiatis ne ira crescat in odium/& trabem faciat de festucha & animā faciat homicidā. Sic eni legitis. Qui odit fratrem suum homicida est. Quicunqȝ cõuicio uel maledicto/uel ēt criminis obiectu aliquē leserit. meminerit satisfactione q̄citius curare quod fecit & ille qui lesus est/sine disceptatiõe dimittere. Si autem inuicem se leserint/inuicem sibi debita relaxare debebunt/ꝑpter orationes uestras/quas utiqȝ quāto crebriores habetis/tanto sanctiores habere debetis. Melior ē aūt qui q̄uis ira sepe tēptetur/tamen ipetrare festinat ut sibi dimittat cui se fecisse agnoscit iniuriā. q̄ qui tardius irascit̄ & ad ueniam petendam tardius inclinatur. Qui autē nunq̄ uult petere ueniam/aut nõ ex aīo petit. sine causa est in mõasterio/ēt si inde non proiciatur. Proinde uobis a uerbis durioribus parcite. Que si emissa fuerit ex ore uestro/non pigeat ex ipso ore proferre medicamenta/unde facta sunt uulnera.

De auctoritate officialium. Capitulū. XXVII.

Quando autem necessitas discipline in moribus cohercendis dicere uos dura uerba compellit/si etiam ipsi modū uos excessisse sentitis/nõ a uobis exigit̄ ut a uo

bis subditis ueniam postuletis/ne apud eos quos oportet eē subiectos dum nimium seruat̄ humilitas/regendi frangat̄ au ctoritas. Sed tñ petēda est uenia ab oīum dño/qui nouit etiā eos quos plus iusto/forte coripitis/quāta beniuolentia dili gatis. Non autem carnalis/sed spiritualis inter uos/debet es se dilectio.

De reuerentia prelati. Capitulum. XXVIII.

p Reposito tanquā patri obediat̄ multo magis presby tero qui oīum uestrum curā gerit. Vt ergo cūcta ista seruent̄ & si quid seruatum minus fuerit/nō neglīgē ter pretereatur/sed ut emendandū/corigendūq; curet̄/ad pre positū precipue pertinebit/ut ad presbyterum/cuius est apud uos maior auctoritas. referat q; modū uel uires eius excedit.

Quod prelatus nō debet prelationis cogitare honorem/sed honus. Capitulum. XXIX.

i Pse uero qui uobis preest/non se existimet/potesta te dominante/sed caritate seruiente felicem. Honō re/coram uobis prelatus sit uobis/timore coram deo substratus sit pedibus uestris. Circa omnes/se ipsum bo norum operum prebeat exemplum/corripiat inquietos/con soletur pusillanimes/suscipiat infirmos/patiens sit ad omnes. Disciplinam libens habeat/metuendus imponat. Et quāuis utrūq; sit necessarium/tamē plus a uobis amari appetat/q̄ ti meri/semper cogitans/deo se pro uobis redditurum eē rōem.

Quod subditi debēt habere curā prelati. Capitulū. XXX.

u Nde uos magis obediendo/non solum uestri/sed eti am ipsius misereminí/qui inter uos quanto in loco su periori tanto in periculo maiori uersatur.

Oratio beati patris nostri Augustini. Capitulū. XXXI.

d Onet deus ut obseruetis hec omnia/tanquā spiritua lis pulchritudinis amatores/& bono xpi odore/de bo na uestra conuersatiōe fragrantes/nō sicut serui sub lege/sed sicut liberi/sub gratia constituti.

De regula semel in septimana legenda/quare/& que utili tas. Capitulum. XXXII.

Regula beati Augustini.

Ut autem uos in libello hoc tanquam in speculo pos
sitis inspicere/ne per obliuionē aliquid negligatis/se
mel/in septimana uobis legatur. Et ubi uos inueneri
tis ea que scripta sūt faciētes/agite gratias dño/bonoꝝ oīuꝫ
largitori. Vbi autē sibi quicūq̧ uestrū uiderit aliqd deesse/
doleat de preterito/caueat de futuro/orans ut sibi debitū di
mittatur/& in temptationem non inducatur. AMEN.

Explicit regula beati.
Augustini episco
pi & confes
soris.

Casus isti sunt excōmunicationem in se cōtinentes.

Qui sine/licentia uadit ad monasterium feminarum/
uel reclusas/ita ꝙ loquatᷣ eis/uel seruitricibus earū
contra cōstitutionum nostri/ordinis formā/excom-
municationē īcurrit. Qui cōtra cōstitutionē de ga
bella ordinis/scienter & malitiose facit/excōmunicationem
īcurrit. Qui sua uel alterius procuratione electus ad ali-
quod beneficium extra ordinem/ipsam electionem acceptat/
sine licētia prioris generalis/uel capituli generalis. Qui apo
statat siue retineat habitum/siue non nisi infra tres dies/pre-
lato suo/ueniā hūiliter petens ad ordinē reuertatur.excōica-
tionē icurrit. Qui lr̄as/uel sigilla prioris generalis/uel puin-
cialis/seu cōuentualis/siue uicarii alicuius eorum/uel ordinis/
falsificare presumpserit/excommunicationem incurrit. Qui
possessiones/uel socidas/sine licētia prioris generalis/tenere
presumpserit/excommunicationem incurrit. Qui sub aliquo
doctore studere presumpserit in iure canonico/uel ciuili/sine
licentia capituli generalis/excommunicationem incurrit Qui
scienter & malitiose libros/uel scripturas/experimenta uana
cōtinentes/uel in quibus sit expressa iuocatio demonū/uel de

Casus excommunicationis.

arte alchimie tenuerit/aut eis usus fuerit/excõicationem incurrit. Qui sup aliquo fratrũ testimoniũ tullerit/uel aliũ ad falsũ testimonim perhibendũ induxerit/si predicta super culpa grauiori fuerint excõicationẽ icurrit. Qui eius errorẽ/de se aut de alio/factum uel fiendũ de grauiori culpa existentem/personis extra ordinem constitutis/aiõ ĩpediendi manifestare p̃sumpserit excõmunicationem incurrit. Qui nullũ officium ciuitatis alicuius uel castri acceptare/ seu exercere presumpserit. sine licentia prioris generalis excõicationem incurrit.

Casus spectantes adcapitulum generale

n Vllus frater de diuino officio audeat aliqd uariar/ad dẽdo uel minuendo/nisi secundum q̄ in nostris cõstitutionib⁹ continetur. sine licentia capituli generalis Nullus alterius professionis recipiatur ad ordinem. sine licẽtia capituli generalis. Nulla dominatio detur eis/qui offendunt contra constititiõem de grauiori culpa/nisi primo fuerit dispẽsatũ cũ eis/p capitulum generale. Diffinitores capituli generalis cum electi fuerint aliis fratribus loqui nõ debeant contra formam cõstitutionum nostrãrũ/nisi cum eis fuerit dispensatum per capitulum generale. Nullus frater nostri ordinis sub aliquo doctore studere presumat/in iure canonico/ uel ciuili/sine licentia capituli generalis. Studentes qui ad studium mittuntur parisius/ante terminum non mutentur nisi essent defectuosi in uita/sed determino interminum renouẽtur/& hoc per capitulum generale Nullus qui alium induxerit ad aliquẽ eligendum/uel seduxerit ab aliquo qui meritus fuerit/eligendo ad gratias ordinis/quibus in tali casu priuatur/restitui possit per capitulum generale.

Casus spectãtes ad priorem generalem tantummodo.

n Vllus recipiatur ad ordinẽ ĩfra numerũ. xv. annorũ uel/excedens numerũ. lx. annorũ sine licentia prioris

generalis. Nullus inlegitime natus recipiatur ad ordinem/ nisi de uoce fratrū conuentus terre unde est oriundus. Nisi in terris ubi tenet̄ studiū generale/sine licentia prioris genera/lis. Prior generalis possit recipere quēlibet/cū discretis loci in quo fuerit/in tribus capitulis reqsitis. Prior generalis habet potestatē plenā dispensandi in qualibet constitutiōe/cū cōsilio & deliberatione pluriū discretoꝝ. Et habet plenā po/testatē in spiritualibus & tēporalibus. Prior generalis potest cōtrahere debitū.c.floreñ.aureorū/de consilio fotioꝝ suorū. Nullus teneat/aliquē extrinsecū ad docēdū/sine licētia prioris generalis. Nullus qui ꝓpter defectū de grauiori culpa/ī carceref/extrahaf ex īde/sine licētia generalis prioris. Nulli apostate/completa penitentia aliquod officinm cōmittatur. Et si sacerdos fuerit/cōfessiones non audiat.fine licentia prioris generalis. Nullns dispēsare potest/quin apostate/ad or/dinem reuertentes penitētiā faciant in constitutionibus ano/tatā/preter priorem generalem. Nullus uadat ante terminū ad capitulū generale/sine licētia prioris generalis. Qui animo iniuriandi/aliquē percusserit/unde liuor aut sanguis ap/paruerit.uel aliquid fecerit unde scandalum magnum intus uel extra nascatur.pro absolutione mittaf ad priorem gene/relem. In hoc dispensatum fuit ꝙ prouincialis possit talē se/cundum culpam punire/& cum tali uel talibus dispensare. Nullus uniat uel faciat uniri aliquā cōgregationē religioso/rum,uel ecclesie,ordini nostro uel alicui loco nostri ordinis/sine licentia prioris generalis. Qui ꝓpter gabellā ordinis ex/cōicatus fuerit/ꝑ absolutiōe recurrat ad generalē. Qui obedientiā sibi uel alteri fratri iniunctā per se uel per aliū cū personis extra ordinem ex deliberatione procurauerit.reuocari/sicut nouitius stet/donec per priorem generalē cum ipso fue/rit dispensatum. Nullus cum secularibus in loco fratrū car/nes comedat sine licentia generalis. Nullus prior bona conuentus, immobilia uēdere uel alienare possit/sine licētia prioris generalis. Nullus qui pluries ordinem exierit/recipiatur ad ordinem/sine licentia generalis, Nullus teneat possessio/

nes/uel socedas/sine licentia prioris generalis. Prior generalis possit unũ quẽq; discretum/a maiori parte sui conuentus electum/dicta electione priuare cum uiderit expedire. Prior generalis possit in romana curia/& alibi/constituere unum, p curatorẽ/ul' plures/noĩe ordinis uniuersi/cũ uiderit expepire.

Casus spectãtes ad priorem generalẽ & puincialem.

n Vllus recipiatur ad ordinem/sine licentia generalis uel sui prouincialis. Nullus uadat ad monasterium feminarũ/uel reclusas ita q̃ loquatur eis:uel seruitri cibus earum/nisi in certis casibus/sine licentia generalis/uel sui prouincialis de frattrum conuentus assensu. Nullus ordinem sacrum suscipiat/nisi de licentia generalis uel sui prouincialis. Nullus presbyter audeat confessiones nisi frattrum sacerdotum/sine licentia prioris generalis uel sui prouincialis. Nullus prior conuentualis contrahat debitum ultra.xxv. librarũ usualis monete. Nullus qui tãtummodo semel ordinem exierit/recipiatur sine licentia geueralis/uel sui prouincialis. Prior conuentualis/cum persona aliqua peccatum cõmittens carnale/a generale uel suo prouinciale/tantummodo absoluatur:possit tamen ab alio absolui ad cautelam. Qui peccatum carnis in aliqua persona cõmiserit/& notorium fuerit/ad generalem uel suum prouincialem tãtummodo pro absolutione sua recurrat. Qui in furando quantitatem.x.solidorum/usualis monete excesserit/:& furtũ ocultum.fuerit prior generalis nel prouincialis tantummodo possit dispensare cum eo. Nullus in romana curia/aliquam questionẽ uel querimoniam moueat/nec impetret litteras/uel impetrari faciat/sine licentia generalis uel/sui prouincialis. Nullus liber uendatur/sine licẽtia generalis uel prouincialis. Nullus pro cõuerso nec aliqua pro conuersa recipiatur/sine licentia generalis uel sui prouincialis. Lectores ad legendũ per generale capitulum deputati.ad ipsum accedant/nisi pro causa manifesta de generalis uel ipsorum prouincialis licentia remanerẽt.

Caſus excommunicationis

Prior/uel alius frater/pro diſcreto alicuius conuentus electus/ad capitulum non accedens/niſi de generalis uel ſui prouincialis licentia remaneret/ſequentis anni ueſtimentis priuetur. Nullus pro obedientia ſibi impoſita remouenda/ad dominos ciuitatis ſpirituales uel temporales/ſeu nobiles ſeculares accedens.ſine licentia ſui prouincialis abſoluatur.

Caſus ſpectantes ad priorem generalem prouinciales & conuentuales.

q Vi peccatum carnis cum aliqua commiſerit & occultum fuerit/non abſoluatur/niſi a generali uel prouinciali ſiue conuentuali priore. Qui mittere uel ire p abſolutionē alicuius caſus/qui in ordine abſolui nō poſſit uellet/aut mittat uel uadat.nō abſoluatur niſi de licentia generalis/uel prouincialis/ſeu conuentualis prioris. Qui in loco noſtro/uel extra aliquid ualoris ſoldorum.x.& infra furtiue acceperit.abſolui non poſſit niſi a generale uel prouinciale ſiue conuentuali priore. Qui ſcienter & malitioſe/libros/uel ſcripturas experimenta uana continentes/aut in quibus ſit expreſſa inuocatio demonum/ſeu de arte alchimie tenuerit ab excommunicatione ordinis quam incurrit/non poſſit abſolui niſi a generale/uel prouinciale/ſiue conuentuali priore.

Incipiunt conſtitutiones fratrum ſeruorum beate Marie: & primo.

Tabula Constitutionum.

De reuerentiis beate marie — Capitulum primum

Quolibet die sabati/& quarta feria/celebretur in cōuentu missa de beata maria. Sed diebus sabati cantetur cũ gloria in excelsis deo/& credo in unũ deũ. Et oĩa alia fiãt/que fieri debent in semiduplici festo/ nisi dictis diebus occurrant festa solẽnia/uel alia que preter mitti non possint nec deceat. Et t ꝗc si eodem die due misse cãtari non possunt aliis diebus infra ebdomadam celebreẽ. ita tamen/ꝙ missa diei non obmittatur/sed ab eodem p̃sbytero qui celebrauit missam de beata maria/uel ab alio/ab omnib⁹ fratrib⁹ audiatur. Vigilia de domina nostra/quolibet sero dicatur cũ tribus lectionibus/& duob⁹ responsoriis/& post tertiam lectionem. Salue regina. Sed die ueneris dicatur sicut in dublici festo & accẽdantur duo luminaria. Ebdomadarius ante cuiuslibet hore principiũ/dicto secrete pater noster/statim dicat uersiculum. Aue maria gratia plena dñs tecum/ in uoce qua dicturus est deus in adiutorium meum intende. Et fratres respondeant. B.t.in.mu.& bñ. fruc.uen.t. Lector etiã: ante

q̄ lectionem incipiat/dicat dictam salutationem.s. aue Maria. usq; fructus uentris tui inclusiue/pteterq̄ in lectione comple torii & capitulo de preciosa & in triduo parasceues. Qui/libet sacerdos cum non cantauerit missam de beata maria/ce lebrata missa legat missam de beata Maria:& si missa conuen tualis est/non recedant fratres/sed ab omnibus audiat. In super in hymno memeto salutis/iterponat uersus. Maria ma ter gr̄e. Fiat etiā semp cōmemoratio de btā maria uirgīe/in añt.uersu & oratione in uespis & matu.exceptis festis du/plicibus. De beato aūt Augustino fiat similiter cōmemora/tio/in añt.uersu & oratione/in uesperis & matu.exceptis fe/stis duplicibus & quādo non fiunt suffragia: Sed in missa fiat cōmemoratio de ipso in hac oratiōe a cunctis/quādo dici tur. Salue regina in fine cuiuslibet:hore & post refectionē nul lo tēpore obmittat/preterq̄ i triduo parasceues. Que etiā quo libet feto cum multa deuotione cantetur/post tertiā lectionē uigilie domine nostre/si dicta uigilia cantat. Si autē dicta ui/gilia non cantat/cantetur immediate post cōplectoriū. Et ad ipsam omnes fratres qui sunt in loco/tam priores conuentua les q̄ alii officiales omnibus dimissis negotiis antequā icipia/tur conuenire debeant. Et ut fratres excusationem nō habe/ant/campana pulsetur: Quelibet ecclesia nostri ordinis/& al tare maius fundetur & consecretur in honore dñe nostre/ubi cōmode fieri potest. Quandocūq; hore de dña nostra/secun dum rubricam romane curie in magnis solēnitatibus obmit/tuntur/tunc a fratribus/binis uel ternis/prout eis magis aptū fuerit/cum deuotione dicantur. Quolibet die sabati cantet officium beate Marie hoc modo.s.q; in.vi.feria cantētur ue/speri beate Marie & uesperi diei dicant legendo antequā cā tetur officium supradictum. Simili modo fiat in matutinis/ni si ipsa die sabati occurrat festum duplex.& tūc fiat officium s̄m morem romane curie. Officium aūt domine nostre dicat in choro a fratribus in duplicibus minoribus dicto tamē pri mo officio duplici. De festiuitatibus que ueniūt infra octaua. natiuitatis beate Marie nihil fit/sed post octauā cele/

brentur/excepto festo sancte crucis/fiat officium duplex in festo Sancte anne matris beate uirginis marie/semper & ubiq; similiter & de sancto Augustino/& si occurrat festũ infra octauā sancti Augustini fiat de festo/cum cōmemoratione de octaua sed in die octaue/fiat officium duplex sicut in festo eius/ Preterea de scō Joseph spōso gloriose uirgi: marie cuius festũ celebratur quartodecimo kalēdarum aprilis/fiat similiter officium duplex. Et illud idem de sanctissima trinitate in dominica prima post penthecostes. Nullus aliter q̄ supra dictum est/de diuino officio audeat aliquid uariare/addendo uel minuendo/sine licentia capituli generalis.

De offitio ecclesie. Capitulum. II.

Issa & alia diuina offitia/sm morem romane curie celebretur/additis semper reuerentiis de beata Maria uirgīe/suprascriptis/excepto/q̄ frācigeno utimur psalterio/& francigena nota. Sed si aliquādo ex librorum paupertate/talis consuetudo obseruari non posset/tunc pauperibus xp̄i liceat sm libros quos habēt/& mores illorum ad quos declinauerint/quodcunq; aliud officium celebrare. Ad matu. primam/tertiam/sextā/nonā/uesperas & completorium/pulsetur campana duabus uicibus/sed in duplici festo pulsetur tribus uicibus/in uesperis & matu. solũ. Et fratres omnes/statim cum primũ signum factum fuerit/omnibus pretermissis negotiis/se preparent/ut ad secundā pulsationem/cum matura festinatione/ordinate/& composite in ecclesiam intrent. Et simul & assidue/ad missam & ad horas canonicas & alia diuina officia/que conuentualiter celebrantur omnes maneant/donec ipsa officia compleantur. Laici uero/teneantur uenire in ecclesiam/ad matu. Missam/& uesperas/& ibi tantum morari debent donec compleāt horas suas. Et debēt dicere pro matu. lx. pater noster & totidem Aue marie pro prima. xiiii. pro tertia. xiiii. pro sexta. xiiii. pro nona. xiiii. pro uesperis. xxv. ꝑ uigilia domine nostre. vii. pro completorio. xiiii. Et quando fit officium mortuorum/debent dicere pro uesperis/& uigilia mortuorum. xxx. Clerici uero nescientes dicere horas cano

nicas/dicant similiter pater noster/ut superius de laicis est notatum. Hore omnes & alia diuina officia/in ecclesia breuiter & succincte dicantur/ne fratres & audientes/deuotionem admittant. Qui ita dicimus esse faciendum/ut puncta cum pausis obseruentur/& uox non prolongetur sed sicut dictum est breuiter & succincte terminetur. Hoc tamen magis & minus ꝑ tempore obseruetur. Obsculum pacis detur solum in festis duplicibus & semiduplicibus/& in missa que celebratur/in sabato/de beata Maria/& quolibet die dominico. Fratres oēs confiteri debent/saltem bis in ebdomada. Et debēt communicari in prima dominica de aduentu. In natiuitate domini. In epiphania domini. In die cyneris. In cena domini. In resurrectione. In ascensione. In pēthecostes. In festo corporis xpi. In purificatione beate Marie. In ānunciatione uirginis Marie. In assumptione beate Marie. In natiuitate eiusdem. In festo apostolorum petri & pauli quorū festum celebratur de mēse iunii. In festo omnium sanctorum. In festis duplicibus & semipublicib⁹ & dominicis. Nullus frater ueniat de die cū clamide ad officium/sine licentia prioris.

De inclinationibus Capitulum. III.

Ngredientes ad officiū frēs/scā prio ꝑfunde reuerētia corā altari/singuli ut ad ordinē uenerūt/p̄sbyteris sil' recūbētib⁹/ad loca sua tēdētes/scō signo a priore/inclinati ꝑfūde/ ul' genibus flexis ꝑ tpe/dicāt pr̄ nr̄. Et iteꝝ scō signo a priore surgāt. Hora itaqꝫ deuote icepta/uersi ad altare/muniāt se signo crucis. Et ad gl'ia pr̄i iclinet chorus cōtra choꝝ ꝑfūde/usqꝫ ad genua/usqꝫ ad sic erat. Et sic fiat quotiēscūqꝫ/gl'ia pr̄i i ichoatiōe horaꝝ dr̄. Et ad oīa alia gl'ia pr̄i psalmorū: & ad ultios uersus hymnorū: & ad ultimū uersum cantici bn̄dicite. Et qn̄ cantat'/gl'ia in excelsis deo/ in missa/ad suscipe deprecationē nr̄am. Et ad primā collectā de missa post dn̄s uobiscum: & ad orōnē de dn̄a nr̄a/& ad post cōiones ipsa rū & sic in singulis ad orōnē diei ad collectā de die: & de btā Maria. Et in ꝑciosa/ad orōnē/scā Maria. Et qn̄cūqꝫ nomē beate Marie nominatur. Et a salue regina. Et ad aue maris stella.

Et lector/dicto iube dñe benedicere/donec bñdictio cõplea-
tur/profunde stet iclinatus. Et quãdocũq₃ pater noster/uel cre
do secrete dicitur. Et in precibus/que dicuntur post credo/in
prima/& completorio. Cum uero chorus cantat chorus ad
chorum uertatur. Et omnibus aliis tẽporibus/seruatis in cli-
nationibus/& genuflexionibus suprascriptis & infrascriptis/
fratres uersi ad altare morentur/tam in missa q̃ in aliis horis/
preterq̃ i missa/cũ ꝓphetie uel epistole uel graduale/siue trã
ctus uel uersus all'a cantantur/non cantantes sedere debeãt.
Et in psalmis alternatim sedemus/& stamus quando canta-
tur officium/usq₃ ad laudate dñm de celis. Et quotienscunq₃
corã altari fratres pexerint/profunde cũ reuerẽtia se iclinẽt.

De genuflexionibus. Capitulum. IIII.

g Enua flectimus solum in ferialibus diebus ad pater
noster/quod dicitur in principio horarum. Et ad pa-
ter noster qđ dicitur ante preces. Et ad ipsas ꝑces. Et
ad credo/qđ dicitur in prima & cõpletorio. Et ad colectã de
die. Et ad suffragia. Et ad salue regia/que statim post omnes
horas additur/post benedicamus dño. Et ipsa cum suo uersu/
& oratione dicta dicatur. Fidelium aĩe/& pater noster. Et in
missa ad primam colectã de die/& ad illam de dña nr̃a. Et ad
post cõmuniones ipsarũ:& ad post orate fratres usq₃ ad pre-
phatiũ. Et post sanctus/usq₃ ad agnus dei.& cum cantatur sal
ue regina usq₃ ad secundum salue.& ad aue maris stella quã
do cantatur. Et ad introitum salue sancta parens:& ad uersũ
ueni sancte spiritus.& adiuua nos deus salutaris noster.& ad
hymnũ/ueni creator spiritus.& ad o crux aue spes unica:quos
ꝑcioso sanguine redemisti. Ex maria uirgine & homo factus
est. Extra domũ uel locũ uero/in inclinationibus & genufle
xionibus/conformamur moribus eorum/ad quos declinamus.

De suffragiis mortuorum. Capitulum. V.

p Ro quolibet fratre mortuo cantet in quolibet conuẽ
tu officiũ mortuorũ/cum nouẽ lectionibus/& missa cõ
uentuali:& quilibet sacerdos dicat tres missas:alii ue
ro clerici psalteriũ unũ. Nescietes uero legere.ccc. pater nr̃/&

totidē Aue maria. Anniuersariū fratrū/fiat q̄ter in āno:uidelicet secūda die post festū purificatōis btē marie:& prima die añ uigiliā natiuitatis bti ioānis baptiste:& prima die post octauā assumptionis dñe nostre/& in crastino omniū sanctorū: & pro quolibet dicto suffragio/fiat idē officiū/quod infra/in anniuersario patrū & matrū. Anniuersariū patrū & matrū/fiat prima die post octauā epiphie:pro quo cantet officiū pro defunctis/cum.ix.lectionibus/& missa conuētuali:& quilibet sacerdos dicat unā missam/& alii clerici septē psalmos penitētiales/cū letaniis:nesciētes uero legere.l.pater noster/& totidē aue maria Aniuersariū uero benefactorū/fiat prima die post octauā natiuitatis beate marie/& fiat sicut scriptū est superius/pro anniuersario patrum & matrum.

De silentio. Capitulum.VI.

Silentium teneant fratres nostri/in dormitorio & in cameris/& i choro/& a dicto cōpletorio usq₃ ad primā: & in refectorio cum reficiunt fratres/tam in prima mēsa/q̄ in aliis mensis. Et intus/& extra in mensa silentiū teneāt fratres/tam prior es q̄ alii:excepto uno/qui maior fuerit inter eos:uel aliquo alio/cui pro se loqui cōmiserit. Nullus aūt aliorum ibidē loquat/nisi necessaria mense petendo:& hoc p unicam uocem breuiter & submisse: solum seruitori/ita q uix ab aliis possit audiri. Qui uero maior fuerit possit cū aliis fratribus/tam in locis fratrū/q̄ extra dispensare:cum uiderit expedire. In capitulo nullus loquat/nisi a priore fuerit iterrogat⁹. Et tunc solummō intentioni/q̄ ipsum habere credit/breuiter & submisse respondeat. Siqs autē contra pdicta/uel aliquod predictorum fecerit sm superioris arbitrium puniatur.

De ieiunio. Capitulum.VII

a Festo omniū sanctorū usq₃ ad natiuitatē dñi:& a quinquagesima usq₃ ad resurrectionē/cōtinue ieiunamus. Et a resurrectione usq₃ ad quinquagesimā/ieiunam⁹/ēt omni sexta feria. Quibus tēporibus hora sexta/paruo signo facto dicat. Nona/qua dicta/pulset campana ad abluēdas manus:& sic intrent fratres ad mensam. Et in uigilia penthe. & I

ieiunio quatuor tēporum:& in uigiliis scī ioānis baptiste.Pe/ tri & pauli:iacobi:laurentii:assumptionis btē marie:bartholo mei:natiuitatis btē marie:mathei:simonis & iude:omniū san/ ctorum:purificationis & annūciationis beate marie. A festo omniū sanctorꝫ usqꝫ ad natiui.dñi:& in quatuor tēporibus & in quatuor uigiliis dñe nostre:& in uigiliis ab ecclesia ordina tis:& oibus sextis feriis/nisi eo die occurrerit festū natiui.dñi uel scē marie quadragesimali. Vtimur cibo/super quo ieiunio neqꝫ puinciales/neqꝫ eorꝫ uices gerētes/neqꝫ priores/neqꝫ eorꝫ uices gerentes:quin fratres conuentualiter ieiunēt/nisi forsi/ tan tali sexta fer.occurreret festiuitas natiuitatis dñi:circūci/ sionis/uel epiphie:seu festiuitas dñe nostre dispēsare ualeāt uł presumant. Item a festo resurrectionis usqꝫ ad festū omnium sanctorꝫ itinerātes/sexta feria ieiunare nō teneanť. Itineran tes per totum aduentū:etiā si non ieiunauerint/ q̄dragesimali utantur cibo. A festo autem omniū sanctorum usqꝫ ad aduē/ tum/possint itinerantes extra locum sumere omnia sibi appo/ sita/exceptis carnibus. Reliquis uero tēporibus/ne illos gra/ uemus/ad quos declinamus:liceat nobis comedere fm euāge lium:Omnia que nobis pro christi nomine apponuntur. Ie/ iunamus etiam in parasceue per totum diem/ubiqꝫ in pane & aqua. Nullus extra predicta ieiunia singulariter audeat ieiu nare/sine licentia sui prioris.

De cibo. Capitulum. VIII.

Hora competenti ante prandium uel cenam/pulsetur campana ad manus abluendas. Et ablutis manibus/ simul in silētio congregati in loco competenti/ extra refectorium sedeant.Postmodum pulsetur cāpana donec oēs fratres refectorium sint ingressi.Quibus ingressis cantor di/ cat:Benedicite.& fratres repetant.Benedicite.Deinde cantor incipiat uersum:& fratres prosequanť benedictionem. Et fa/ cta benedictione intrent ad mensam:& cum a mensa surrexe/ rint/more solito cum psal.Miserere mei deus.uel alio pro tē/

pore processionaliter intrent in ecclesiam/ibidem laudes ter/minantes. Nullus fratrum presentium/a prima mensa rema/neat/pter suitores/& custodes nisi de lnia supioris. Quotquot autem remanserint/comedant in secunda mensa: ita φ tertiã facere non oporteat. Nulla fiat pictãtia seruitoribus uel mi nistris/que non fit conuentui. Frater non mittat fratri pictã/ciam/excepto priori: sed sibi datam/possit dare a dextris & a sinistris. Priores comedant in refectorio/& conuentus ciba/riis sint contenti. Similiter infirmarii & receptores forensiũ. & alii fratres/nisi cum aliquibus ciuibus si prior ob aliquam cãm dispẽsauerit: extra conuentũ aliqñ comedãt carnes. Car nes in conuentu nullo tempore comedant: sed cremio possint condiri comestiones. Priores tamen possint cum suis fratri/bus in hoc aliquando dispẽsare: sed hoc raro obseruata sem/per religionis honestate. In die uero sabbati/ob reuerentiam domine nostre/non condiatur cremio aliqua cõmestio in con/uentu. Fratres nostri tam priores q̃ subditi/in terris ubi locũ habemus/comedere non debeant extra claustrum/nisi cũ epi/scopo/uel in domibus religiosorum/& honestorum clerico/rum/uel deuotorum secularium: & hoc raro/& de licentia su/perioris. Nullus frater comedat extra refectorium/nisi in do mo hospitum: & de licentia prioris. Siquis iuxta se sedenti uiderit aliquid deesse de cõmuni/requirat a seruitore. Siqs de seruitoribus uel comedentibus seruiendo uel comedendo in aliquo offenderit/surgẽtibus fratribus/ueniam petat: & fa/cto signo a prelato/redeat ad locum suum. Nihil pertinens ad refectionem teneat in cella: sed sub potestate alicuius of/ficialis omnia seruentur: nec possit prior conuentualis dare licentiam alicui fratri ea tenendi/exceptis quibusdam aroma tibus uel pomis: & hoc in parua quantitate. Nulla comestio fieri debeat extra locũ/nisi ꝑ aliquo fratre q ualde egrotaret/nisi de licentia prioris. Et si quid comestibile alicui speciali/ter mitteretur/representetur subpriori: φ si infirmus est qui mittitur, distribuat illud inter infirmos: si sanus inter sanos:

si autem forensis/inter forẽses. Et hoc usq ad tertium diem sui aduentus. Nulla comestio mittatur extra locum/sine licẽtia prioris. Forensibus caritatiue prouideatur/ꝑut fatigatio corporis: & longitudo itineris apparebit. Nullus inuitet aliquem extrinsecum ad hospitium/uel cõmestionẽ/uel potũ/sine licentia sui prelati/exceptis religiosis personis quãtum/ad potum. Volumus etiam ꝙ fratres uiatores/nullo modo in itinere carnes emãt/nisi licentia prioris obtenta/& nisi pro manifesta necessitate uel maxima infirmitate/& tunc liceat socio/fratrem suum infirmum/in refectione sotiare. Et si dantur eis amore dei libere eas possint comedere. Sed quicũq hoc dolose procurauerit/uel cõposuerit puniat̃ ad arbitrium superioris. Volumus insuper/& mandamus ꝙ helemosyna ad ianuã ſm facultatem cõuentuum nullo tp̃e negligatur.

De collatione. Capitulum. IX.

t Empore ieiunii post primum signum cõpletorii/facto signo a seruitore intrent fratres refectorium ad collationem. Et residentibus fratribus/dicat lector/iubẽ dõne benedicere. Et benedictiõe data. s. Noctem quietã &c. & facto signo a priore dicãt seruitor benedicite: Et data benedictione ab ebdomadario. s. Largitor omnium bonorum/ bñdicat potũ seruorũ suorũ bibãt qui uoluerint. Et facto signo a priore dicat lector. Tu autem domine &c. Et responso deo gratias/intrẽt fratres ordinate in ecclesiã ad cõpletoriũ.

De infirmis. Capitulum. X.

c Irca ĩfirmos caueat prelatus/ne sit negligens. Sic enĩ procurandi sunt infirmi/ut cito releuentur sicut dicit pater noster Augustinus. Si quis autem infirmitatẽ habuerit/que eum nec multum debilitet/nec iaceat/nec ieiunia consuetudinaria comedendi turbent appetitum/talis nec super culcitras iaceat/nec ieiunia cõsuetudinaria frangat/nec cibos refectorii mutet. Volentes etiam sibi minui uel medicinam solemnem sumere faciãt cũ cõsilio medici & licentia prioris. Diminutis prouideatur in carnibus/& bono uino/ad minus duobus diebus. Sumentibus medicinam solẽnem/lar-

gius prouideat̃ ſm ꝙ in fatigatione corporis apparebit. In locis noſtris una infirmaria ordinetur in qua infirmi iaceāt & reficiantur. Silr̃ nec alii fratres comedant/niſi in cōmuni refectorio/uel domo hoſpitū. Si autem priores īfirmari cōtingerit/in infirmaria cum aliis procurent̃ infirmis. Fratres leproſi infra ſeptam ſui conuētus ſeorſum ab aliis procurent̃. Quod ſi artitudo illius loci/uel alia cauſa legitima nō pmiſerit per priorē generalē uel puīcialē/in ſua puīcia ad conuētum aliū noſtri ordinis trāſferant̃. Quia uero audiuimus aliquos priores/circa infirmos ſufficientē curam nō habere. Volumus ꝙ circa infirmos citius ſubleuandos/p priores conuentuum ſollicita diligentia habeat̃.

De lectis & modo iacendi. Capitulum. XI.

ſVper culcitras non dormiant fratres noſtri/ſed ſuper ſiſcones & ſtramia dormire licebit. Et pluminaria ſub capitibus:& lintheamina lanea/& bōbicina eis habere concedimus. Infirmis uero & hoſpitibus ſup culcitras & lintheamina linea iacere pmittimus. Extra domū autē iacere poterunt/ſicut fuerit eis ſtatutum/ne hoſpites moleſtent̃. Et dormiant ſine tunica & cappa/& diſcalciati/& cum tunicino & ſcapulari puo precincti niſi coacti graui infirmitate. Quotiēſcūq aliquis ſine tunicino uel ſcapulari iacuerit/totiens ſine ſcapulari in terra comedat panē & aquā. Nullus qui i cōmuni collocari poſſit/habeat ſpecialē locū ad iacendū/niſi ppter rerum cuſtodiam. In omni dormitorio ardeat de nocte una lampas Cellę claudant̃ equaliter exceptis uiis.

De ueſtitu. Capitulum XII.

nVeſtes laneas deferant fratres noſtri. Tunica uero ſuperior & ſcapulare & cappa ſint de pāno citromōtano uel todeſchino/nigri coloris. Sed ſub tunica ſcilicet uardacoriū alba/eſſe poſſit tam de ultramontano q̄ citramontanō pāno. Ita tñ ꝙ fratres honeſtatē religionis in pcioſitate pānorꝫ excedere non preſumāt. Lineis non utant̃/ exceptis femoralibus. Nec nr̃a ueſtimēta repetient̃ uel foderent̃ lineis. Et nulli fratrū liceat portare pelles/niſi nigras ſine licē

tia prioris. Longitudo tunice/precinte non excedat dorsum pedis. Manice sint totaliter sute. Longitudo scapularis/non excedat medium cruris. Et latitudo eius non excedat scapulas. Capa uno palmo suatur inpectore & uno palmo distet a terra. Zone sint de corio nigri coloris cum fibulis uel de osse nigro uel de ferro/non sute/sine puntali/& sine aliquo alio ornatu. Et ad zonā non portent cultelini acuti Nec cū manubrio sculpro & figurato/& munito argento/& cordula sericha. Nec sigila/Nec marsupia. Prioribus aūt liceat portare sigila & marsupia. Aliis uero officialibus non: sed procuratoribus solum liceat portare marsupia. Omni anno/dent cuilibet fratri pro suis indumentis duo florent aurei/quos teneātur expendere in indumētis sine aliqua diminutione. Et qui cōtrafecerit residuum denariorū auferatur ab eo. Duo uero turones qui dabant singulis fratribus ultra duos florenos conuertantur in studiū parisieñ. & soluant quando soluuntur indumēta. Et qlibet prouincialis in sua prouincia recolligat dictos turones/& portet eos secū ad capitulum.

De rasura. Capitulum. XIII.

r Asura sit superius nō modica/ut religiosos decet/sic ut iter ipsam & aures non sit plus nisi tres digiti. Tōsura tamen fiat de super aures. Rasura uero fiat bis/in mense uel ter ad plus.

De recipiendis ad ordinē. Capitulum. XIIII.

n Ullus recipiatur ad ordinem infra numerū.xv.annorum uel excedens numerum.lx.annorū, nisi de licētia generalis. Apostate etiam alterius ordinis/& professi cuiuscunq; ordinis uel religionis non recipiantur ad ordinem sine consensu capituli generalis. Nullus etiam illegitime natus recipiatur ad ordinem nisi de licentia prioris generalis. Nullus etiam recipiatur ad ordinem nostrum nisi in cōuentu terre unde est oriundus/exceptis locis terrarum ubi retinetur studium generale propter scolares forenses/nisi de consensu & uoce conuentus illius terre/unde ipse est/si fratres habēt locum in terra illa/uel de licētia speciali prioris ge

neralis. Alii uero habitum nostrum sumere uolentes priusq̃ recipiantur diligenter a priore cũ uno discreto ad minus exa minentur/de omnibus que eorũ ingressum impedire possent .s.an aliquis eorũ sit coniugatus/an seruus/an ratiocinüs ob/ligatus/uel alterius professionis/uel occultam habeat infirmi/tatem/aut excõmunicatus/aut bigamus/uel irregularis. Et si nouitius cum examinatione receptus/ inuentus fuerit in ali/quo examinatorum fuisse mentitus/prior qui ipsum receperat/ eum expellere possit. Cum aũt aliquis nouitius uoluerit fra tribus tribuere aliqua ultra solidos.xl.usualis monete ualen tia uel plus offerat ipsa super altare. Vel coram altari & de ipsa oblatione faciat fieri publicum ĩstrumentũ. Ea uero que pro suis uestimentis nouitius tribuit/in ipsis q̃citius expendã tur. Nullus recipiatur pro clerico/qui non sit competens ad cantandum/uel grãmaticam quod totum prior conuentualis cum consilio & cõsensu fratrum sui conuentus in tribus capi/tulis requisitoꝝ facere possit/de scientia & cõsensu generalis/ uel sui prouincialis. Sed generalis possit recipere quẽlibet/ cum consilio discretorũ conuentus uel loci/ubi fuerit i tribus capitulis requisitorũ. Nullus recipiatur pro commisso/nec ali qua pro cõmissa in aliquo conuentu/sine licentia prioris ge/neralis uel prouincialis/aut eorum uicarii. Nullus etiam ban ditus alicuius castri/uel ciuitatis/uel loci/ex commisso malefi/cio personali/propter quod exularet modo aliquo sine licen/tia prioris generalis recipiatur.

De nouitiis. Capitulum. XV.

P Rior nouitiis magistrum diligentem ad eorum in/struictionem preponat/qui eos de ordine doceat & in ecclesia/& ubicũq; negligenter se habuerit/uerbo uel signo quantum poterit eos studeat emendare & prout po/test debet eis procurare. Cum autem ante eũ de apertis ne/gligentiis delinquentes ueniam petierint / penitentiam dare uel eos in suo capitulo poterit ꝑ clamare. Humilitatem cor/dis & corporis doceat eos habere iuxta illud. Discite a me quia mitis sum & humilis corde. Frequenter pure & discre/

te doceat eos confiteri. Sine proprio uiuere propriam uolun
tatē deserere pro sui uoluntate prelati obedientiam in omni
bus obseruare. Quomō ubiq̃ & in omnibus se habere debe
ant. Ipsos debet/instruere q̃ locum ubi positi fuerint ubiq̃ te
neant. Quomodo sibi danti aliqd/uel auferenti/uel male aut
benedicēti iclinare debent. Qualiter ad chameras se contine
ant. Quomodo oculos sublimes nō habeant. quomodo orēt/
uel quid & q̄ silenter/ut aliis īpedimentū non fatiant. quō ue
niam in capitulo/uel ubicūq̃ reprehensi fuerint a prelato pe
tāt. Si quis autē fratrem suum aliquo modo scandalizauerit
tam diu ante pedes eius prostratus iaceat quousq̃ placatus
eum erigat. Instruendi sunt etiam ut cum nemine conten
dere presumant. In omnibus magistro suo obediant: In pro
cessiōe/sotiū sibi colateralem attendant. Nec loquantur locis
& temporibus interdictis. Neminem penitus iudicent. Sed si
qua ab ullo fieri uiderint/licet mala/uideantur/bona suspi
centur/uel bona intentione facta: Sepe enim humana natu
ra fallitur in iudicio. Non loquantur de absente nisi que bo
na sunt. Disciplinam frequenter suscipiāt. Cum duabus mani
bus bibant & sedendo. Diligenter libros/& uestes/& res/alias
quascunq̃ cōuentus custodiāt. Si quid petitum fuerit ab uno
priore: non petatur ab alio nisi causa exposita. Sed si a maio
re petierint nō uadāt ad minorem. Item confessiones noui
tiorum/ante professionem recipiantur/& diligenter de modo
cōfessionis/& in aliis instruantur. Item nouitii ante professio
nē de debitis se expediant/& omnia alia ad pedes prioris po
nant/ut se ex toto absoluant. Item nouitii infra tēpus sue p
bationis in psalmodia & diuino officio studeant diligenter.
Item nouitii infra annum/ad longinquas partes nisi ob cau
sam necessariam nō mittātur nec in aliquo officio occupent.
Nec uestes eorum ante professionem sine sua uoluntate alie
nentur. Nec ipsi ante professionem ordinentur. Nouitii a p
pinquante tempore suarum professionū mittantur ad priorē
generalem uel prouincialē cum litteris ubi sint scripte uoces/
omnium professorum/suorum conuentuum. Nec recipiantur

ad professionem nisi de prioris generalis uel ipsorũ prouin/
cialis licentia speciali. Si quis autem nollet professionem fa/
cere tẽpore suo a religionis corpore separetur. Item uolu/
mus ꝙ nouiti silẽtium teneant inter se & cum professis & cũ
extrinsecis personis sed de prioris uel magistri sui licentia/p/
sonis prohibitis loqui possint. Item statutũ fuit & ita uolu/
mus & p̃cipimus in uirture sancte obediẽtie & sancti spiritus
quatenus in singulis conuentibus instituatˀ unus magister no
uitiorũ frater aliquis religiosus & timens deũ & si in uno cõ/
uentu sufficiens non inueniatur de cõuẽtu alio assumatˀ qui re
ceptos iuuenes instruat in timore dei & obsuruantia manda/
torũ. Nullus alius frater cõuersetur cũ eis aut quecunq̃ noui
tiũ siue iuuenem ad suã trahat familiaritatẽ. Circa p̃dictũ ma/
gistrũ iaceant & ipse surgente surgant & simul secũ ad eorum
refectorium & alia loca regularia uadant & cum eodem pari
ter reuertantur quicunq̃ alius frater nisi predictus magister
aut alius cui prior in absentia magistri cõmisserit uices suas
cum nouitero aut notabiliter iuuene sequestrauerit se aut cõ
uersationem habuerit: si admonitus per prelatum quorã unũ
uel pluribus non destiterit a cõuersatione & familiaritate hu
iusmodi tanq̃ couictus de crimine puniatur.

De professione. Capitulum. XVI.

m Odus faciendi professionẽ talis est. Ego frater. N. fa/
tio professionẽ & promitto deo omnipotenti/& bea/
te marie semper uirgini/& uniuerse curie celesti/& ti/
bi patri fratri. N. priori generali fratrum seruorũ sancte ma/
rie ordinis sancti Augustini/& omnibus successoribus tuis
obedientiam uiuere sine proprio/& castitatem/& uiuere secũ/
dum regulam beati Augustini toto tempore uite mee in hac
religione. Cum aũt sit alicuicũq̃ sic facienda est. Ego frater
N. fatio p̃fessionẽ/& promitto deo omnipotẽti & beate ma/
rie semper uirgini/& uniuerse curie celesti/& tibi patri fratri
N. priori prouinciali uel priori talis loci/uice gerenti prioris
generalis/fratrum seruorum sancte marie/ordinis sancti Au/
gustini/& oibus successorib⁹ eius obedientiam/uiuere sine p/

prio/& castitatē:& uiuere sm regulam bti augustini toto tēpo re uite mee in hac religione. Et facta pfessione/fiat inde pu blicū instrumentū. Et cōpleat expēsis illius conuētus/unde fra ter qui pfessionē facit/est oriūdus & conseruet in scrineo trium clauium dicti conuētus. Nouitiorum autem uestes/in eorum pfes sione benedicant hoc mō uidelicet. Versus. Ostēde nobis dñe mima tuam. ℟. Et salutare tuum da nobis. Ver Dñe exaudi orōnē meā. ℟. Et clamor meus ad te ueniat. Ver. Dñs uobi scū. ℟. Et cū spū tuo. Oro. Dñe iesu christe/qui tegimen nře mortalitatis induere dignatus es:obsecramus imense largita tis tue abundantiā:ut hoc genus uestimentorū quod sci pres ad inocentie & humilitatis inditium ferre sanserūt:ita benedi cere digneris/ut qui hoc usus fuerit/te induere mereat. Per eun dē christū dñm nostrū. ℟. Amē. Postmodū aspgant aq̄ bñdcā.

De itinerantibus. Capitulum. XVII.

Cum extra locū frēs mittunt/qui eos mittit/unum ipso rum eligat in custodē. Si aūt non elegerit/antiquior re maneat pro custode. Quibus iniungit obedientia p gendi de uno loco ad aliū locū corā iniungēti:flexis genib⁹ se inclinent/benedictionē petentes. Sed anteq̄ de loco exeāt/co ram altari uel imagine btē uirginis marie ad reuerentiā cōcur rant flexis genibus eandemq; cum reuersi fuerint repetētes. Et hanc eandem reuerentiā faciant quotiensc̄ūq; prexerint ex tra locū. Ad alia loca nisi ad ea que missi fuerint nō uadant. Qui aūt delinquerit/& nō se inculpauerit:si consotius uiderit eum incusare cogat. Nihil autē aliorum ultra solidos decē ua lens portare debeant. Sed aurum uel argentum/seu denarios portare nullo mō presumant. Litteras siue aliq̄ scripta trans ferre non audeant:nisi quas coram priore legi audierint. Nul lus cum aliquo solus uadat/qui non habeat habitū nostre re ligionis sine licentia prioris. Nullus uadat ad monasteria fe minarum/uel collegiata seu reclusas:ita q loquat eis/ uel ser uitricibus earum/sine licentia prioris generalis: siue puincia lis puincie/in qua sita sunt dicta loca/nisi cum aliis religiosis & clericis processionaliter:uel ad mortuū siue mortua irent ad

dicta loca & de licentia prioris terre/ubi sunt sita dicta loca; Nullus etiã prouincialis uadat ad dicta loca sine consensu maioris partis capl'i conuẽtus terre/ubi sita sũt dicta loca. Et cũ mittit aliquos frẽs ad aliquẽ dictorꝝ simili modo capitulũ requiratur. Et qui contrafecerit: ipsofacto sententiã excõmunicationis incurrat. Fratres etiam uiatores litteras testimoniales secum ferant:& mox cum ad locum peruenerint eas priori uel suo uicario resignent. Et si non resignauerint:fratres dicti loci eos hospitari non debeant:nec eos ad refectionẽ admittanr. Et si deliquerint in conuentibus ad quos declinauerint: & in prouincia ad quam perrexerint:prior prouincialis uel cõuentualis/seu eorum uicarii:in quorum terris inuenti fuerint: ipsos tanq̃ suos fratres corrigendi/liberam habeant facultatẽ: & per unum mensem omni sexta feria/in pane & aqua ieiunare'debeant. Prior seu uicarius/tales uiatores recipiens/ simili pene subiacere debeat. Statuimus ꝙ licentie notabiles que per priorem generalem uel prouincialem/ uel eorum uicarios fratribus conceduntur/appareant in scriptis;& ipsorum munimine sigillorum roborate. Alioquin tales licentie nulliꝰ sint ualoris. Prior priorem superuenientem honoret. Sed hospites per ciuitatem sine consilio eius nec discurrant nec moram faciant. Et nullus forensis faciat debitum uel questum sine licentia prioris/ad quem declinauerit. Nullus fratrum nostri ordinis possit ire ad priorem generalem/nec prouincialem/nec ad eorum uicarios/quantumcũqꝫ fuerit grauatus/sine licentia sui prelati. Possit tamen litteras mittere ad maiorem non offẽdendo minori/q̃uis minor ipsi sibi contradiceret. Quicũqꝫ frater nostri ordinis litteras uel sigilla prioris generalis uel prouincialis/siue cõuentualis/seu uicarii alicuius eorum/uel etiam ordinis falsificare presumpserit:ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. Statuimus etiam ꝙ si aliquis frater remoueatur de loco in quo conuentualis existit:per priorem generalem uel prouincialem/seu eorum uicarios ad suam petitionem/& importunã instantiã/nullas habeat expensas a loco fiẽdas in suo recessu.

De potestate officialiū Capitulum. XVIII.

Generalis habeat plenariā potestatē in tēporalibus & spiritualibus. Et habeat potestatē dispensandi in qualibet constitutione: cum cōsilio & deliberatiōe pluriū discretoꝝ. Et teneaẗ uisitare per se uel per suos uicarios oīa loca citramontana totius ordinis semel in anno ad minꝰ. Et ultramōtana de triēnio in trienniū. Et habeat plenariā potestatem constituēdi unum uel plures pcuratores ī noīe ordinis uniuersi/in curia romana & alibicūqꝫ quādo uiderit expedire. Et pro manifesta necessitate ordinis possit cōtrahere debitū centū florenoꝝ aureoꝝ/de consilio socioꝝ suoꝝ & nō ultra sine consilio & uolūtate pūincialis italie. Et habeat generalis ab ordine pro suis expensis octoginta florenos aureos annuatim/& si oportuerit ire ad partes alemanie/uel ēt ad curiam romanā/habeat quot fuerint necessarii. Et teneaẗ ac debeat oī anno reddere rationē quatuor diffinitoribus in caplō generalí & pūincialibus qui pn̄tes fuerint/de expēsis per eū factis toto anno pterito: & de oībus introitibus eiusdem āni/ peruētus ad manus suas: ita qꝫ in quolibet caplō generali sciātur introitus & expense/atqꝫ depositū cōitatis ordinis. Prior generalis cū diffinitoribus caplī/eligant oī anno qn̄ generale caplm̄ celebraẗ duo frēs in socios prioris generalis/queadmodum eliguntẗ alii officiales ordinis: de quoꝝ consilio prior generalis faciat correctiones & expēsas: & alia que spectanẗ ad officiū suū: & ad bonnm statū ordinis nr̄i: & eligantur cū aliis officialibus in caplō generali. Et si contingat aliquē dictorū suoꝝ socioꝝ decedere uel alias suum officiū exercere nō posse/prior generalis cum reliquo socio/possit sibi aliū assumere socium/qui eodem fungaẗ officio/ac si esset assignatus per capitulū generale. Et isti duo frēs qui pro tēpore fuerint: si contingat prior generalis mori: uel alia de cā non posse suo fungi officio: tunc possint ac debeāt regere ordinē qnousqꝫ eligatur de nouo prior generalis & confirmeẗ. Et teneanẗ ac debeāt cōuocare priores & fratres discretos singuloꝝ conuentuum/ad ipsius prioris generalis electionē: & tenere caplm̄ inter q̄tuor

uel sex menses/a die mortis uel renunciatiōis prioris genera/
lis. Quod si infra predictum tēpus non fecerint/cadant ab of
ficio suo/& ab omni prelationis officio sint priuati/& sine ha
bitu per triennium/duris cōpedibus alligati/& omni sexta fe
ria in pane & aqua ieiunaturi/& carceri mancipent/& tunc uo
lumus ꝙ prouincialis illius prouincie/in qua mortuus est/uel
generalis renunciauerit/generalatꝰ gerat officium/& ꝙ tenea
tur/ac debeat conuocare predictos fratres/infra quattuor mē
ses ad predictā electionē qui si nō fecerit pene subscripte sub
iaceat. Prouincialis nulliū faciat debitū/ sine parabola oium
prioꝝ sue ꝑuincie. Et utatur officio generali in sua prouin/
cia/nisi generalis aliquid sibi seruare uoluerit. Et teneat ui/
sitare omnia loca sue prouincie/ter in anno ad minus/& plus
si oportunum fuerit. Visitatores mittantur a priore genera
li quando oportunum fuerit/qui excessus priorum/prouincia/
lium conuentualium/& subditorum/diligēter audiant/& emē
dent. Ne uero prelati culpas dissimulent subditorum suo/
rum/uolumus ꝙ prelati qui non fecerint penitentiam per su
os superiores impositam a suis subditis obseruari/ad facien/
dam dictā penitentiā/teneant totuicibus quot ipi subditi de/
liquerint. Et ne priores excusationem aliquam pretendere
ualeāt. Volumus ꝙ prouinciales penitentias in scriptis prio
ribus assignent quas imponunt/pro transgressionibus subdi
torum. Statuimus ēt ꝙ priores cōuentuales possint cōtrahe
rē debitum pro manifesta & necessaria utilitate suorum con/
uentuum/de suorum consilio discretorum/usꝙ ad summā ui/
gintiquinꝙ librarum usualis monete/& nō plus sine licentia
generalis uel prouincialis/uel uisitatorum. Et representent
in capitulo generali/omnia debita & causas debitorum suo/
rum conuentuum. Priores conuentuales non faciāt suos sub
ditos/ad aliquem ordinem promoueri/sine licentia genera/
lis uel prouincialis. Et si frater qui ordinat fieri faciat de sua
ordinatione publicum instrumētum/non teneat penes se/sed
in scrinio trium clauium unde est oriundus. Nec aliquē fra/
trem mittat de prouincia in prouincia/nisi pro utilitate sui cō

uentus. Nec edificet uel destruat aliquod hedificium/sine cōsensu discretorū. Nec faciat finem uel refutationem legatorū uel debitorū/sine cōsilio pdicto. Nec teneat in suo cōuētu p familiari/suū uel alterius fris sui cōuēt⁹ cōsauguineū/aliqua de cā. Habeat aūt plenariam ptātē corrigendi fres in suo cōuentu/fm nras cōstitutiones/hndo cōsciliū cum suis discretis/super grauib⁹ excessibus. Et teneat capitulum omni sexta feria/adminus/& fiat imediate post matutinas/uel cōpletoriū/in quo audeat culpas fratrū. De quacunq̧ re a priore caplm requiritur/illud quod maiori & saniori parti fratrum placuerit obtineat firmitatē/& altera pars minor maiori & saniori parti consentiat & non contradicat/nec abscentet/qui uero contradixerit uel absentauerit superioris arbitrio puniatur. Si uero partes fuerint īequales & discordantes/illa pars obtineat/cui prior adherebit. Nullus frater nostri ordinis possit dare uocem in aliquo capitulo/qui non permanserit per trieniū in ordine nro. Itē uolumus firmiter obseruari/ne aliquis frater nostri ordinis pro obedientia sibi imposita remouenda/seu alia causa/ex qua status religionis possit pati scandalum magnū/seu deuotio & cultus diuinus & religionis obseruantia plurimum ledantur/ad dominos spirituales ciuitatum/uel temporales/seu alios nobiles seculares/recursum habeat sine licentia sui superioris uidelicet generalis/uel prouincialis. Si quis autem contra fecerit pena grauioris culpe plectantur. Item uolumus ꝙ nullus frater nostri ordinis laicum uel conuersum docere ualeat/legere uel cantare quacunq̧ ratione uel causa. Et si contingat aliquem fratrem uel laicū ex sui supbia postulare ut clicus efficiat de ordine expellat: & post modū si ad ordinem redire postulauerit/uolumus ꝙ recipi ualeat/nullo modo/nisi de licētia generalis. Et si cōtingeret ꝙ de licentia generalis reciperetur/tunc uolumus ꝙ per annum carceri mancipetur. Ac deinde officium clericorum nullo modo exerceat. Sed sicut laicus ad honera conuentus admittatur. Item mandamus ꝙ priores cōuentuales teneantur omni mense sicut in antiquis constitutionibus conti

netur scrutinare/ cellas suorum fratrum/& precipue cuiusli/ bet fratri φ scapulare nocturnum habeat/& cum ipso dormi/ at. Non habentes uero comedāt in pane & aqua omni sexta feria quousq; dicta scapularia habuerint. Item uolumus φ omnes fratres nostri ordinis/habentes socidas/denarios uel possessiones/infra duos menses debeant illas suo superiori in effabiliter intimare/ qđ si non fecerint/omnia supradicta ab ipsis penitus aufferantur/& tribuantur illi conuentui unde est oriundus. Et nihilominus continue per sex menses/omni sex/ ta feria/panem & aquam in terra comedant. Carentes omni uoce tam actiua quam passiua. Item precipimus & manda/ mus in uirtute. Sancte obedientie/& sub excommunicatio/ nis pena/quod nullus frater nostri ordinis audeat/negotiari/ nec se de mercantiis quid in tromittere. Et qui contra fecerit perdat mercantias illas/& tribuatur conuentui illi/unde talis frater fuerit oriundus. Et in super sex mensibus omni sexta fe ria ieiunando panem & aquam in terram comedat. Item sta tuimus & mandamus φ nullus frater nostri ordinis possit mo do aliquo ad sacros ordines promoueri/nisi diligenter diui/ num officium sciat. Et si aliquis frater esset in aliquo sacro or dine constitutus & officium ignorauerit non possit ulterius procedere/nec ad sacerdotium promoueri/absq; licentia gene ralis/uel eius uicarii nisi bene in diuino officio sit in structus. Quod si aliquis officialis ordinis super hoc dispēsare presum pserit sine licentia supradicta per annum carceri mancipetur. Item precipimus & mandamus φ quicunq; frater nostri or/ dinis ad ordinem ueniens infra tres annos a tempore sue re/ ceptionis immediate/officium ignorauerit/amplius clericam portare non presumat/sed laicus uel cōuersus efficiatur: & in omnibus honeribus conuentus/sicut laici ordinis penitus fati cetur. Item cū fratres nostri ordinis diabolico spiritu insti/ gāte/sint prompti ad rebellandum/cōuentus & loca nr̄a or/ dinis nr̄i/ac ēt suis supioribus & p̄latis frequēter se rebellent/ & eisdem contumaciē in obediētes existant. Statutum fuit/φ

huiuſmodi tales inobedientes & rebelles: ꝑpetuo carceri mā-cipentur. Ad honeſtatem quantum poſſumus conſeruandam uolumus firmiter obſeruari: ne aliquis frater noſtri ordinis caligas & ſcarpas tantūmodo: aut planulas apertas portare preſumat. Et qui cōtrafecerit: oī ſexta feria per duoꝝ menſium ī panem & aquā in terra comedant ieiunando. Itē precipimus & mandamus ꝙ nullus frater noſtri ordinis dioplidē ſeu farſi-tium de cetero portare preſumat. Quod qui cōtrafecerit tales dioplides ſiue farſitia: ab eis penitus auferantur: & per ſuos ꝓuinciales acriter puniaꝝ. Item cum ad uiros religioſos uitare maxime pertineat omnē doctrinā: nequā: mendacē: & peregri-nam: precipimus in uirtute ſcē obedientie: & ſub pena excōicationis late ſentētie: ne aliquis frater/aliquos libros: ſeu ſcripturas ſciēter & malitioſe teneat: experimenta uana continētes: ſeu quaſcūꝙ alias ſcripturas: in quibus ſit expreſſa inuocatio demonū/uel his ſimiles/ſeu de arte que diciꝝ alchimia nec eiſ-dem utatur. Quicūꝙ autē tales libros uł ſcripturas habent: infra triduum ab audientia preſentiū ea cōburere teneanꝝ. Et ex tunc qui talia tēuerint/aut talibus uſi fuerint: ipſo facto ſentē-tiam excōmunicationis incurrāt: a qua nō poſſit abſolui niſi ꝑ priorē generalē uel ſuū prouincialē/uel conuentualē. Et tunc cum conditione ꝙ ad minus tribus diebus penitentiam faciant grauis culpe. Item quicūꝙ inuentus fuerit aliū falſo de crimine accuſaſſe: uel ſuper eū falſum tuliſſe teſtimoniū/aut ad adhibendū tale falſum teſtimoniū aliqñ: uel alios ſubhonoraſſe: tales cuiuſcūꝙ gradus: ſeu conditionis exiſtāt: ſi ſuper grauiori culpa fuerit teſtificatio: uel ſub honoraſſe memorata: ꝑter ex-cō municationis ſententiā/quā oēs huiuſmodi incurrere uolu-mus ipſo facto cum ad notitiā alioꝝ deuenerit: pena criminoſa debita puniatur. Item moneanꝝ ꝓuinciales & priores conuē-tuum: ꝙ nō ꝑmittāt fratres ſui ſine euidenti neceſſitate diſcur-rere per conuētus aliquo tēpore: & ꝑſertim in quadrageſima: ſancti martini. Et ſi iuerint non pro utilitate ordinis uel ſuorū conuentuū/ꝙ conuētus ad quos declinauerint: non teneaꝝ eis facere pictantias. Cum extra locū prior pergit ſuū uicariū in

stituat/officiũ cuius erit habere diligentiã circa cõuentũ & cor rigere delinquentes:& in aliis quantũ ei assignauerit uel commiserit ipse prior. Item prior legi faciat oẽs constitutiões ordinis corã fratribus saltem uicibus sex in anno. Item statuim⁹ ꝙ ꝓuinciales & priores oẽs dictas constitutiones/ẜm suã possibilitatẽ obseruare non faciẽtes per unius mensis spaciũ a suis officiis sint suspensi. Statuimus ꝙ priores conuentuales non exeant de suo conuẽtu/post tertiũ diem moraturi absq; licentia maioris partis fratrũ suoꝝ conuentuũ. Nullus etiã frater nr̃i ordinis fiat cõpater alicuius secularis/sine licentia generalis. Et etiã nullus cuiuscũq; sit dignitatis/conditõis atq; status/ sub aliquo doctore in canonico uel iure ciuili studere audeat uel ꝑsumat/sine licentia capl̃i generalis/ne studia ordinis nr̃i magis proficua impediri ualeant:& qui cõtra fecerit sententiã excõicationis incurrat. Volumus insup & mandamus/ut studentes in grãmatica/loyca uel philosophia/nisi per annoꝝ triũ spaciũ in supradictis/uel in supradictoꝝ studiis non morent̃. Et qui ĩ fine pretextatu tẽporis nõ fuerit sufficiens ad audiendũ scientiam altiorẽ/inferiori & superiori scientia sit priuatus/ & deinceps per prelatũ aliquẽ/preter generalẽ ad studiũ non admittatur. Sed ut amplius studii cõmoditatẽ habeãt:uolum⁹ ꝙ priores eosdẽ studentes ab honeribus cõuentuũ subleuare studeãt quantũ possunt. Vt autẽ fiant oĩa in aperto eoipso quod suũ est:non ualeat euentu aliquo defraudari. Volumus & mandamus ꝙ nullus frater nostri ordinis/fardellũ uel rem aliam/ sine sui prelati expressa licentia deponere debeat extra locum. Et qui contrafecerit ipsa re priuet̃/ẜm superioris arbitriũ amplius puniendus. Ad honestatẽ & modestiã ordinis preseruandam nolumus ꝙ deinceps frẽs in cellis uel alibi iaceant sociati. Itẽ statuimus ꝙ oĩa bona fratris qui morit̃/ueniant ad conuentũ: unde frater qui morit̃ est oriundus/exceptis uestimentis & lectisteniis/cõtrarium autem facientes/per biennium priuent̃ uoce actiua & passiua:& nihilominus ad dictarum rerum restitutionẽ cogantur. Mandamus insuper ꝙ nullus ꝓuincialis seu quicunq; officialis nostri ordinis librum seu quamcũq; rẽ aliã

fratris defuncti accipere uel recipere ualeat nullo modo : sub pena priuationis officii. Item statutũ fuit ꝙ nullus frater nostri ordinis possit facere testamentũ/seu de bonis ad ei⁹ usũ cõcessis disponere ualeat/nisi haberet aliqua/que de iure conuentui suo cedere non deberent. Que per priorem uel procuratorem statim restituantur. Quod si testamentũ fecerit/ipso facto sit irritum & inane:& nullius roboris siue fraternitatis existat. Insuper precipimus ꝙ talis frater non possit ĩ cimiterio sacro sepeliri:nec pro ipso diuinum officium celebretur. Item quicũq; de crimine/pro quo in seculo pena mortis plecti deberet. Sicut est ministratio ueneni:appositio ignis ad mortem:uel indicibile uitium sodomie/& similibus notabiliter suspectus fuerit habitus/fiat diligens inquisitio contra talem/per priorẽ generalem uel puincialem/ad quem primo peruenerit suspectio memorata. Et si contra quem uiolente suspectiones apparerẽt talis ponatur ad partem in loco tuto:ubi igitur ministrẽt panis & aqua tm̃. Iuxta discretionẽ prelati/pro ueritate super huiusmodi uitio extorquenda. Quicũq; uero tale crimen cõmiserit & confessus fuerit uel conuictus:in carcere iudicialiter recludatur:aliis penis macerandus ibidem plus uel minus iuxta delicti / & persone qualitatem & circũstantias/ & alias alleuiantes/uel etiam agreuantes/a quo carcere nequeat liberari:ante unum annum uel minus/nec tunc nisi per priorem generalem. Si uero reciduauerit/pena duplicetur eidem. Si uero tertio reciduauerit/de indicibili uitio:ul' familiaritatem cum iuuenibus secularibus uel regularibus habuerit/que suspecttione nõ chareat/tanq̃ conuictus legitime habeatur. Item declaramus/ ꝙ frater qui ex culpa claustratur nulli persone seculari debeat loqui/nisi de licentia expressa/que sine causa expressa concedi nõ debet. Extra refectorium nisi causa grauis infirmitatis non debet comedere nec notari ad aliquod officium. Nulli alii fratri nisi sit sacerdos ad loquendum se debent iungere nisi de licentia prelati:etiam pro qualibet uice. Sed orationi & in humilitate & studio sit intentus/quã diu culpa exigente/in tali tenebitur statu. Prohibemus insuper ꝙ nullus secularis recipiatur

in domo ad comedẽdum cum fratribus: cuiuscunq̧ conditionis existant sine prioris generalis/uel eius uicarii licentia speciali/ Item statuimus ꝙ nullo modo priores faciant sacriste/uel procuratoris officium/uel pertinentes ad easdem. Et qui contrafecerit/suo sit priuatus officio: & sex mẽsibus careat uoce actiua & passiua. Et hoc si in conuentu illo sint ultra quatuor fratres. Item statuimus ꝙ nullus frater nostri ordinis tenere audeat equos: & qui contrafecerit equum illum amittat: & sit illius conuentus/unde est frater oriundus. Item uolumus & mandamus ꝙ nullus prior nostri ordinis det uel dare permittat carnem fratribus suis in conuentu/nisi tribus diebus in septimana/sub pena priuationis officii/absq̧ licentia sui superioris. Volumus insuper & mandamus/ꝙ elemosyna ad ianuã ſm facultatem conuentuum a fratribus nullo tempore obmittatur. In quolibet conuentu sit unus procurator electus a maiori parte sui conuẽtus. Ad cuius manus perueniant omnes denarii/uel per elemosynam conuentui erogati & delegati/ uel quomõcũq̧ ad manus fratrũ peruenerint/quos de licẽtia sui superioris expendere debet & dispensare. Scribatq̧ omnes denarios quos reperit & expenderit/de eis priori & discretis redditurus rationem omni mense. Et caueat dictus procurator/ne faciat finem/uel refutationẽ legatorum/sine prioris & discretorꝫ consilio. Et uolumus ꝙ priores officium procuratoris gerentes qui non reddiderint rationem dicti officii/ut in constitutionibus superius continetur: unam disciplinam in capitulo generali recipiant. Et semel in terra panem & aquam comedant: & plus ad arbitrium generalis & diffinitorum/prout magnitudo culpe exegerit. Insuper in quolibet conuentu sit unus subprior/qui similiter eligatur a maiori & saniori parte capituli sui conuentus: qui de consensu prioris fratribus tam sanisq̧/ infirmis atq̧ forensibus/in uictu & uestitu dispenset necessaria diligenter. Sacrista eligatur prouidus/ discretus & sollicitus: qui circa officium suum diligentet curam habeat & honestam: qui non mutuet/nec det/nec alienet quicquam de suo officio alicui fratri/uel extrinseco/sine licentia sui prioris.

Refectonarius sit prudens & sobrius/qui panem & uinum/ aliaq; omnia ad mensam pertinentia/sub diligenti custodia teneat atq; conseruet. Et quottidie panē & uinū/& alia que expedierint seruitoribus tribuat/cui postquā fratres de secūda mēsa comederint/omnia resignent a seruitoribus ipsius mense. Portanarius sit prudēs & securus qui diligente r queciiq; pertinent ad tale officium exequatur.

De prohibitionibus. Capitulnm. XIX.

Nullus teneat denarios ad usum sibi concessos/nec ēt denarios alienos/nec detur licentia alicui/ penes se tenendi eos sed deponi debent in scrinio triū clauium. Possit tamen frater deponere apud priorē/ subpriorē/ procuratorē/uel sacristā/usq; ad quātitatē decem solidorum usualis monete & nō plus: de licētia prioris. Et cuilibet dictorum officialium sit licitum tenere apud se de sua pecunia/ usq; ad quantitatē predictā. Et qui contrafecerit/talis pecunia auferatur ab eo. Et sub prior/uel procurator/uel sacrista/ tale depositū reddere nō debeat/sine licentia prioris: de cuius etiā licentia expēdant. Et ille qui habet in deposito expēdere nō debeat sine licētia illius cuius sunt. Nullus etiam alicuius rei depositum recipiat/seu alteri cōferat/sine licentia sui prioris. Nullus uendat librū ul' aliquā aliā rem in ordine supra preciū quo constitit. Nec liber ullus conuentus alicuius uendat/nisi de licentia prioris generalis uel prouincialis cuius precium totum uertat in librum uel libros alios prout maiori parti capituli placuerit. Nullus pr̄sbyt̄ nostri ordinis audiat cōfessiones fratrum nostrorum nec hominum secularium siue mulierū/sine licentia prioris generalis uel sui prouincialis. Cōcedimus tamen q sacerdotes se innicem absoluere possint/exceptis casibus spectantibus ad priores. Etiā uolumus q nullus frater/laicus siue conuersus clericam portare possit. Volumus etiam q priores conuentuales teneantur scruptari casitulas/scrinea/& perulas fratrum/in eorū absentia semel immense. Similiter generalis prior & prouincialis/& uisitatores in sua uisitatione teneantur scrutari omnia supellectilia

priorum & subditorũ. Et si aliqua inueniuntur ibi prohibita/ reducanẽ ad cõitatem illius cõuentus/in quo fit scruptinium. Mulieres non/dimittanẽ in cho rũ ordinatũ ire nisi in quattu/or festiuitatibus dñe nostre:& in die ueneris sancti/& quãdo/cunq; populus pcessionaliter ueniret/& in aduentu epĩ/& in festo pprii loci ẽt tẽpore indulgentiarũ. Et nullus loquatur mulieri extra confessionẽ/nec eã audiat solam/nisi in confessio ne & psente fratre uel uidente uel aliqua alia honesta psona. In quolibet conuentu ubi competenter fieri põt fieri debeat unus carcer.& emantur compedes ferri. Nullus mittat litte ras alicui frĩ uel extrinseco/nisi prius ostẽdaẽ priori. Et si mis se fuerint ab extrinsecis alicui nostro frĩ/prius suo priori pre/sentẽ. Nullus eligaẽ in priorẽ generalem/uel in suum uica/riũ/uel in uisitatorẽ qui continuos quattuor annos nõ stete/rit in nostra religione. Nullus uendat/uel emat/uel det ali/quid/uel recipiat oculte sine licentia sui prioris. Et qui cõtra fecerit/perdat rẽ illã.& secũdũ arbitriũ prioris puniaẽ. Nul/lus iplicet se placitis uel causis siue sit distributor aut dispen sator alicuius rei mobilis uel immobilis extrinsecorũ uel no/uitiorũ sine licentia sui prelati. Nec etiã ipse prior sine licẽtia discretorũ sui cõuẽtus. Nullus prior cõuetualis uel subdit⁹ audeat mouere qstionẽ uel querimoniã facere in romana cu/ria/nec ipetrare ne ipetrari facere litteras aliquas sine prioris generalis licẽtia speciali que eius sit sigillo munimine robo/rata/aut siquidẽ puincialis similiter. Cũ uero per eosdẽ ui/delicet generalem uel puincialẽ aliqd priuilegiũ ipetraretur/ illi soluant expensas/ad quos ipsum priuilegiũ noscit perue/nire. Nullus officialis cuiuscũq; dignitatis sit in ordine nr̃o/dare possit licentiam fratribus comedẽdi carnes cum seculari bus in loco frum/pter generalẽ Nullus prior cõuẽtualis pos sit alienare bona mobilia cõuentus sine licentia maioris & sa/nioris pris frum sui cõuentus/imobilia uero/sine licentia prio/ris generalis. Nullus fr nr̃i ordinis uadat uel mittat ad ali/quã psonã extraordinẽ p absolutione alicui⁹casus/qui nõ pos sit absolui i ordine. Sed si uult ire uel mittere/uadat aut mit/

tat de licentia sui supioris/tamen seruata semp ordinis correptione. Et qui cōtrafecerit ipso fcō sit priuatus/q uero officiū non habuerit/ſm arbitriū supioris puniat. Nullus frater nri ordinis pcuret p se uel per aliū aliquod beneficiū extraordinem & si fuerit electus ad aliquod platiōis officiū/ nullo modo acceptare presumat/sine licētia capituli & prioris generalis & si absq licentia predicta/acceptauerit ipso facto sententiam excōmunicationis incurrat.

De leui culpa. Capitulum. XX.

Leuis culpa est. Si qs mox ut signū factū fuerit/nō relictis oībus/cum matura festinatione defferat se ppa rare/ut ad ecclesiā cōposite & ordinate/qn debuerit ueniat. Si qs ad gloriā primi psalmi nō adfuerit. Si quis icho ro male legēdo uel male cātando offendēs non statim se corā oībus humiliauerit. Si qs diuino intentus officio uagis oculis & motu irreligioso leuitatē mētis oñderit. Si quis in dormitorio uel in cellis aliqd ingerudinis fecerit. Si qs lectionē statuto tpe nō puiderit. Si qs ad aliud legere uel cātare psūpserit q̄ cōis cōsensus pbat. Itē leuis culpa ē. Si qs in pdicatiōe ul' alibi aliqd ociose locut⁹ fuerit ul' egerit. Si qs disolute ridēs chachinis uel ludis dcis ul' factis ad ridēdū alios cōcitauerit: Si qs oculos uagos p plateas & uilas eūdo ad uarietates frequēter direxerit. Si qs ad lectiōes dormierit. Si qs tpib⁹ statutis cū aliis lectionē auditur⁹ nō adfuerit. Si qs libros interdictos legerit. Si qs eccl'ie uel altaris ornamēta neglīgēter tractauerit. Si qs uestes suas uel libros statuto loco hōesto non deposuerit uel negligent tractauerit. Si qs indumēta uel alia data frī/uel cōcessa sine ipsi⁹ licētia accepit. Si qs aliqđ utēsiliū fregerit uel pdiderit. Si qd cibi uel potus effunderit. Si liber in quo legēdū ē cuiusq̄ neglectu de fuerit. Si qs dixerit aliqd uñ offendant fres uel egerit. Si qs potū uel cibū añ bñdictionē sūpserit.. Si qs iu cōuētu hora qua debet uēire distulerit. Si qs ad capl'm uel collationē nō uenerit/uel cōi refectioni nō īter fuerit. Si qs cū iuramēto ut in loquēdo fieri solet aliqd negauerit uel affirmauerit. Si qs turpē ſmonē uel uanilo

quiam dixerit uel qd grauius est in usu habuerit. Si qs eorum q officiis presunt ut priores in cõuentu custodiendo. Magistri i docẽdo/Studẽtes i studẽdo/Scriptores in scribẽdo/cãtores in officiis suis procuratores in exterioribus procurandis/uestia-rii in uestibus puidendis & custodiendis/& reficiendis/ifirmo rũ custodes in infirmis custodiendis/& pcurãdis/& mortuis ne cessarie ministrãdis/& ceteri i officiis suis ut i iũctũ ẽ eis negli-gentes fuerint. Clamatis uel clamantibus se de supradictis det penitentia fm q prelato uidebitur expedire.

De graui culpa. Capitulum. XXI.

Grauis culpa est. Si quis inhoneste in pñtia seculariũ cũ aliquo cõtẽderit. Si qs alicui fratri obrobriũ dixe rit. Si qs mãdatũ de idustria dixisse dephẽsus fuerit. Si quis silentiũ non tenere in cõsuetudinem duxerit. Si quis culpã suã uel alterius defenderit: Si quis clamans in clama-tione sua iurgium fecerit. Si quis in illum a quo clamatus est uel in quẽlibet alium maledicta seu uerba in ordinata & irre-ligiosa/malitiose inuenisse deprehẽsus fuerit. Si qs fratri pre teritam culpam pro qua satisfecit in properauerit. Si quis ma la de patribus uel fratribus uel domibus fratrũ suorum mali tiose euomerit. Si quis procedẽs ubi femine sunt oculũ fixe-rit si/tñ hic in usu habere uoluerit ul' cũ femina solus non de cõfessionibus uel honestis locutus fuerit. Si quis ieiunia insti tuta ab ecclesia sine cã & licẽtia fregerit. Pro huiusmodi cul pis & hiis similib⁹ ueniã petentibus & non clamans tres cor-rectiones in capitulo dent & trib⁹ dieb⁹ in pane & aqua ieiu nent. Clamatis uero una dies & una correptio/ semp addat. Preter hoc aũt psalmi & uenie fm q discretiõi prioris uisum fuerit pro qualitate culparum in iungantur eisdem. Eadem pena digni sunt qui post q̃ missi fuerint sine licentia reuerti presumpserit uel ultra terminum sibi asignatum moram fe-cerint. Vel si quis uictu & uestitu ita q exinde scandalum ge neretur uel pro qualibet alia re murmurauerit. Caueat au tẽ quilibet fr ne incuset aliquẽ de crimine nisi posse pbare. Quod si acusatus negauerit & accusans in pbat iõe defecerit

ſm exigentiã culpe grauius puniatur. Sed ne uitia occultetur plato suo nũciet quod audiuit & uidit.

De grauiori culpa. Capitulum XXIII

g Rauior culpa est: siquis per contumaciã & manifestam rebellionẽ inobediẽs prelato suo extiterit uel cum eo intro uel foris pterue contẽdere ausus fuerit. Siquis p conspirationẽ uel coniurationẽ uel malitiosam concordiã aduersus priores uel prelatos suos manifeste se erexerit. Siqs tamẽ frat non malitiose sed in ueritate aduersus prelatũ suum aliqd habuerit quod tolerari nõ debebat nec deceat prius eũ inter se cum omni humilitate & charitate de sua correctione admoneat. Qui si frequenter admonitus se corrigere neglexerit uel contẽpserit priori puinciali significetur uel uisitatorib⁹ cum ad eundem locũ deuenerit uel diffinitoribus puincialis seu generalis capl'i. Aliter platos suos subditi infamare nõ psumant. Siquis pcussor fuerit. Siquis in furto dephensus. Siqs rem sibi collatã receperit: maxime eorũ que prohibẽtur recipi uel collatam celauerit quẽ beatus augustinus furti iudicio dicit esse condẽnandũ. Siqs in peccatũ carnis lapsus fuerit. Quicũq; enim frater nostri ordinis peccatũ carnale cũ aliqna persona cõmiserit & occultũ fuerit nõ possit absolui nisi a priore generali uel puinciali seu conuẽtuali. Siqs aũt a pdictis talẽ absoluerit illa absolutio nll'a sit: sed ſm arbitriũ supioris puniat. Si uero prior cõuẽtualis ĩ tale peccatũ lapsus fuerit ad generalem uel puincialem pro absolutione uadat: tamẽ absolui poterit ad cautelã ab aliquo sacerdote nostri ordinis donec pdictorum uidelicet generalis uel puincialis habuerit copiã. Si uero tale peccatũ notoriũ fuerit solum pro huiusmodi absolutione ad generalẽ uel prouincialẽ recurrat: & nullus prior cõuentualis alicui alii sacerdoti cõmittere ualeat uices suas sup casibus pdictis nisi frater qui deliquerit esset ĩ casu mortis tũc dictus prior poterit cõmittere alicui discreto sacerdoti qui cũ eo misericorditer absolutionẽ dispenset. Siqs extra locum in tale peccatũ lapsus fuerit uel erit: frater qui cum eo est studeat excessum eius q̃citius corrigendũ suo intimare plato. Corre-

ctus uero ad locũ in quo talis qui cõmiserit/ulterius nõ redeat nisi ita religiose conuersatus fuerit/ꝙ per diffinitores illuc reuersurus merito iudicet. Si uero huiusmodi peccatũ erit occultum/disquisitione secreta: ſm tẽpus & personã condignã agat penitentiã. Siqs autẽ peccauerit/& confiteri uoluerit socio suo alias cognoscẽti: frater confessionẽ illius non recipiat/nisi tali conditione/ut cum opportunũ fuerit/ipsum incusare possit. Itẽ siqs in predictũ peccatũ aliquam personam seducens induxerit uel uiolentiã fecerit/si legitime contra eum probatũ fuerit/ pena infrascripta puniatur. Quod de duobus sic intelligimꝰ etiã si carnis lapsus non sit subsecutus: uidelicet ꝙ seducens cũ habitu: & uiolentiã inferens sine habitu per spacium sex mensiũ omni sexta feria comedat in terra in pane & aqua ieiunando. Statuimus ẽt & in uirtute salutaris obedientie/precipiẽdo mãdamus/ne fratres aut frater contra aliquos uel aliquẽ falso audeant conspirare: ꝙ siquis hoc attentare presumpserit/ifrascripta pena puniat. Oẽs tales mittant in carcerem sine habitu duris cõpedibus alligati ibidem omni quarta & sexta feria ĩ pane & aqua ieiunaturi: ꝓ inde non exituri sine licẽtia prioris generalis. Et stent sicut nouitii. Et nulla dominatio detur eis alicuius officii quousꝗ cum ipsis aliter a generali caplo fuerit dispensatum. Grauior etiam culpa est. Siquis in locis nostris uel extra aliquid furtiue acceperit: & non nisi a priore generali uel prouinciali seu conuentuali absolui possit. Sed siꝰ talis in furando semel aut pluries excesserit quãtitatẽ decem solidorum usualis monete: solũ a priore generali uel prouinciali absoluet. Et si dictũ furtũ fuerit notoriũ in quantitate predicta/semel uel pluries perpetratũ. Talis fur ponat in carcerem inde non exiturus sine licentia speciali prioris generalis: & ꝑter hanc penitentiã prout exegerit culpe magnitudo: grauiꝰ puniantur: & ꝓposse ad satisfactionẽ cogatur. Siquis sibi obediẽtiam uel alteri iniunctam per se uel per aliũ cum personis extra ordinẽ scienter: & ex deliberatione ꝓcurauerit reuocari/puniatur/iuxta arbitriũ obedientiã cõmittẽtis: & tales stent sicut nouitii: & nulla dñatio detur eis alicuius officii: quousꝗ cũ eis ali

ter a caplo generali/uel per prioré generalé dispensatú fuerit.

De grauissima culpa. Capitulum. XXIII

Grauissima culpa est/qui nec culpas timet admittere/& penas recusat ferre:de quo preceptú est patris nri augustini/ut etiá si ipse nó abscesserit de nostra societate proiiciatur. Hic quidé habitu exutus & uestibus secularibus indutus exire compellendus est. Et ita sicut a corde pfessioné abiicit.& accepta professionis insignia ea deponere cogat/si tñ usq ad horam illam sani capitis integri sensus extiterit. Nemini uero alteri sua qualibet occasione est danda licentia recedendi ne ordo & canonica disciplina ueniát in contéptú dú habitus religióis canonice despicit í indignis:& maxie recusátib pniam í subscriptis:grauissima culpa é.s. Si aliqs frat nri ordis cuiuscúq conditionis sit/fieret cópater alicuius sine licentia sui superioris. Item siquis frater nostri ordinis professus/ possessiones cuiuscúq status uel socedas/tenuerit sine licentia prioris generalis & ultra penam grauissimam/sit excómunicatus/& pdat ea. Siquis etiam ad taxillos luderet uel ad alium ludú ubi pecunia uel aliquid aliud ponat sit cú quocúq/& recuset pniam grauissime culpe subiaceat. Grauissima etiá culpa est: si aliquis tétatus a diabolo/fratrem percusserit/ita q faciat sanguinem/& talis excómunicatus sit a qua recusans pniam nisi a priore generali:uel eius uice gerentibus/possit absolui.

De apostatis. Capitulnm. XXIIII.

Quicúq facta professione de ordine exierit & apostata uerit: siue retineat habitú siue non/sibi triú dierú terminú/ita q primus dies sit pro primo termino: secúd pro secúdo:tertius pro tertio:& peréptorio assignamus. Quod si elapso dicto termiuo non reuersus fuerit/prelato suo humiliter petens/ipso facto sententiá excóicationis incurrat. Post uero redditú suú p annú unú in singulis septimanis semel í pane & aqua in terra comedédo/ recipiat unam disciplinã/& stet sicut nouitius in choro & in mensa:& nullú officiú cómittatur ei. Et si presbyter fuerit nó audiat confessiones/donec p priorem generalé fuerit cum eo misericorditer dispensatú. Et si eo

tpe quo stetit in apostasia matrimoniũ contraxit/& infamẽ ui-
tam duxit/ſm arbitriũ prioris generalis/grauius puniat. Et si
secũdo exierit/& iterũ redierit/duplicet ei pena. Nullus tamẽ
prior fratrem aliquẽ apostatũ ordinis nostri/qui secũdo exie-
rit recipe ad ordinẽ aliquo mõ presumat/sine licentia general'
expressa/que appareat in scriptis suo munito sigillo. Et siqs
contra p̃sens statutũ receptus fuerit/habeat pro nõ recepto &
recipiens/ſm generalis arbitriũ puniat. Et si tertio exierit/tri-
plicetur ei pena:& anni quibus stetit in apostasia/nõ computen
tur quo ad locũ:sed sit sub oĩbus illis qui habent plures ãnos
in ordine/q̃ habuerat ip̃e qñ exiuit/ Preter dictas penitẽtias: p
quiquienniũ nullo fungat officio. Et qui apti non sunt ad p̃la
tionis officiũ/uox illo℞ in nullo per quinquiẽniũ capit̃lo admit
tatur. Poterit tñ prior generalis p culpe qualitate/cũ ipsis hũc
rigorẽ misericorditer disp̃ẽsare. Apostate aũt ad ordinẽ reuer
tẽtes/dũ sunt in pnĩa/ad sacros ordines nõ p̃moueant. Nec ẽt
frẽs solẽnẽ pnĩam faciẽtes.s.cũ sine habitu pnĩas nõnullas faci
unt:uel cũ priuant/uel suspendunt a celebratione misse:siue a
cõfessionib⁹audiẽdis/siue a p̃dicationib⁹ faciẽdis/seu ẽt a lecto
ria/nõ solũ ad sacros ordines/nõ debẽt p̃moueri:sed nec etiam
ad ullũ p̃lationis offm̃ debent assumi. Nullus exiticius ordĩs
nisi recipiat ad ordinẽ/sine licẽtia prioris general':nec absq ea
prouincialis alterius p̃uincie/exiticium recipiat.

De capitulo generali. Capitulum. XXV.

Tatuim⁹ q capl'm generale fiat quolibet ãno in Kal'as
maii/ad qd uenire debẽt:prior generalis & socii sui &
oẽs p̃uinciales/& qlibet prior cõuẽtual' de loco ubi sũt
xiii. frẽs p̃fessi/ueniat cũ duob⁹ sociis discretis/electis a maiori
& saniori parte sui conuentus & capl'i. De loco uero ubi sunt
duodecim fratres tm̃ uel infra:ueniat cum uno socio tantum.
Et omnes predicti sint in loco ubi capitulum est celebrandum
pridie Kalẽdas maias/& nõ ante. Quod siquis ante predictũ
terminũ ueniret absq licentia generalis:secũdum eiusdem ar
bitrium puniatur. Si uero qui electi sunt ad capitulum/uenire
nollent:& obstinati starent: contra obedientiam disp̃ensatam

incurrant/& quottidie panem & aquã in cõuentu in terra co-
medãnt/donec fratres ab ipso capitulo ad locum ubi fuerin-
reuertãntur. Excepto si a quibus electi sunt non absoluantur/
& loco eorum alii eligantur. Quicunq etiã/uel alius officia-
lis ad capitulum uenire neglexerit/iuxta arbitriũ prioris gene
ralis puniatur/nisi de eius licẽtia uel prouincialis remaneret.
Nullus aũt frater nostri ordinis qui ad generale uel prouin-
ciale capitulum electus fuerit a fratribus in discretum per ali-
quẽ officialem/cuiuscunq sit dignitatis in ordine ẽt si omnes
casus generalis haberet priuari possit a dicta electione/nisi es
set excõicatus/uel in aliquo casu sit propter quem incarcera-
ri deberet. Generalis tamẽ quẽlibet absoluere poterit/cũ ui-
derit expediri. Si autẽ aliquẽ uel aliquos de predictis qui de
beret esse in generali uel prouinciali capitulo non uenisse cõ
tingerit/non possint alicui committere uices suas/& nihilomi
nus per eos qui uenerint capitulũ celebretur/incipiẽtes in klẽ
dis maii/hoc ordine. Primo inuocetur aduocata nostra/cum
multa reuerentia genibus flexis dicendo. Salue regina sine
nota. Cũ uersu. Ver. Ora pro nobis &c. ℟ ut digni. Et ora
tiõe. uidelicet Concede nos famulos tuos. Post modum au-
diantur sermones/qui breuiter fiant/ si qui sint facere uolen-
tes & eis impositum fuerit per priorem generalem. Sermoni
autẽ interesse poterint/qui uolue rint/ad eorum edificationẽ/
quo finito quia indigentibus quã citius subueniẽdũ est. Obi
tus fratrũ in ipso anno defunctorũ in cõi recitetur. Et fiat eis
cõmunis absolutio/dicẽdo deprofundis clamaui Cũ kyr. xpel.
kyr. Pater noster. & cum uersu. Ver. A porta inferi. ℟ Erue
dñe. & cum Oratione Absolue qs dñe. Et sic omnes qui non
sunt de capitulo exeant. Deinde a fratribus qui sunt de ca-
pitulo/quattuor eligãtur diffinitores/hoc modo. Quilibet eli
gentium prius scribat nomen suum/& postea nomina diffini-
torum electorum/& sic inde publicentur in medium/expressis
nominibus eligentium & electorum/Et nullus eligatur in dif-
finitorem nisi de triẽnio in triennium. Et caueat eligentes ne
aliquam faciant electionem in capitulis persuasione aliquo-

rum:uel quacunq; alia malitia/sed solum sicut dñs eis inspi/
rauerit. Diffinitores cum electi fuerint statim inter se & cũ
omnibus silentium teneãt/nisi tres eorũ fuerint cũ priore ge/
nerali/sine licentia ipsius capituli. Quibus stati generalis &
prouinciales & alii priores sigilla cũ litteris sue plationis resi
gnent. Postmodũ prior generalis cum dictis quattuor diffi/
nitoribus/corrigãt priores prouinciales & conuentuales/si de
grauioribus excessibus fuerint icusati. Deinde elligant duo
fratres sacerdotes qui sint de capitulo cum generali ad corri
gendum diffinitores/de eorum excessibus/ante capitulum cõ
missis. Postea si que cõstitutiones noue presentate fuerint/di
spensetur in eis/pro ut maiori pti capituli placuerit/& nõ scri/
bantur cũ aliis antiquis sed in quoddam uolumine de per se/
donec fiant & confirmẽtur/per tria capitula/annuatim facta.
Et nulle constitutiones recipiantur/uel discutiantur in capitu
lo generali/nisi que ab aliquo cõuentu misse fuerint & sigilla/
te sigillo dicti conuentus. Postmodũ. generalis cũ diffinitori
bus eligant priores ꝓuinciales & cõuentuales & subditos di
spensent per oĩa loca ordinis nostri. Et recomendatis bene/
factorib⁹/& aliis utilibus pertractatis/legant priores prouin
ciales & conuentuales/cũ sibi subditis totius ordinis. Quib⁹
lectis campana pulsetur:& te deũ laudamus cãtetur/cũ uersu
& oratiõe. uidelicet. Ver. Ora pro nobis. ℟. ut digni Ora/
tio Concede nos famulos tu. Postea uero fiat cõis cõfessio
& absolutio/& perseuerantib⁹ benedictio. Hec eadem forma
seruetur in capitulo ꝓuinciali semp ꝓcedendo in capitulo ge
nerali more sollito. Et fratres generalis capli/nisi omnes cõ
senserint nõ possint aliquid uariare uel reuocare pro presenti
dicto caplo. Simili modo generale statutũ ordinis uel cõsue
tudinẽ diu obtemptam/& cõiter approbatã in ordine/nec ge
neralis nec ꝓuinciales/aliquatenus ualeant immutare/nisi per
tria fuerit capitula cõtiua hoc approbatũ. Statuimus q nul
lus frq ꝓ tpe eliget in diffinitorẽ/tã generalis q̃ prouincialis
capli ad aliqd sumat platiõis officiũ in dicto caplo tñ ipsi dif
finitores/anno illo possint sibi eligere locũ/ubi cõuẽtualis ua/

leāt residere/ita ꝙ in dicto loco ab omni questu & aliis hone-ribus conuentus ꝑterꝗ alectionis uel predicatiōis officio/sint penitus exēpti/poterunt etiā predicti diffinitores in sequenti futuro capitulo ꝓximo celebrando/sicut ceteri officiales/uo-cē dare/etiā si non cōtingat idiscretos eligi a fratribus cōuen tuū/ubi pro tēpore cōuentualiter morabunt/& eis tanꝗ discre tis ꝓuideatur in expensis si ad dictū capitulū uenire uolue-rint. In capitulo quoqꝫ generali uel prouinciali/non comedā tur carnes durante capitulo. In uirtute sancte spūs & obedi entie ꝓcipimus firmiter obseruari/ne quis cām depositiōis ge neralis uel prouincialis uel eorū excessum uel correctionē uel secretū capituli seu dissessiones diffinitorū seu aliorū fratrū/ unde ordo noster turbari uľ infamari posset audeat neqꝫ pre sumat/extraneis scienter publicare. Si quis autē ex delibera tione cōtrafecerit/ tanꝗ excōicatus & scismaticus/atqꝫ nostri destructor ordinis habeat/& quousqꝫ satisfecerit a cōmunio-ne omniū/sit penitus alienus. Eadem distinctiōe precipimus/ ne quis uerbo uel facto ad diuisionē nostri ordinis audeat la borare/qui si contrafecerit/pene subiaceat supradicte. Item statuimus ꝙ dicti diffinitores habeant plenariā potestatē su-per excessum generalis corrigendo/& ipsa sententia inuiola-biliter obseruetur. Ita ꝙ nemini liceat ab eorū sententia ap-pellare:& si appellatum fuerit/friuola sit/& nulla appellatio habeatur. Appellationē etiam in ordine nostro omnino pro hibemus/cum non uenerimus contendere/sed potius delicta corrigere. Nullus religiosus siue alterius ꝓfessionis/nullusqꝫ secularis/uľ cuiuscunqꝫ ordinis seu dignitatis/uel professionis tractaribus capituli nostri aliquatenus admittatur. Prior ge neralis & diffinitores in quolibet capitulo determinent tem-pus & locum/in quo sequens capitulum debeat celebrari.

Deo gratias. AMEN.

De constitutionibus nouis per dominum clementem papā sextū traditis & concessis ordini fratrum seruorū alme gloriose uirginis marie. Capitulum. XXVI.

CLemēs ep̄s seruus seruoꝝ dei ad perpetuā rei memoriā. Regimē uniuersalis ecclesie/quāq̄ in meriti p̄sidentes curis cōtinuis agimus/& dn̄o disponēte assidua meditatione pulsamur/ut religiosorū quorūlibet stat⁹ auctore dn̄o salubrit' dirigat'/tn̄ ne loca religiosorū eorūdē pp alteratiōes q̄s īter eos īterdū suscitari contingit/subeant spiritualiter detrimenta/ sed potius quorumlibet ordinum professorum in tranquilitate mentis & corporis/ deuotum & gratum/pro ut se ad id dedicarunt/impendāt domino famulatum/ libenter nostre prouisionis remedium adhibemus. Dudum siquidem/pro parte quorūdam fratrum seruorum sancte marie/ordinis sancti Augustini prepositū fuit in concistorio felicis recordationis benedicti pape duodecimi predecessoris nostri. Quod quōdā petrus de tuderto/prior generalis dictorum fratrum seruorum in regimine/& administratione sua/male & partialiter propter qd̄ status predictorum fratrum in temporalibus & spiritualibus reformatione nō modica indigebat. Prefatus igitur predecessor noster uolens/de hiis super quibus eorundem fratrum status reformandus existeret plenius informari predictum fratrem petrum/& nonnullos alios priores & fratres eorundem seruorum /de quibus uisum fuit/sibi expediri pro reformatione huiusmodi facienda/ad sedem apostolicam personaliter euocari/eisq; uenientibus ad sedem ante dictam. Venerabilibus fratribus uestris petro penestino & bertando hostiensi episcopis comisit oraculo uiue uocis/ut ptes ipsas sup ipsis q̄ ad reformationē p̄dictā spectarent ad concordiā reducerēt/& quecūq; super ipsis facerent/eidē predecessori fideliter/postea referre curarent. Coram quibus petro & bertando ep̄is p̄fatis

Petro generali & prioribus & aliis fratrib⁹/ut premittit̃ euo/catis p̱sonaliter cōparentibus & exibentibus/nōnulla capitula s̃m que status dictoꝝ fratrū seruoꝝ reformatione indigere dicebant. Et auditis sup his partes ipsas corā ipsis sup reformatione huiusmodi dicere/& ꝓponere uoluerūt: dictoq̧ predecessore nostro: postea sicut dn̄o placuit sublato de medio/nobisq̧ fauente diuina clementia/ad apicē sūmi ap̄latus assumpt⁹ut p̄mittit̃ pro parte dictoꝝ petri generalis/prioꝝ & alioꝝ fratrum ptepositū corā nobis fuit. Nos igit̃ ad reformationē dictorū fratrū sollicitis studiis/intēdentes prefata capitula cum eisdem petro & bertano ep̄is diligenter examinauimus/& tn̄ nōnullas pro reformatione salubri status dictoꝝ fratrū suadente utilitate/& necessitate urgente expedire cognouimus statuenda & interponēda prouidimus. Statuimus igit̃ q̄ per eosdem fr̄es: per quos oī anno capitulū generale celebrari consueuit: ex nūc de triēnio in trienniū cap̄lm generale celebret̃ Ad qd̄ teneant̃ uenire prior generalis/qui pro tēpore fuerit. Et oēs priores prouinciales necnō & studioꝝ generaliū. Lectores in sacra theologia legentes. Et etiā priores conuētuales/& discreti/put p̄ cōmoditate ipsoꝝ fratrū generale capitulū de ipsis conuētualib⁹ prioribus: & personis discretis salubriter duxerit ordinandum. Propterea statuimus q̄ in qualibet ꝓuincia eorundē fratrū prouinciale cap̄lm quolibet āno celebret̃/ad quod ueniāt prior ꝓuincialis & priores conuētuales/seu locales lectores in quacūq̧ facultate legentes: & duo fratres discreti de singulis conuētibus/seu locis illius ꝓuincie electi a maiori parte conuētus/qui duodecim fratres ꝓfessos habebūt/uel min⁹ad unū dūtaxat discretū mittere teneant̃ ad ipsa ꝓuincialia cap̄la. In his autem prouincialibus cap̄lis: prior generalis interesse uel suū uicariū ad ea mittere ualeat: sicut eidē uisum fuerit expedire: & in eisdem cap̄lis/idē generalis uel eius uicarius assistat correctionibus: & in aliis opportunis rebus & in eisdē capitulis eligantur studentes parisius/quotiēs fuerit oppottunū. Statuimus etiā q̄ ex nunc prior generalis qui erit pro tp̄e in quolibet generali cap̄lo/de triēnio in trienniū ut premittit̃ in posterū celebrā

do sine requisitione aliqua Primo & ante oīa suo officio renū
ciare teneaẗ in manibus diffinitoꝝ capl'i generalis/ꝙ si non fe
cerit/eodem officio ipso facto sit priuatus. Postq̄ uero renūcia
uerit/possit post ipsius meritis uel demeritis:ex diffinitoꝝ ipsi⁹
generalis capl'i arbitrio in eodem generalatus officio admitti:
uel ab eo penitus amoueri:& ī locū ipsius/aliū idoneum:p pre
dictum capl'm subrogari. Et casu quo ut premittiẗ amoueret
uel renunciare contēpneret per ipsum capl'm aliꝰ sufficiens &
idoneus eligaẗ/eisdē fratribus auctoritate apl'ica de gratia spe
ciali concedentes. Quod priores generales dictoꝝ fratrū qui
erunt pro tēpore postq̄ ut p̄missum est:& hactenus iuxta mo-
rem inter eos alias obseruatū electi fuerint/& per generale ca-
pitulū approbatū/eoipso ueri priores generales dictoꝝ fratrū
sint effecti/& administrādi licentiā/curāq; animarū habeant/ ac
in oībus/pro ipsoꝝ fratrū prioribus generalibus ꝓuideant/ac
si ab apl'ica sede confirmationis litteras habuissent. Nullus
tñ nisi expresse professus fuerit:& qui īter dictos frēs nō stete-
rit ad minus per uigintiquinq; ānos/in priorē generalem eorun
dem fratrū eligi ualeat uel assumi. Ordinamus insup ut amo
do singularū prouinciarū p̄dicti frēs eligant unū fratrē proui-
dum/& maturū in diffinitorē pro generali capl'o/ ꝙ īmediate p̄
cedat capl'm generale. Diffinitores uero pro capl'is ꝓuinciali
bus eligant a fratribus/in eisdē capl'is cōgregatis. Statuimus
etiā ꝙ frēs cuiuslibet ꝓuincie/post primū generale capl'm per
ipsos celebrandū q̄citius poterūt/in aliquo loco ipsius ꝓuincie
ad hoc apto/& idoneo/suum celebrent ꝓuinciale capl'm hac ui
ce congregandū/ꝓut in dicto capl'o generali fuerit ordinatū.
In quo unū ex dictis fratribus sufficientē & idoneū in suū prio
rem ꝓuincialē eligāt. Qui sic electus infra mēsem a tpe electi
onis huiusmodi cōsentire/& confirmationē a dicto priore gene
rali/uel eius uicario humiliter petere nō obmittat. Quā qdam
electionē si canonica fuerit prior generalis/uel eius uicariꝰ mu
nus cōfirmationis denegauerit/cām huiusmodi sui publicis &
autēticis lr̄is teneaẗ exprimere:& electoribus qui eū elegerāt
intimare:& de alio sufficiente & idoneo/cum consilio conueu-

tus loci/ubi generalis uel eius uicarius fuerit/usq ad primũ im mediate sequẽs capitulũ utiliter prouidere. Circa confirma tionẽ aut priorũ prouincialiũ & electiones in posterũ obseruã das modus predictus per oia obseruet. In primis uero prouin cialibus capl'is dictorum fratrũ celebrãdis proinde ordinet de lo cis & tẽporibus & diffinitoribus: necnõ & aliis opportunis pro sequentibus prouincialibus capl'is celebrãdis. Statuimus in super q in quolibet loco conuẽtuali dictorum fratrũ ubi ad min⁹ duodecim fratres fuerint/ipsi sibi suum eligant priorẽ conuen tualem/qui infra quindecim dies post suã electionẽ imediate se quentes confirmationẽ suã a priore suo prouinciali deuote pe tere debeat. Et ipse prior puincialis infra alios qndeci dies sub sequẽtes electionẽ eandẽ dum tamẽ ipsam canonicã reperit/de beat confirmare: uel si ipsam minus canonicã iuenerit/causam seu cãs/pter quas confirmare obmiserit/exprimat & intimet: & una cum consilio discretorum loci ubi fuerit puideat/prout p xime de priore puinciali extitit ordinatũ. Volumus quoq q priores puinciales postq̃ annis tribus continuis in puinciatat⁹ officio prefuerint absoluant: seu penitus remoueant ab eodem prouidentes q ad idem officium/saltem in eadẽ prouincia quo uismodo per alios tres ãnos imediate sequẽtes nullatenus as sumantur. Similiter diffinitores generalis capl'i nõ eligantur ad eiusdem diffinitionis officium: nisi demũ elapsis duobus ge neralibus capl'is imediate sequẽtibus/possint tamẽ/alias in dif finitores licite puincialis capl'i eligi pariter & assumi. Diffini tores etiam puincialis capl'i ad idẽ officiũ/nisi duobus elapsis capl'is puincialibus nullatenus assumant. Priores etiã conuẽ tuales anno nõ a lõge biẽnio cõtinuo in suis prioratibus habe ant presidere. Statuimus etiã q prior generalis dictorum fratrum qui erit pro tpe in sui nouitate/& anteq̃ suũ exequat officiũ/in pñtia generalis capl'i/corporaliter ad sacra dei euãgelia pstare debet iuramentũ/q erit fidelis scẽ romane ecclesie: dño pape: suisq successoribus/& q in puisionibus/pmotionbus/ maiori busq correctionibus faciẽdis/sine exceptione personarũ/sed sm deũ/& rectã suã consciam/& bti augustini regulã: necnõ & sm

iuramentum

eorundē fratrū statuta/laudabilesq̃ cōsuetudies fideliter se habebit/& suū officiū exercebit. Quodq̃ priores ꝓuinciales ī suorum ꝓuincialiū capl'oꝝ. Et priores conuētuales in suoꝝ conuentualiū. Et diffinitores generaliū in ipsoꝝ generaliū capl'oꝝ. Et diffinitores prouincialiū in suoꝝ capl'oꝝ prouincialiū p̄ntia capituloꝝ. Iurent ꝙ in ꝓuisionibus & ceteris superius expressis quantū ad ipsoꝝ officiū ꝑtinuerit fidelit̄ se habebunt. Hortamur īsup & monemus oēs & singulos fratres p̄dictos ut nullus eorundē munera seu donaria suis superioribus per se uel p aliū audeat quomodolibet impartiri: ipsi quoq̃ superiores illa recipere nō p̄sumant. Nulli ergo hoīum oīno liceat hāc paginam nostroꝝ statutoꝝ ordinationū/concessionū uolūtatis/ phibitionis/exhortationis infringere/uel eis ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attētare p̄sumpserit indignationē oīpotētis dei/& beatoꝝ apostoloꝝ eius petri & pauli se nouerit incursurum. Datum uinioni decimo kalendas aprilis pontificatus nostri anno quarto.

LAVS DEO.

Subscripte sunt quedā cōstitutiones in plurib⁹ capl'is facte secundū ꝙ inferius per ordinē annotant̄. Et nota/ꝙ ea que ī ipsis continent̄ pro maiori parte in cōstitutionibus antedictis: locis suis & capl'is inuenies ordinate. Ponuntur tñ ut scias sub quo millesimo/ & in quibus locis uel terris capte & ordinate sint. Ideo ne mireris/si forsan tibi duplices replicateq̃ uiderentur.

CApitulo celebrato Floreñ. Anno dñi. M.CC.XC. in kl'is maii: statutū fuit ꝙ siqs fratrū nr̄i ordinis peccatum carnale cū aliq̃ p̄sona cōmisit/& occultū fuerit non possit absolui nisi a priore generali uel suo ꝓuinciali uel cōuētuali. Et siqs ali⁹ a p̄dictis talē siue tales absoluerit/uni⁹ āni suū uestimētū admittat: & tal' absolutio nll'a sit. Et si prior cōuētual' ī tl'e pcm̄ lapsus fuerit ad gñalē ul' ꝓuin. tm̄ p

absolutione sua recurrat/tamen ab aliquo alio sacerdote nostri ordinis absolui possit ad cautelã/donec generalis uel prouincialis copiam habuerit. Si uero tale peccatũ notoriũ fuerit/ad generalem uel prouincialem/pro absolutione sua mittatur. Item statutum fuit ꝙ nullus prior conuentualis alicui alii sacerdoti/super predictis uices suas cõmittere ualeat/nisi frater qui deliquid/esset in casu mortis. Et tunc possit dictus prior/alicui sacerdoti discreto/super p̄dictis cõmittere uices suas/ut possit cum eo misericorditer dispensare. Item statuimus ꝙ si quis fratrum nostri ordinis in locis nostris uel extra aliquid furtiue acceperit/nõ nisi a priore generali/uel prouinciali/uel cõuentuali/absolui possit. Sed si talis in furando/semel aut pluries excessit quãtitatẽ.x.solidoꝝ usualis monete/ solũmodo/generalis uel ꝓuincialis/possit dispẽsare cum eo. Et si dictũ furtũ/semel ul' pluries factũ in quãtitate predicta/ fuerit manifestum/ponatur in carcerem/inde nõ exiturus sine generalis licentia sp̄ali. Preter hanc penitẽtiam/nihilominus pro culpe magnitudine puniẽdus. Et si dictũ furtũ/siue occultum siue manifestum fuerit ut absolutionis beneficium mereatur ad restitutionem faciendã pro posse cogatur. Item statuimus ꝙ si quis fratrum nostri ordinis/baculo/ferro/aut aliquo alio instrumento/aliquem animo in iuriãdi ꝑcusserit/unde liuor aut sanguis apparuerit. Vel si aliquid aliud fecerit/extrinsecis aut intrinsecis/unde scãdalum magnum oriatur omnes tales cum litteris prioris/prouincialis uel cõuentualis/in quibus fratres qui sciuerunt & audierũt scandalum & diligenter totum factum examinatum/scribatur/sigillatim doctorũ priorum sigillis/ad priorem generalẽ mittantur.

C Apitulo celebrato Pistorii. Anno domini.M.CCLXXXXVI. in Kallis Maii statutũ fuit/ꝙ nullus prior conuentualis uel etiã subditus debeat in romana curia/mouere questionem/uel querimoniam facere/uel litteras aliquas impetrare uel impetrari facere sine speciali licentia/ prioris Generalis uel prouincialis sue prouincie que habeat in scriptis dicti prioris generalis uel ꝓuincialis sigilli muni-

mine roboratis. Et quando per priorem generalem uel puinȝcialem uel conuentualem aliquod priuilegium impetratur illi soluant expensas in ipso factas ad quos ipsum priuilegiũ/noscitur pertinere. Itẽ ꝙ nullus frater nostri ordinis debeat unire uel uniri facere aliquã congregationẽ religiosoꝝ uel ecclesie/siue locum alicuius religiose persone/nostro ordini uel alicui membro/siue loco nostri ordinis sine speciali licentia prioris generalis que appareat in scriptis/ipsius prioris generalis sigillo munitis. Item ꝙ in quolibet conuentu habeatur unus liber/in quo scribanť omnes denarii fratrũ. Et deposita q̃ ponuntur in scrineo triũ clauiũ/quãdo ponunť & redduntur/scribantur a procuratore conuentus in dicto libro. Qui quidem liber teneatur in scrinio trium clauium. Et si contingat dictos denarios perdi/propter negligentiam illorum qui tenent claues/cogatur cõuentus. Item ꝙ quilibet prior teneatur in principio sui officii inuestigare numerum denariorũ uniscuiusꝙ fratris sui conuentus. Item ꝙ quicũꝙ frater nostri ordinis distulerit ire ad conuentum suum ultra terminũ sibi assignatũ: & nõ steterit de licentia generalis uel sui puincialis/ perdat partem uestimenti sui/que sibi contingit per totum tẽpus illud quod si bi est concessum. i. transuaricatum: & habeat cõuentus ille in quo debet uestiri. Et nichilominus subiaceat penis aliis/ put di scretiõi prioris sui uidebitur expedire.

Anno dñi. M. CC. LXXXXVII. in kal'is maii/capitulum ullum fuit celebratum apud urbem ueterem.

C Apitulo celebrato apud castrum plebis: Anno domini. M. CC. LXXXXVIII. in Kal'is maii/statutum fuit/ ꝙ officium domine nostre dicatur in choro a fratribus in festiuitatibus quas dñs bonifacius papa octauus mandauit de nouo duplicia fieri/dicto tñ prius officio duplici.

C Apitulo celebrato uiterbii/ãno dñi. M. CC. LXXXXVIIII. in Kal'is maii statutum fuit ꝙ de quacũꝙ re capitulum a priore requiritur/illud quod maiori & saniori parti fratrum placuerit obtineat firmitatem. Et alia pars minor maiori & saniori parti consentiat & non contradicat: nec

se absentet. Qui uero contradixerit/uel se absentauerit uni/us anni/uestimento priuetur. Sed si partes fuerint equales et discordantes: illa pars obtineat/cui prior adherebit. Item q̄ deinceps per totum ordinem nostrum fiat octaua beati augustini: & si occurrerit festum infra octauā/fiat officium de festo cum cōmemoratione octaue. In octaua uero fiat duplex officium sicut in festo. Item q̄ nullus liber conuentus uendatur nisi de licentia prioris generalis uel prouincialis/precium cuius totū uertatur in librum uel libros/qui libet uel libri maiori & saniori parti capituli placuerint: nec aliter expendi possit nullo modo. Item q̄ siquis obedientiam sibi uel alteri fratri iniunctā p se uel per alium cum personis extra ordinem scienter/ & ex deliberatione procurauerit reuocari/uestimentis unius anni priuetur. Et stet sicut nouitius/donec per priorem generalem cū eo fuerit dispensatum. Item q̄ nullus frater nostri ordinis uadat uel mittat ad aliquam personam extra ordinem/pro absolutione alicuius casus/qui possit absolui in ordine. Sed si uult ire uel mittere pro absolutione alicuius casus/qui non possit absolui in ordine/uadat uel mittat de licentia prioris generalis uel ꝓuincialis ul' cōuentual'/semper tamen correctione ordinis reseruata. Et qui contrafecerit/si in officio fuerit/ ipso facto suo officio sit priuatus/si subditus uel uicarius uestimentis unius anni priuetur.

Anno domini. M.CCC. in kalēdis maii capitulū fuit celebratum Bononie.

C Apitulo celebrato pistorii Anno dñi. M.CCC. die quinto mensis augusti: intrantis frater andreas balducii de burgo sancti sepulchri electus fuit in priorem generalem & eodem die confirmatus. In quo quidem capitulo statutum fuit q̄ prior generalis teneatur & debeat omni anno i generali capitulo reddere rationem quatuor diffinitoribus & ꝓuincialibus presentis anni/qui presentes fuerint de omnib⁹ expensis factis per eum per totum annum/& de omnibus introitibus eiusdē anni ꝓuentis ad manus suas ita q̄ i quolibet capl'o generali sciantur & depositum: & expense/& introitus cōmuni/

tatis ordinis. Item q in quolibet die sabbati cantetur officiu beate marie/hoc modo.s.q in sexta feria cantentur uesperi bte marie/& uesperi diei dicantur legendo anteq cantetur officiu supradictum. Simili modo fiat in matutinis/nisi ipsa die sabbati occurrat festum duplex uel semiduplex. Et tunc fiat officiu fm morem romane curie.

C Apitulo celebrato senis anno dni.M.CCCI.in kalendis maii statutum fuit/q denarii & libri fratrum q moriuntur remaneant conuentibus terrarum unde sunt oriundi. Sed denarii & libri fratrum qui moriuntur/qui non habent locum in terris unde sunt oriundi/ remaneat communitati ordinis. Panni uero sint illorum conuentuum in quibus moriuntur.

Anno dni.M.CCC.II.in Kalendis maii/capitulum celebratu fuit Aretii.

C Apitulo celebrato apud montem polinz. Anno domini.M.CCC.III.in Kalendis maii ordinata fuit queda collecta in quolibet conuetu nostri ordinis/citra montes fm q est inferius per ordinem annotatum.s.conuentus floren.&c. Item statutu fuit q nullus frater possit ire ad priore generalem quantucuq fuerit grauatus nec ad puinciale / nec ad uicariu sine licetia sui plati. Possit tn litteras destinare maiori/non ostendedo minori/quantucuq minor sibi cotradiceret Item q nouitii a tpe sue professionis usq ad Kal'as maii proximo uēturas habeant uestimēta pro rata. Eodē mō fiat de apostatis/cōpleto tpe sue penitētie. Item q nullus recipiat p conuerso/nec aliqua pro cōuersa in aliquo conuētu nostri ordinis/ sine licentia prioris generalis uel puincialis/uel eoru uicarii. Item q nullus officialis cuiuscunq dignitatis fuerit/in ordine nostro preter generalem possit uel debeat dare licentia fratribus comedendi carnes cum secularibus in loco frattum. Item q prior generalis cum diffinitoribus capituli eligat omni anno cu generale capitulu celebrat/duos ftes in socios suos:que admodu eligit alios officiales ordis/q eu sociēt/& de quoru cōsilio faciat correctiones & expēsas ordinis/& alia que spectāt ad

officium suum/& ad bonum statum ordinis nostri. Et legatur cum aliis officialib⁹ in capitulo generali. Et isti duo fratres/ qui pro tẽpore fuerint/si contingat priorẽ generalẽ mori/uel aliqua de cã/non posse suum officium exercere/possint & debeant regere ordinẽ quousq; prior generalis de nouo eligatur & cõfirmet. Et possint & debeãt cõuocare priores & fratres discretos/singulorũ conuentuum/ad eligendũ ipsum priorem generalem. Et debeãt tenere capitulũ infra sex mẽses/ a die mortis uel renunciationis prioris generalis. Q͛d si nõ facerẽt infra dictũ tẽpus cadant ab officio suo/& nihilominus ab omni prelatiõis officio/ꝑpetuo sint priuati/& sine habitu/ per trieniũ duris compedibus alligati/oĩ quarta & sexta feria/ in pane & aqua ieiunaturi/carceri mãcipentur. Et tunc uolumus ꝙ prouincialis illius ꝓuincie/in qua prior generalis mortuus fuerit/uel renunciauerit gerat eorum officium. Et teneatur ac debeat conuocare omnes priores & fratres/infra quattuor/men ses sequentes ad predictam electionẽ faciendã. Quod si non fecerit pene supradicte subiaceat.

Apl'o celebrato Castelli/Anno dñi.M.CCCIIII.in
c Kl'is Maii/statuimus ꝙ in omnibus conuentibus nostri ordinis/fiat sempter officium duplex/in festo sancti petri martiris/de ordine fratrum predicatorum. Item ꝙ sotii prioris generalis habeant annuatim a priore generali/ꝓ indumentis suis/tres florenos aureos. Item ꝙ fratres qui deputati sunt annuatim/per capitulum generale ad legendum fratribus/inquacunq; facultate/habeant a conuentibus in quibus legunt/pro indumentis suis/quolibet anno/tres florenos aureos. Et teneant͂ uenire ad capitulum omni anno.expensis conuentus in quo legunt nisi remanerent de licentia generalis uel prouincialis/pro euidenti & mãifesta causa. Et possint dare uoces in capl'o generali sicut priores & alii discreti ad capitulum uenientes. Et non teneantur portare pecuniã pro expensis capituli generalis. Item ꝙ priores conuentuales teneantur dare fratribus suis cõuentualibus/medietatem indumentorum in natiuitate domini/& aliã medietatẽ in pa-

sea resurectionis. Et non dentur uni sine altero. Nec etiã ipse prior possit accipere pro se/nec aliquis alius officialis conuentus/nisi cum dantur aliis cõmuniter. Et qui cõtrafecerit per dat; indumenta illius anni. Itẽ ꝙ quilibet prouincial' habeat annuatim a prouincia sua/pro indumentis suis/tres florenos aureos distributis per cõuentus scdm taxationẽ turonẽsium. Anno domini. M.CCCV. in Kl'is Maii capitulum fuit celebratum perusii. Et eodem anno/in festo sancte marie magdalene fuit celebratum boñ.

c Apitulo celebrato apud castrum plebis Anno domini. M.CCCVI. in Kl'is Maii statutum fuit ꝙ si aliqs frater remoueatur de loco in quo conuentualis existit per priorem generalem/uel prouincialem/uel eorum uicarios ad suam petitionem/& importunam instantiam/faciat expensas que propter illam mutationem occurrunt/tam in fardello q̃ uictualibus/de penenis sibi ad usum concessa. Item ꝙ omnes denarii/& res fratrũ qui apostatauerint/sint illorum conuentuum/unde sunt oriundi. Si uero ordo non haberet locum in terra/unde tales apostate sunt oriundi/tunc omnes denarii/& res ipsorum cõmunitati ordinis deputentur. Item ꝙ in festis duplicibus/& semiduplicibus/& dominicis diebus/nullus frater ueniat de die cum clamide ad officium. Item ꝙ prior generalis habeat annuatim/ab ordine pro suis/& sotiorum/& famulis/expensis/indumẽtis & calciamentis/uisitando ordinem solummodo citra montes/octuaginta floreñ: aureos. Si autem trãsierit in alamaniam uel iret ad curiam romanam habeat plenarie quot sunt sibi necessarii pro expensis & aliis negociis ordinis fatiendis. Item ꝙ nullus frater possit contrahere debitum in sua specialitate/nisi de licẽtia sui prioris/& cum scientia capituli sui conuentus. Et post contractum cũ prior generalis/uel prouincialis/uel uisitator uenerit ad dictum conuentum/prior illius conuentus/teneatur indicare eis debita cuiuslibet fratris sui conuentus/ut ad satisfaciendũ pro posse cogatur. Item ꝙ apostate ad ordinem reuertentes/dũ sunt in penitentia ad sacros ordines promoueri non debeãt.

Nec etiam fratres solénem penitentiam facientes. s. cum faciũt aliquam penitentiam sine habitu/uel cum priuantur/uel suspenduntur a celebratione misse/uel a confessionibus audiendis/uel a predicationibus faciendis/uel a lectoria/ul' pmoueantur ad sacros ordines/uel ad aliquod prelatiõis officiũ

Ap̃lo celebrato. Viterbii. Anno dñi. M. CCCVII.
c in Klñs maii/statutum fuit q̃ gabella ordinis incipiatur in festo sancti Ioannis baptiste/proximo uẽturo/ & fiat per uniuersa loca nostri ordinis/citra montes hoc modo. s. q̃ de denariis super altare oblatis conuentui promissis uel pro aliqua elemosina/uel in testamento dimissis/uel de cãdelis/cera/pane/blado/uino/buschis/siluis/& pratis/& quibuscunq̃ aliis prouentibus deductis expensis/perceptis/uel communi uel speciali persone pro edificiis faciendis uel proindumentis fratrum siue pro aliis necessitatibus per fratres/uel p quãcunq̃ aliam personam/pro eis receptis/extrahatur bona fide/de. xii. denariis unus. Tamen si cõuent⁹ habũdaret ĩ pane & deficeret in uino/ul' si habundaret ĩ uino & deficeret ĩ pane compensetur panis in uinum & uinum in panẽ/ita q̃ conuentus habeat panem & uinum ad sufficientiam/inde nõ extrahendo gabellam. Et si ab aliquo cũmuni darentur alicui cõuentui lapides/calces/uel ligna pro ecclesia uel pro aliquo edificio construendo/extimentur bona fide/& pretium gabelletur. De rebus autem ĩmobilibus. s. de possessionibus & domibus/que darẽtur siue dimitterẽtur fratribus amore dei/uel darentur eis/ab aliquo nouitio ingrediente ordinem nostrũ/& etiam de denariis & rebus mobilibus & ĩmobilibus/que peruenirent ad manus fratrum/ratione hereditatis/alicuius fratris nostri ordinis. Et denarii omnes/qui de dicta gabella p̃cipientur in scrineo trium clauium recludantur/nec sine licentia prioris generalis/que in scriptis/suo sigillo/munita appareat/expendantur. Et qui contra presens statutum malitiose/ & scienter fecerit/ipso facto sententiam excommunicationis incurrat/a qua non possit absolui sine predicti prioris generalis licentia speciali/& nisi prius/de hoc sit ordini plenarie sa

tisfactum. Item statutum fuit ꝙ nullus frater nostri ordinis procuret per se/uel per alium/aliquod beneficium extra ordinem. Et si electus fuerit ad aliquod prelationis officium/nullo modo ipsum acceptare presumat/sine licentia prioris generalis uel capituli generalis. Et si acceptauerit sine licentia supradicta ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. Item ꝙ nullus frater nostri ordinis efficiatur cōpater alterius. Item ꝙ nullus prior conuentualis possit priuare aliquem qui a maiori & saniori parte fratrū sui cōuentus ad capitulum generale uel prouinciale/elect⁹ fuerit in discretum sine uoluntate eligentium/& electi. Item ꝙ in capitulo generali uel prouinciali non comedāt carnes durante capitulo. Item ꝙ in die sabati ob reuerantiam domine nostre/non condiantur cremio in aliqua comestione in conuentu. Item ꝙ nullus frater nostri ordinis qui post presens capitulū professionem fecerit possit dare uocem in aliquo capitulo/nisi prius per trienium i ordine nostro permnaserit. Item ꝙ nullus prior possit alienare bona conuentus/mobilia & imobilia sine licentia maioris & sanioris partis fratrum sui conuentus.

Ann o domini. M. CCCVIII. die. viii. mensis maii capitulū uit celebratum faroliuii.

Anno domini. M. CCCIX. in kl̄is Maii capitulum fuit celebraum. Aretii.

Apl'o celebrato Pistorii. Anno dn̄i. M. CCCX. i kl̄is maii/statutū fuit ꝙ si aliqs fr̄ nr̄i ordis apostatauerit/ siue retineat hitū/siue ipsū deponat hēat/trium dierū terminū redeundi ad ordinē/ita ꝙ primus dies sit ꝑ prīo termino. scd̄s ꝑ scd̄o/terti⁹ ꝑ tertio & pemtorio & nisi infra dc̄m t̄minū/prelato suo hūiliter ad ordinē reuertēs ueniā petierit ipso facto/sniam excōis icurrat. Itē statutū fuit ꝙ qcunqꝫ fr̄ nr̄i ordinis lr̄as uel sigilla prioris generalis uel ꝑuincialis/seu cōuentualis/siue uicarii alicui⁹ eorū uel ordis falsificare p̄sum pserit/ipo fcō/sniam excōicatiōis icurrat. Itē statuim⁹/ꝙ qcūqꝫ prior/uel aliqs ali⁹ fr̄/ p discreto alicui⁹ cōuēt⁹ elect⁹/nō uene

tur/que ad ordinis communitatem deueniant/nisi de generalis uel sui/prouincialis licentia remaneret. Item statuimus q le ctoribus per generale capitulũ ordinatis/ad legendum in ali qua facultate pro suis indumentis/unum florenum aureum/or do soluat/& conuentus in quo legerit soluat duos.

Anno domini.M.CCC.XI.in Kalendis maii/ capitulum fuit celebratum florentie.

Anno domini.M.CCC.XII.in festo sancte marie magdale ne/capitulum fuit celebratum apud urbem ueterem.

Anno domini.M.CCC.XIII.in Kalendis maii capitulũ fuit celebratũ Bonoñ.die.III.iunii/

Anno domini.M.CCC.XIIII.in Kalendis maii/capitulũ fu it celebratum apud castrum plebis sine aliqua mutatione offi cialium/eo q generalis prior mortuus erat ĩ die.XIX.mensis aprilis uiterbii.

Anno domini.M.CCC.XV.in octaua assumptionis domine nostre/capitulum fuit celebratum Arimini.Et eodẽ die frater petrus de tuterto fuit in priorem generalem electus/& die ter tia sequenti confirmatus.

C Apitulo celebrato Aretii.Anno domini.M.CCC.XV in kalendis maii prior generalis & capitulum appro barũt ĩfrascriptas cõstitutiões factas urbe uetano p fra trem andream predecessorem suum. In primis statuimus qđ absit hic ab tẽtatore presumpsẽrit ponatur in carceribus duris compedibus alligatus & omni quarta & sexta feria in pane & aqua ieiunet/inde non exiturus sine licentia generalis prioris. Item statuimus in uirtute sancte obedientie:& sub excõmuni cationis pena precipiendo mandamus/ne aliqui fratres contra aliquem uel aliquos fratres florentinos audeant conspirare. Item statuimus in uirtute spiritus sancti/ne aliquis frater pre sumat ludere ad taxillos/uel ad aliquem alium ludum/ubi pe cunia uel aliquid aliud ponatur. Et si aliquis contra iret:pene subiaceat supradicte Item statuimus & in uirtute &c.ut supra ne aliquis prior uel frater/aliquẽ apostatam nostri ordinis/qui ante dictum capitulum urbe uetanum ordinem nostrum exie

rit/uel furto exibit/ſi alias ſemel uel pluries apoſtetauit reci- pere ad ordinem aliquomodo preſumant/ſine licentia prioris generalis expreſſa/que appareat in ſcriptis ſuo ſigillo muni- ta. Et ſi aliquis contra/preſens ſtatutum receptus ad ordinē fuerit habeatur pro nō recepto/& recipiens corrigatur ſm ar bitrium generalis prioris. Item ſtatuimus hortantes & mo- nentes in domino & in uirtute ſancte obedientie & ſub excō- municationis pena precipiendo mandantes ne aliquis frater noſtri ordinis profeſſus/quaſcunq; poſſeſſiones ſeu ſocidas ſi- ne licentia prioris Generalis tenere preſumat. Et qui con- trafecerit/ ſi infra tres menſes/poſt q̄ preſens ſtatutum ſibi de nunciatum fuerit/prelato ſuo/tales poſſeſſiōes/uel ſocidas nō reſignauerit/ipſo facto/ſentenriā excōmunicationis incurrat. Et nihilominus dicte poſſeſſiones/& ſocide/ab eo penitus au- ferantur eidem ſine licentia prioris generalis expreſſa/que in ſcriptis appareat/ſui ſigilli munimine roboratis. Item ſtatui mus/ꝙ de denariis/qui expēduntur/in ope ecclesie uel capel le non peruenientibus ad manus fratrum/dummodo fraudu- lenter/non fiat nullatenus/gabella ſoluatur.

c Apitulo celebrato apud montem polinz. Anno domi ni. M. CCCXVI. in kllis Maii/ſtatutum fuit ꝙ nul- lus frater noſtri ordinis/cuiuſcunq; ſit conditionis & ſtatus/de inceps/ſub aliquo doctore ſtudere preſumat/in iure canonico uel ciuili ſine licentia capituli generalis ne ſtud a or dini noſtro magis proficua impediri ualeant propter ſtudium iuris canonici uel ciuilis. Et qui contra fecerit/ipſo facto ſen tentiā excōmunicationis incurrat. Item ꝙ nullus frater no- ſtri ordinis pannū albū/ſeu nigrū pro ſuis indumentis emat/ ul' emi faciat/precii cuius iiii. libras

que in carcerari deberet. Generalis tamen prior/possit quē/ libet cū uiderit expedire/dicta electione priuare.

c Apitulo celebrato senis: Anno dñi. M. CCCXVII. in Kll'is maii statutum fuit/ꝙ duo turronenses grossi/ qui dabantur pro indumētis supra duos florenos au/ reos/singulis annis annuatim/cōuertant in libros magis uti/ les pro conuentu: Et ꝙ quilibet prior teneatur eos depone/ re in scrinnio trium clauium/sui conuentus quādo dat suis fra tribus indumenta. Quos expēdere possit in dictis libris/de as sensu maioris & sanioris partis sui capituli. Et qui contrafe cerit uestimentis un ius anni priuetur. Item ꝙ prior genera/ lis habeat plenariam potestatem constituendi unum uel plu res ꝑcuratores/nomine ordinis uniuersi in romana curria/& alibi/quandocunqꝫ uideri t expediret. Item ꝙ de denariis pā norū frattrum qui moriuntur/& aliarum rerum eorum/& etiā de pecunia que erat ad eorum usum concessa/gabella nullate nus extrahatur. Item ꝙ panni fratrum/qui moriūtur/tā dor si q̄ lecti/sint illius conuentus/in quo frater moritur/exceptis permanentē / & materacis / que sint illius conuentus unde est oriundus dictus frater qui moritur. Itē declarata fuit illa cō stitutio/que incipit statuimꝰ/ꝙ si aliqs fr̄ ꝑcusserit aliquem ba culo/&c.q̄ fcā fuit in capl'o floreñ.celebrato/uidelicet ꝙ ille fr̄ q talē defectū cōmiserit p suū ꝑuīcialē possit sm exigētiā cul pe pūiri/& carceri mācipari. Itē declarata fuit illa cōstitutio/ fcā in capl'o celebrato Viterbii/que dicit ꝙ nullus prior possit alienare bona cōuētꝰ mobilia/uel imobilia/sine licētia maio/ ris/& sanioris ptſ frum sui cōuētus.uidelicet ꝙ bona imobilia uēdi nō possint sine licētia prioris generalis mobilia autē uen di possint ut continetur in cōstitutione predicta.

Anno domini.M.CCCXVIII.capitulum non fuit celebra tum in ordine nostro.

a Nno dñi.M.CCCXX.in Kll'is Maii capitulū fuit ce/ lebratū bonoñ. In quo qdē capl'o facte fuerūt quedā admonitiōes/p priorē Generalē & diffinitores eiusdē capituli/q̄s p obedientiā statuerūt/& uoluerūt firmiter obser

uati tenoris/& cõtinẽtie ĩfra ſcripte. Ne ordo/& canonica di
ſciplina in hmõi trãſgreſſiõib⁹/ueniat ĩ cõtẽptũ/& qa facilitas
uenie ĩ cẽtiuũ tribuit delinq̃nti/mãdam⁹/ꝙ apoſtate ad ordinẽ
reuertẽtes/pniam cõplete faciãt q̃ in cõſtitutionib⁹ ordĩs cõti
neť. Ne uero p̃lati culpas diſſimilẽt ſubditorũ/uolum⁹ ꝙ p̃-
lati q nõ fecerĩt dictã pniam !uel aliã p ſuos ſupiores in poſi-
tã a ſuis ſubditis obſeruari/ad faciendã dictã pniam teneanť
tot uicibus quot ſui ſubditi delinq̃rũt. Et ne priores excuſa-
tionẽ aliquã p̃cedere ualeãt/uolumus ꝙ priores prouinciales/
pnias ĩ ſcriptis priorib⁹ aſſignent/q̃s ĩponũt/p trãſgreſſioni-
bus ſubditorũ. Quia uero audiuim⁹ aliquos priores circa in
firmos ſufficiẽtẽ curã nõ hẽre/uolumus ꝙ circa ĩfirmos citius
ſubleuandos per priores cõuẽtuũ/ſolicita diligentia habeať.
Volumus ĩ ſup & mãdamus ꝙ elemoſyna ad ianuã ſm facul-
tatẽ cõuentuũ a f̃ribus nullo tẽpore negligať. Fide dignorũ
relatione audiuimus ꝙ in aliis conuentibus ieiunium.ſexte fe
rie aliquo tẽpore minime obſeruať in terdũ in ſcãdalũ proxi-
morũ. Cui in ordinationi obuiare uolentes mandamus pro-
uincialibus/& cõuentualibus prioribus/ac eorũ uices gerenti
bus/ne ſuper hoc mãdato/quin fratres cõuentualiter ieiunẽt/
tẽpore aliquo diſpenſare ualeãt/uel preſumãt/niſi forſan tali
die occurreret ſolemnitas. Natiuitatis domini cir cunciſionis/
uel epiphanie/ſeu feſtiuitas domine noſter. Vt autem fiant
omnia in aperto/& ordo/eo ipſo ꝙ ſuum eſt/non ualeat euẽ-
tu aliquo defraudari. Volumus/& mãdamus ꝙ nullus frater
noſtri ordinis fardelũ uel aliam rem ſine ſui prelati expreſſa
licentia deponere debeat extra locum. Et qui contra fecerit/
ipſa re priuetur ſm ſuperioris arbitrium amplius puniendus.
Ad honeſtatem & modeſtiam ordinis preſeruandã uolumus

quem suas uisitationes debeant perfecisse. Circa studentes in quacūq; facultate uolentes curam aliquam adhibere/ut & ipsi noscāt tempus quod ei prefigimus/ad studendū. Volumus et mandamus/ut deinceps studētes aliqui in grāmatica/loica/ phi losophia/nisi per spacium trium annorum/in supradictis studiis non morentur. Et qui in fine pretexati temporis/non fuerit suf ficiens ad audiendum scientiam altiorem/inferiori & superiori scientia sit priuatus/& deinceps per prelatum aliquem preter generale in studio non ponatur Et ut studio amplius intende re ualeant uolumus q; priores eosdem studentes/ab oneribus conuentuū subleuare studeant quantū possunt.

Anno dñi. M.CCC.XXI. in kal's maii/capitulum fuit cele-bratum florentie.

C Apitulo celebrato Venetiis. Anno domini. M.CCC XXII. die. XIX. mensis maii/ordinatum fuit/q; nullus frater/qui pro tēpore a fratribus capituli generalis seu prouincialis eligetur in diffinitorem/i dicto capitulo ad ali quod prelationis officium assumatur. Dicti tamen diffinito-res/illo anno possint conuentum eligere/in quo conuentuali-ter ualeāt residere. Ita tamen q; electo conuentu/ab omni que stu & aliis oneribus conuentus preterq̄ lectionis/ predicatiōis/ & officioꝝ ecclesie/penitus sint exempti. Possint tamen dicti diffinitores in sequenti futuro generali seu prouinciali capitu-lo post annum sue diffinitionis/imediate celebrando/sicut cete ri officiales ordinis uocem dare: etiam si non contingat eosdē in discretos' cōuentuum eligi a fratribus conuentuū/in quibus pro tempore morabunt. Et si ad dictum capitulum seu capitu la uenire uoluerint/eisdem ī discretos ut predicitur nō electus dicti conuentus prefatis diffinitoribus sicut suis discretis/proui deant in expensis. Nec ipsi taliter accedentes portare denari-os pro expensis generalis seu prouincialis capituli teneantur. Item q; in capitulo prouincialium/ seu conuentualium prio-rum/dominus ioānes de auanciis ueneciaꝝ/ciuis ordinis & cō-uentus ueñ. benefactor precipituaꝝ/assiduis tēporibꝰ cōmende-tur. Et q; littere quas eidem & pro eodem Venetiis fecimꝰ/ cō

ſtitutionis obtineant firmitatē.

Anno dñi.M.CCC.XXIII.in Kal'is maii capl'm fuit celebra-tum florentie.

Nno dñi.M.CCC.XXIIII.in Kalēdis maii/ capitulū fuit celebratū apud urbē ueterē:in quo quidem capl'o circa capitulū de recipiēdis/fuit approbātibus fratribꝰ capl'i ordinatū/ꝙ deinceps nullus ſbanditus alicuius ciuitatis uel caſtri/ex cōmiſſo maleficio pſonali/ꝓpter quod mō quolibet exularet:ꝙꝙ famulus cōdictitius fratrū quorūlibet noſtri ordinis pſens uel pteritus/ſeu futurus/recipiat in ordine ſine licentia prioris generalis. Circa capl'm uero de grauiori culpa/ubi in fine dicit.Itē ſiquis ſeduxerit aliquē/uel ei uiolentiā fecerit/ predicta pena puniat/declaratū fuit/ꝙ aliquē ſeducēs/ dum tñ legitime ꝓbatū fuerit cōtra eum/per ſex mēſiū ſpaciū oī ſexta feria in cōuentu cum habitu in pane & aq̄ in terra comedat/ieiunando. Violentiā uero inferrēs/in pane & aqua ſine habitu p dictū ſex menſiū ſpaciū/oī ſexta feria in terra comedendo ieiunet. Quod de pdictis duobus ſic intelligimus ſi lapſus uidelicet carnis non fuerit ſubſecutus/in quo caſu cōſtitutio de grauiori culpa in ſuo robore pſeueret. Circa capl'm uero de officio eccleſie ad beatiſſimi ioſeph ſponſi dñe nr̄e uirginis gl'ioſe pconia extollēda & patrocinia implorāda/additū fuit ꝙ de beatiſſimo ioſeph.xiiii.Kal'as aprilis in ſingulis cōuētibus noſtri ordinis feſtum dupliciter celebretur.

Nno dñi. M.CCCXXV.in Kl'is maii capl'm fuit ſine diſcretis alicuius cōuentus celebratū floreñ.In quo quidem capl'o fuit in cōſtitutiōe facta/apud montē polinz de emptōe pānoꝝ p frēs dicti capl'i diſpēnſatū/ita tñ ꝙ frēs honeſtatē religionis in pciositate pānoꝝ excedere nō preſumāt.

tium assumere qui eodem fungatur officio: ac si assignatus fuis set per capitulum generale. Item ꝙ licentie notabiles / que per priorem generalem uel prouinciales/seu ipsorum uicarios fratribus conceduntur/in scriptis appareāt: & ipsoꝝ sigilli munimine roborate/alioquin tales licentie nullius ualoris existant. Item ꝙ sindicatus fratrum qui per capitula & conuentus interdum ob aliquam causam ordinanť post biennium non perdurent. Item ꝙ deinceps in ordine nostro officium sacratissime trinitatis dominica post penthecostes cum multa deuotiōe dupliciter celebretur.

c Apitulo senis: anno dñi.M.CCCXXVIII.in kalēdis octobris. Congregatis ꝓuincialibus prioribus & aliis fratribus/qui ad dictum capitulum de iure accedere tenebantur. Frater petrus generalis prior protestatioñe & mā datum infrascriptum proferri mandauit per omnia in hec uerba. In christi nomine amen. Nos frater petrus ordinis fratrū seruorum sancte marie/auctoritate sedis apostolice generalis prior/licet imerit⁹/protestamur/predicimus/& precipimus ꝑ sentem fratrum eiusdem ordinis generali capitulo/omnib⁹ fratribus presentibus/ꝙ siquis contulit auxilium/concilium uel fauorem/per se uel per alium/publice uel occulte/seu alium induxit modo quolibet: uel de bauaria tyrāno/& hosti romane ecclesie publico seu pseudo. Petro de coruaria/qui se facit nicolaum papam quintum nominari: seu complicibus eorundē cōtra mandata sanctissimi patris & domini nostri: domini ioānis diuina prouidentia/sacrosancte romane ecclesie/summi pontificis/uel moram scienter contraxerit/in terris quibuslibet dictis uel seu subiectus contra mandata & rescripta dicti sanctissimi patris nostri ab apostolica sede uel eius auctoritate meruerit absolutionis beneficium obtinere presenti capitulo/& act⁹ eiusdem seu diffinitorum electioni non adsit: sed tanq̄ excommunicatus abscedat. Protestamur insuper & districte precipim⁹ omnibus talium fratum notitiam habentibus/ ꝙ nobis statim reuelare studeant: & procurent/alioquin ad actus legittimos/ nostri capituli talium non obstante presentia/qui ad nostram

non deuenerint/uel delati fuerint notitiam procedemus. Quã protestationem & preceptum/in actis nostri capl'i ad futurorũ memoriam iubemus & uolumus denotari.

Expliciunt constitutiones fratrum seruorum beate marie/ordis sancti Augustini episcopi.

LAVS DEO

Impressum Venetiis per presbyterum felicem de consortibus Venetum. Anno domini. M.CCCCC.III. Sexto decimo Kalendas Nouẽbris.

+ – io [illegible] 1514

celebratum fuit capitulum provinciale provincie tuscie in conventu montis pessulani [illegible] electi fuerunt in diffinitores provincie r. p. mag. [illegible] et [illegible] r. p. mag. [illegible] et [illegible] et lodovicus de senis et [illegible] de [illegible] et fuit provincialis [illegible] [illegible] mag. [illegible] de florentia [illegible] fuerunt [illegible] fuit [illegible] patrum [illegible] in conventu florentie [illegible] patrum et a toto capitulo [illegible] fuit [illegible] provincie r. p. mag. [illegible] de florentia et mag. [illegible] de florentia fuit electus in diffinitorem capituli [illegible]

+ die 13 maij 1514

celebratum fuit capitulum provinciale provincie [illegible] in conventu castellacci [illegible] diffinitores fuerunt r. p. mag. [illegible] de alexandria r. p. mag. jo. [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] novo [illegible] alexander de [illegible] et [illegible] fuit mag. georgius de castellacio [illegible] mag. [illegible] fuit a toto capitulo in diffinitorem capituli generalis

+ die 4 junij 1514